This weekly newspaper was mailed on Tuesday, October 3, 1995

Priimtinam
ILONA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (2379) 1995 SPALIS-OCTOBER 3 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Šviesesnio rytojaus belaukiant

Gyvenime kiekvienas žmogus susiduria su lengvesniais ar sunkesniais uždaviniais, kuriuos reikia išspręsti, pasiimtas pareigas atlikti, net ir save išdalinti pagal poreikius. Bet sakoma, kad sunkiausias uždavinys žmogui – tai tapti žmogumi.

ŠITAIP kalbama ne apie žmogų-dulkę, jo fizinę sudėtį, bet apie jo pastangas tapti geresniu, tobulinti savo būdo savybes, aplamai – ugdytis dvasine prasme. Uždavinys tikrai gana sudėtingas, reikalaujantis pagalbos ir iš šalies, nepaisant kaip asmuo pats sau vienas stengtųsi. Lengviau tiems, kurie jau nuo mažens pratinasi save lenkti kur reikia, kopti kas jų amžiui pasiekiama, stabdyti, kai trauka per stipri. Pavėluotos pastangos retai kada būna sėkmingos. Užtat turėtų būti suprantamos ir atitinkamai vertinamos visos institucijos, kurios organizuotu būdu nori pagelbėti jaunimui. O pastarasis visais laikais būdavo visų dėmesio centre, susilaukdavo ir gražių žodžių, ir kritiškų atgarsių. Tas dėmesys jaunimui gyvas ir šiandien, nors laikai pasikeitė ir vertybės maišomos. Bet jaunimas, koks jis bebūtų, vis tiek – ateitis. Pastaroji rūpi visiems – ir jauniems, ir seniems, nes ji nėra matuojama žmogaus amžiumi, ji nuvilnija tolyn ir tolyn per kartų kartas. Tai tik nusitęsęs laikas, apie kurį, kaip apie ateitį, šnekame. Tai svarbu, nes apie tą būsimąjį laiką aiškinantis stipriau ryškėja ir dabarties uždaviniai. Visa, kas daroma, daroma rytojui. Žmogaus dvasinių galių proveržiai per striprūs, kad pasitenkintų tik šia diena. Tautos gyvybė būtų agonijoje, jei negalvotume apie jos ateitį. Dabarties žmogus yra ateities kūrėjas, kiekvienas rytojus yra daugiau negu ši diena, nes tenai vilčių, siekių ir tobulėjimo rezultatai. Kiekviena karta vis permeta naujus lieptus per tarpeklius – eina, siekia, ieško stipresnio kelio.

IDEOLOGIJOS, pasaulėžiūros, tobulėjimo siekiai, žmogaus kova už gėrį – savęs vedimas gerėjimo linkme šiais laikais betgi ribojamas įvairiomis nuolaidomis. Bandoma derinti, kad vilką pasotinus avis išliktų gyva. Arba jau nemažai atsiranda nebenorinčių sau galvos kvaršinti dėl šiandieninio elgesio ar nežinomo rytojaus. Kelias į gėrį laukia keleivių, o lekiama kažkur paviršiumi, nes taip lengviau. Ir užtat labai džiugu ir sveikintina, kai dar priauga ir kitokio jaunimo. Tikrai dar ne viskas aptemę. Tai reikėtų visur pabrėžti, iškelti, parodyti ir pasidžiaugti. Kas seka Lietuvos spaudą, gali užtikti ir linksmesnių naujienų, negu tik nusikaltimai, nuosmukiai. Tėvynėje yra būriai labai puikaus jaunimo, pasiryžusio prasklaidyti sunkiu svoriu tautą spaudžiantį negerovių tvaiką – šleikštų sovietinio ateizmo ir vakarietiško palaidumo mišinį. Šitos pastangos, nepaisant priešasčių, ištakų ar organizuotumo, turėtų būti remiamos valstybiniu mastu, nes tai tautos ir valstybės pamatų stiprinimas. Tinkamas dėmesys priaugančiai kartai gali būti daugiau vertas negu garbingąją praeitį primenantis paminklas ar atstatytas puošnus bokštas. Daug kur trūksta jaunimui dirbti ir veikti geresnių sąlygų, ypač žiemos laikotarpiu. Žinoma, lėšų stoka visur ir visiems stato užtvaras ant kelio, nors jis tiesus ir geras. O vis dėlto yra jau nemažai gražių pavyzdžių, rodančių, kad kliūtys nugalimos. Telieka tik telktis ir veržtis pirmyn į šviesesnį rytojų. **Č.S.**

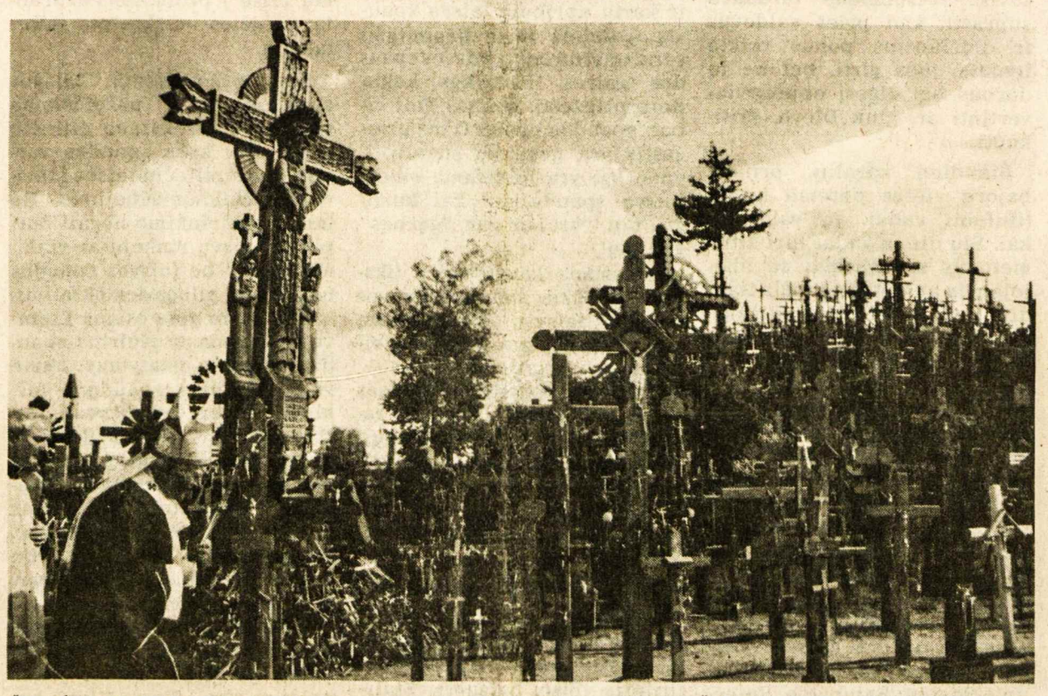

ŠV. TĖVAS JONAS-PAULIUS II Lietuvos Kryžių kalne 1993 m. rugsėjo 7 d. Šį Kryžių kalną matė visa Europa per televiziją 1995 m. rugsėjo 9 d.

Popiežius su Europos jaunimu

Dalyvavo ir Lietuvos jaunimas Loreto mieste Italijoje, kur susibūrė 200,000 jaunimo iš daugelio kraštų. Televizija sujungė milijonus žmonių. Buvo matomas ir Lietuvos Kryžių kalnas

GENOVAITĖ GUSTAITĖ,
Vilnius

"Eurhope" — tai popiežiaus Jono-Pauliaus II sukviesto jaunimo tarptautinis renginys, įvykęs 1995 m. rugsėjo 9 d. Italijoje, Loreto mieste. Renginio pavadinimo prasmė, turinys — Europos viltis; Europa tikisi laimėti taiką.

Tą vakarą televizija su Loretu sujungė kelis popiežiaus valia atrinktus Europos miestus: Belfastą (Airija), Paryžių, Santjago de Kompostelą (Ispanija), Dresdeną (Vokietija), Kryžių kalną (Lietuva). Panašiai kaip prieš dvejis metus per Jono-Pauliaus II kelionę į Lietuvą Europa vėl išgirdo apie mūsų kraštą, vėl pamatė Kryžių kalną.

Renginio šerdyje Lorete prie Švč. Mergelės Marijos šventyklos popiežiaus pakviesti susirinko 200 tūkstančių Europos jaunimo. Tarp jų daugiau nei 100 iš Lietuvos.

Per įvairiakalbes minių minias iki pakylos popiežius eina lėtai, neskubėdamas, kalbindamas, klausdamas, šypsodamasis.

Pirmieji žodžiai kreipimosi į visą jaunimą "Brangusis jaunime". Pavadinęs Loretą Vilties šventove, Jonas-Paulius II atskleidžia viltį, sudėtą į jaunimą. Jis atgaivins pilietines, dvasines tradicijas, jomis pagrįstą Europą, Europą be karo. (Loretas — vienoje Adrijos pusėje, kitoje — Jugoslavija, Sarajevas — mirties, karo žemė). "Pasaulio ir Katalikų Bendrijos ateitis priklauso jaunajai kartai, tiems, kurie, gimę šiame amžiuje, pasieks brandą kitame, pirmame naujojo tūkstantmečio amžiuje. Kristus tikisi didelių žygių iš jaunų žmonių". Spindi, dega tūkstančiai žvakučių, į orą kyla balti, geltoni (popiežiaus spalvų) balionai.

Televizija milijonus žmonių sujungė su Italija, su Loretu. Žiūrovai pirmiausia pamato Belfastą, po jo persikelia į žemyną — Paryžių. Kryžių kalnas iškyla po Santjago de Kompostelos.

Iš Loreto atskamba popiežiaus žodžiai, skirti Lietuvos jaunimui, visai Lietuvai. Jonas-Paulius II pasveikina, paskui prisimena savo kelionę į mūsų kraštą, Kryžių kalną ir sako: "Trokštu jus apkabinti, vertindamas Jūsų tikėjimo gynybą". Ir prašo: "Būkite visada ištikimi Kristaus kryžiui — meilės ir vilties esmei". Paskutinius Šv. Tėvo žodžius lydi šūksniai "Jonai-Pauliau, mes mylim Tave".

Perdavimui iš Kryžių kalno buvo skirtos septynios minutės. Nedaug, bet kiek joms buvo ruoštasi! Ruoštasi techniškai ir dvasiškai... Kiek pastangų padėta, planuota! Perdavimo organizatoriai Kryžių kalne — kun. A. Žukauskas, diakonas R. Makrickas. Techniška puse rūpinosi dvi kilnojamosios LTV stotys, palydovinėmis lėkštėmis padėjo Švedija, didžiulį ekraną (aukštesnį nei dviejų žmonių ūgis) atsiuntė Italija, beje, visai, visai prieš pat renginį... (Perdavimo techniškais reikalais rūpinosi italų režisierius Faustas Dalolis).

Laidą sudarė tarsi keli istorijos sluoksniai: pasakojime atsispindėjo lietuvių tautos kelias iki šių dienų, popiežiaus kelionė į Lietuvą, į Kryžių kalną, Šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, palaikų perkėlimas į Katedrą... taip pat čia pat sudėliotas paskutinis jaunimo prie Kryžių kalno vaizdas.

PAMINKLAS NEŽINOMAM Lietuvos kareiviui, žuvusiam 1920 m., Kernavės kapinėse

Nuotr. H. Paulausko

Giedant giesmę "Kryžiau šventas" (giedojo Šiaulių Šv. Ignaco parapijos choras), kalbėjo tautodailininkas dievdirbys A. Teresius, kryžius statęs čia, Kryžių kalne, dar tuomet, kai jie buvo griaunami.

Į popiežių Lorete visos Lietuvos jaunimo vardu kreipėsi Vilniaus universiteto studentė, studijuojanti vokiečių kalbą, D. Maksvytytė. Milijonams Europos žiūrovų nuo Kryžių kalno pasakojo italų televizijos žurnalistas A. Kaparikas. "Šventasis Tėve, čia nė vienas neužmiršo Jūsų apsilankymo prieš porą metų".

Prieš tas septynias minutes vakaras prie švento kalno buvo iš tiesų įspūdingas. Lietuvos, Latvijos ir Estijos jaunimą, atėjusį iš dviejų pusių — nuo Šiaulių, Meškuičių su vėliavomis, su kryžium (A. Teresiaus darbo), pasitiko visi Lietuvos ir du Latvijos vyskupai, giedojo Šiaulių Šv. Ignaco parapijos choras (gavęs ne vieną tarptautinį apdovanojimą; vadovė M. Žibūdienė) ir Kauno sakralinės muzikos mokyklos choras "Giesmė" (vadovė S. Jautakaitė). Mišias prie popiežiaus dovanoto kryžiaus laikė kardinolas Vincentas Sladkevičius, apaštalinis nuncijus Baltijos kraštams arkivyskupas Justo Mullor Garcia, Lietuvos, Latvijos vyskupai, kunigai. Pamokslą pasakė arkivyskupas Juozas-Audrys Bačkis.

Po Mišių programoje parodytas filmas apie Jono-Pauliaus II kelionę į Lietuvą. Vėl giedojo chorai (beje, vilkį tautiniais drabužiais; taip juos matė Europos žiūrovai), psalmes skaitė Kretingos Šv. Antano kolegijos studentai.

Labai greit prabėgus septynioms minutėms, programa nesibaigė, nenutilo. Ant kalno tebedegė tūkstančiai žvakelių, jaunimas šoko, dainavo, giedojo. Čia spindėjo gyvenimas. O ekrane ką tik buvo ir Bosnija — griuvėsiai, mirtys, lyg išskaptuoti veidai, santūrios ašaros, mėginimas nusišypsoti. Ak, Europa, senute Europa! Tu — demokratijos lopšys. Kodėl, kodėl XX a. pabaigoje esi tokia bejėgė sulaikyti blogį, mirtį? Ar persmelks jaunimo (esančio taip pat čia, prie Kryžių kalno) širdį, protą, Šv. Tėvo mintis: "Jaunimas turi tarnauti gyvenimui", ne karui, ne mirčiai, turi statyti pasaulį, "kuriame viešpatauja meilės civilizacija". Tikėkime...

KANADOS ĮVYKIAI

Konservatoriai ir jų planai

Sveiko proto revoliucijos reforminėmis idėjomis Ontario provincinio parlamento rinkimus birželio 8 d. laimėjo progresyvieji konservatoriai su savo vadu M. Harriu. Jo vyriausybė parlamente dabar turi 82 atstovus, liberalai – 30, NDP socialistai – 17. Tad dabartinė Ontario konservatorių vyriausybė parlamente yra užsitikrinusi saugią atstovų daugumą reforminiams planams paruošti bei jiems įgyvendinti. Neužmirština, kad provincinio parlamento rinkimuose už konservatorius balsavo 45% rinkėjų, už liberalus – 31%, o už valdžios netenkančius NDP socialistus – tik 17%. Konservatoriams perėmus vyriausybę ir pradėjus garsinti tikrai drąsius savo reformų planus, jų populiarumas padidėjo 8% ir pasiekė net 53%.

Ontario naujojo parlamento posėdžiai rugsėjo 27 d. buvo pradėti premjero M. Harrio vyriausybės paruošta sosto kalba, kurią perskaitė šios provincijos gubernatorius Hal Jackman. Joje premjeras M. Harris atskleidė daug sveiko proto revoliucijos planų. Atskirai tartu žodžiu jis pabrėžė, kad revoliucija jau prasidėjo ir kad ji nesibaigs, kol Ontario provincija nebus sugrįžusi anksčiau turėton viršūnėn.

Sosto kalba Ontario parlamento atidaryman sugrįžo po daugelio metų pertraukos. Kitos vyriausybės dažnai apseidavo be jos. Atrodo, premjeras M. Harris savo planais, įjungtais sosto kalbon ir perskaitytais Ontario gebernatoriaus H. Jackmano, norėjo sustiprinti jų politinį svorį. Vyriausybės planus atskleidžiančią sosto kalbą sudarė net 22 puslapiai. Toronto spauda paskelbė tik svarbesnius pagrindinius duomenis. Svarbiausiu turbūt tenka laikyti premjero M. Harrio įsipareigojimą pašalinti $8,7 bilijono deficitą ir paskelbti subalansuotą 2000-2001 m. biudžetą. Tai nebus lengva pasiekti dėl kito rinkiminio pažado, sumažinančio pajamų mokesčius Ontario gyventojams 30% sekančių trejų metų laikotarpyje. Šis žingsnis bus žengtas su 1996 m. pavasarį paskelbiamu biudžetu.

Į valdžios išlaidų sumažinimą bus įjungtas Ontario provincijos labdaros įstatymo pertvarkymas. Labdaros išmokos be pakeitimo bus paliktos tik vyresnio amžiaus Ontario gyventojams ir invalidams. Labdaros išmokos jau yra sumažintos, jas sulyginus su kitose provincijose mokamomis. Labdaros gavimas bus smarkiai suvaržytas. Iš sveikų asmenų bus reikalaujama, kad jie atliktų bendruomenei reikalingus darbus arba įsigytų naują specialybę. Iš mokyklų tarybų bus reikalaujama sumažinti išlaidas ir užtikrinti aukštą švietimo lygį. Vyriausybė

(Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi Lenkijos ministeris pirmininkas

Rugsėjo 15-16 d.d. pirmuoju oficialiu vizitu, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, lankėsi Lenkijos ministeris pirmininkas Juzefas Oleksis. Vilniuje jis susitiko su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku, seimo pirmininku Česlovu Juršėnu ir ministeriu pirmininku Adolfu Šleževičium. Kaip rašo ELTA, vadovai sutiko, jog tarp valstybių nėra principinių nesutarimų jokiais klausimais. Derybos vyko bendradarbiavimo temomis bei abiejų valstybių laikysenos suderinimo Europos organizacijose reikalu.

Rugsėjo 16 d. buvo pasirašyta dvišalė sutartis dėl pasienio tarnybų bendradarbiavimo, rašo "Lietuvos rytas" (IX. 18), kuri turėtų pagreitinti laisvos prekybos sutarties rengimą ir pasirašymą dar šiais metais. Taip pat buvo pasirašyta Lietuvos ir Lenkijos švietimo ir mokslo ministerijų sutartis.

Kelionė į Tolimuosius rytus

Lietuvos ministeris pirmininkas Adolfas Šleževičius rugsėjo 26 d. lankėsi Filipinuose, kur susitiko su prezidentu Fidel Valdez Ramos ir kalbėjosi apie glaudesnių ryšių galimybes. Lietuvoje spalio pabaigoje norima surengti Filipinų ir Lietuvos prekybos informacijos dienas, o Maniloje siūloma suruošti Lietuvos prekių parodą, norint rasti rinką lietuviškiems gaminiams ne tik Filipinuose, bet ir aplinkinėse valstybėse. Buvo pasirašyta Lietuvos ir Filipinų prekybos ir mokslinio bendradarbiavimo bei mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo sutartys.

Ministeris pirmininkas apžiūrėjo buv. JAV karinę bazę Subic Bay, domėjosi jos pertvarkymu į laisvos prekybos uostą, Filipinų patirtimi tikėdamasis pasinaudoti Lietuvoje keičiant buv. sovietines bazes į naudingas ekonomines zonas.

Rugsėjo 27 d. A. Šleževičius pradėjo 2 dienų vizitą Vietname, rašo ELTA. Ten taipgi norima užmegzti ekonominius ryšius. Pasirašyta sutartis dėl investicijų saugumo ir dvigubo apmokestinimo. Nutarta ištirti ryšių plėtojimo galimybes tarp Baltijos kraštų ir ASEAN, Pietryčių Azijos valstybių sąjungos.

Nevienodos vizų kainos

BNS praneša, kad į Rusiją vykstantys Lietuvos piliečiai už vizas moka kelis kartus daugiau, negu į Lietuvą keliaujantys Rusijos piliečiai, nors šiuose kraštuose galioja bendra vyriausybų sutartis ir vizų kainos panašios. Rusai už paprastą Lietuvos vizą moka 28-32 litus, tačiau į Rusiją vykstantys lietuviai per privačias firmas moka iki 100 litų už vienkartinę vizą, gaunamą per 2-3 dienas. Už skubią, gaunamą per pusdienį, mokama iki 250 litų. Privačios firmos, kurių Rusijos ambasada nepripažįsta, skelbiasi Lietuvos laikraščiuose. Negalėdama kitaip išspręsti šios problemos, Lietuvos URM turės didinti teikiamų paslaugų kainas konsulatuose.

Kris importo tarifai

Kaip rašo ELTA, Lietuvos ministeris pirmininkas Adolfas Šleževičius paskelbė, jog nuo spalio 1 d. žemės ūkio produktų importo tarifai bus sumažinti nuo 35% iki 27.5%, remiantis su Europos sąjunga pasirašyta sutartimi. Šiuo vyriausybės nutarimu, A. Šleževičiaus pavadintu "Ekonominiu spaudimu gamintojams ir parama vartotojams", norima sukurti "atviresnę politiką" žemės ūkio produktams iš užsienio. Jis sakė, kad vyriausybė žada kompensuoti nuostolius žemdirbiams, skirdama daugiau lėšų šiai sričiai plėtoti. Pieno ir pieno produktų tarifai bus mažinami 10% (iki 20% nuo 30%), kiaušinių ir bulvių tarifai kris 5%, dešrų ir panašių gaminių — 1%.

Užsienio reikalų ministeris JAV

Rugsėjo 26 d. Lietuvos užsienio reikalų ministeris Povilas Gylys pradėjo oficialų vizitą JAV, praneša BNS. Jis pasakė kalbą Jungtinių Tautų visumos posėdyje ir Vašingtone susitikinėjo su kongreso ir senato nariais, valstybės departamento ir prezidento administracijos pareigūnais. Buvo aptarti Vidurio Europos politinis ir ekonominis vystymasis bei saugumo problemos.

P. Gylys pabrėžė Lietuvos siekį tapti pilnateise Europos sąjungos nare, taipgi įstoti į ŠAS (NATO) bei Vakarų Europos sąjungą. Jis tvirtino, jog Lietuva nori dar aktyviau dalyvauti JT taikos palaikymo misijose, palaiko JT Saugumo tarybos išplėtimą.

Padidėjo darbo užmokestis

Kaip rašo ELTA (rugsėjo 29 d.), Lietuvos statistikos departamento duomenimis rugpjūčio mėnesį vidutinis mėnesio darbo užmokestis padidėjo 6 litais — siekė 536.42 litus (liepos mėn. buvo 530.42 Lt). Minimalus gyvenimo lygis nepasikeitė. Minimali mėnesio alga irgi liko 150 Lt. Didžiausius atlyginimus Lietuvoje gauna finansiniai tarpininkai (1321.04 Lt) ir "elektroenergetikai" (930.24 Lt). Aukščiausių valdžios institucijų tarnautojai gauna 799.36 Lt, dujų gamintojai ir skirstytojai 766.01 Lt. **RSJ**

Šiame numeryje:

Šviesesnio rytojaus belaukiant
Dėmesys priaugančiai kartai vertas daugiau už atstatytą bokštą
Popiežius su Europos jaunimu
Jaunimas turi tarnauti gyvenimui, ne karui ar mirčiai
Laisva spauda – pavojus didiesiems?
Spaudos varžymas yra piliečių teisės pažeidimas
Jautrios širdys lengvina vargą
Netiesa, kad Lietuvoje visko yra ir galima nusipirkti
Mažoji Lietuva išeivijos akiratyje
Renginys, kuriame pirmaujantį vaidmenį atliko Kanados lietuviai
Pogrindžio "Aušra" ir jos darbuotojai
Dėl mažiausios klaidos galėjai pakenkti visai darbuotei
Renginys, kuriame nebus žiūrovų
Pokalbis belaukiant Kanados lietuvių vaikų šventės
Dainų kūrėja – širdžių gaivintoja
Jos kūryba primena iš visų pusių spindintį brangakmenį
"Su mumis senoliai ir prosenoliai"...
Poeto ir vyskupo Ant. Baranausko giminių suvažiavimas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.
Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $40, pusmetinė – $20, rėmėjo – $50, garbės – $60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – $115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular $40.00, supporter $50.00, honorary $60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3.
Printed in Canada. ISSN 0040-4063

RELIGINIAME GYVENIME

Kauno arkivyskupijos evangelizacijos centras Nemunaityje, Alytaus rajone, surengė jaunimui stovyklą liepos 16-23 d.d. Dalyvavo apie 140 jaunuolių, daugiausia parapijų jaunimo vadovai. Šv. Rašto temų ryšys su gyvenimu buvo pagrindinė mokymosi programos dalis. Birželio 26 — liepos 2 d.d. dvylika centro bendradarbių dalyvavo studijų savaitėje Kiolne. Centro kvietimu, rugpjūčio 7-10 d.d. Lietuvoje viešėjo 23 salezičių grupė iš Italijos Torino Šv. Augustino oratorijos. Svečiai papasakojo apie darbą su vaikais ir jaunimu. Rugpjūčio 8 d. Palemono parapijoje, dalyvaujant svečiams, buvo surengta vaikų ir jaunimo diena. Vaikai nuo 6 iki 17 metų žaidė, dainavo, šoko. Mišių metu vysk. S. Tamkevičius pasidžiaugė, kad "tarp mūsų jaunimo ir svečių salezičių užsimezgė draugystė", dėkojo svečiams už pagalbą.

Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis rugpjūčio 13 d. Jiezno kapinėse pašventino neseniai pastatytą paminklą žuvusiems vokiečių kariams Pirmajame pasauliniame kare. Vyskupas kalbėjo apie krikščionišką brolybę. Čia kalbėjo ir Magdeburgo vysk. L. Nowak'as. Tą pačią dieną Pivašiūnuose prasidėjo aštuonias dienas trukę Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų atlaidai. Šia proga čia lankėsi Šv. Sosto nuncijus Lietuvoje arkivyskupas Justo Mullor Garcia, kard. V. Sladkevičius bei kiti vyskupai. Nuncijus lietuvių kalba pasakė pamokslą, kuriame ragino Lietuvos jaunimą bei šeimas būti Kat. Bendrijos ir Lietuvos ateitimi.

Lietuvos jaunimo organizacijų vadovams liepos 7-9 d.d. "Actio Catholica Patria" jaunimo namuose Kulautuvoje įvyko seminaras pagal bendrą Lietuvos ir Vokietijos jaunimo veiklos plėtojimo projektą. Dalyvavo daugiau kaip 20 Lietuvos jaunimo organizacijų atstovų. Priimtas nutarimas pabrėžiant, kad "jaunimo problemų sprendimas yra veiksmingas visuomenės problemų sprendimų būdas". Jaunimo organizacijų vadovai ragina vyriausybę pradėti vykdyti valstybinės jaunimo politikos reformą. Jaunimo veiklos Lietuvoje plėtojimo projektą vykdant, organizacijų vadovai į seminarus Kulautuvoje renkasi kartą per mėnesį. Liepos 16-28 d.d. vienuolika jaunuolių dalyvavo Vokietijoje surengtoje katalikiškoje Europos jaunimo stovykloje, kurioje svarstytos tolerancijos problemos.

Pažaislio šventovė rugpjūčio 15 d. švenčiant Žolinės šventę buvo iškilmingai atšventinta, iškilmes jungiant su Šv. Kazimiero seserų kongregacijos 75-rių metų sukakties minėjimu. Šventėje dalyvavo daug kunigų, visi Lietuvos vyskupai ir kard. V. Sladkevičius, savo žodyje apibūdinęs šį įvykį kaip istorinės klaidos atitaisymą. Šventovę pašventino vysk. S. Tamkevičius, pamoksle pasveikinęs vienuoles, kurių tarpan Mišių metu buvo priimtos trys kandidatės, o dvi davė vienuolių įžadus. Kardinolas suteikė iškilmingą palaiminimą, buvo pasveikintos ilgametės vienuolystės sukaktį švenčiančios seserys.

Tėvo namus, skirtus bausmę atlikusiems kaliniams, liepos 20 d. pašventino Vilkaviškio vysk. J. Žemaitis, MIC, ir kalbėdamas į susirinkusius kvietė "ištikimai laikytis Dievo įsakymų kelio". Vyskupas išreiškė viltį, kad Tėvo namai padės suklydusiems atgimti.

Lietuvos Kolpingo draugija praeitą vasarą surengė daug stovyklų Kolpingo šeimoms susipažinti, pabendrauti. Jos vyko Ignalinoje ir Troškūnuose. Pastarojoje dalyvavo 10-15 metų amžiaus svečiai iš JAV. Draugijos gen. sekretorius Gintaras Grachauskas sakė, kad liepos 20-27 d.d. Lietuvoje viešėjo pirmoji užsienio žmonių grupė pagal dr-jos vykdomą programą "Vakarai sutinka Rytus". Svečiai susipažino su Lietuvos dvasine būkle, ekonominėmis ir socialinėmis problemomis. Siekiama skatinti užsienio specialistus atvykti į Lietuvą, kur jie būtų supažindinami su vykstančiais pokyčiais. Įgyti draugai asmeniškai galėtų remti kai kuriuos dr-jos projektus.

Kauno arkikatedroje bazilikoje Mišiomis rugpjūčio 23 d. pradėti nauji mokslo metai Kauno kunigų seminarijoje, teologijos fakultete ir Vytauto Didžiojo universitete. Dalyvavo universiteto vadovybė, dėstytojai, studentai. Mišias aukojo kard. V. Sladkevičius, vysk. Vl. Michelevičius, vysk. S. Tamkevičius. Į Kauno katalikų teologijos fakultetą prie VDU įstojo 54 pasauliečiai, į kunigų seminariją priimta 40 kandidatų į kunigus. Į Telšių kunigų seminariją įstojo 17; Vilniaus kunigų seminarija mokslo metus pradėjo su 6 pirmo kurso auklėtiniais.

(Žinios iš leidinio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje")

Laisva spauda - pavojus didiesiems?

POVILAS ŽUMBAKIS, Čikaga

Nuo žilos senovės, nuo to laiko, kai žmonės pradėjo telktis į organizuotas visuomenes, vadai ir pretendentai į didžiuosius nemėgo kritikos, ypač laisvos spaudos.

Senais laikais karaliai, princai, bajorai ir tų dienų diktatoriai susidorodavo su bet kokia laisva išraiška bei kritika paprasčiausiais būdais: truputis rykščių, viena kita nukirsta galva, išpjautas liežuvis... Visuomenė turėdavo suprasti, kad prieš valdovus ir didžiuosius ponus reikia lenktis, juos girti, bet ne jų darbus bei elgesį objektyviai vertinti ar, gink Dieve, kritikuoti.

Šiandien karalių, princų, bajorų vietas perėmė kitaip tituluoti vadai, jų valdininkai. Šių dienų vadai turi kitus metodus susitvarkyti su abejojančia ar kritikuojančia liaudimi: gal ne tiek dramatiškus, kaip senais laikais, bet efektingus būdus. Kad apsaugotų save, ypač savo privilegijas, modernūs vadai ir kandidatai į vadus naudojasi teisine sistema. Kiekvienoje valstybėje valdžios yra sukūrusios savus būdus apsaugoti viršūnėms.

Kraštuose, kur yra daugiau laisvės ir tikresnė demokratija, spauda yra laisvesnė. Ten, kur nėra demokratijos nėra ir laisvos spaudos. Ar gali kas nors įsivaizduoti laisvą spaudą Hitler'io Vokietijoje, Stalin'o Sovietų Sąjungoje, Sniečkaus sovietinėje Lietuvoje, šių dienų Singapūre?

Pridengta nelaisvė

Spaudos vaidmuo ypač nesuprantamas buvusios Sovietų Sąjungos "globojamuose" kraštuose. Tie, kurie buvo auklėti komunistine dvasia, įtartinai žiūri į vakarietišką (ypač amerikietišką) tradiciją, jog spauda turi būti laisva, skleisti žinias, svarstyti krašto padėtį, valdžios darbą, kritikuoti valdžią ir net didžiuosius krašto ponus bei ponias.

Bandant pasaulyje sudaryti demokratinio krašto įvaizdį, nebeužtenka pasivadinti "demokratine respublika X". Norint įtikti susidomėjusiems svetimtaučiams, ypač galintiems finansuoti valdžios švaistymąsį krašto turtu, reikia sukurti teisinius mitus, kuriuos būtų galima išspausdinti įvairiomis kalbomis, sušaukti konferencijas, įstoti į įvairias tarptautines sąjungas ir panaudoti kitus pseudodemokratams ir imliems intelektualams priimtinus būdus.

Buvusieji, ypač tie, kurie aktyviai dalyvavo senoje KGB propagandos ir dezinformacijos veikloje, svetur moka sudaryti ir pristatyti teisinę struktūrą, atrodančią demokratiška laisvos valstybės teisėtvarka, nors iš esmės tai tik miglota senos sistemos imitacija. Tokia yra ir dabartinės Lietuvos spaudos padėtis.

Laisva spauda – privilegija?

Laisvą spaudą užtikrina Lietuvos konstitucija. Bent taip sakytų kiekvienas Lietuvos valdžios atstovas Vakaruose, užklaustas, ar Lietuva turi laisvą spaudą. Apie spaudos laisvę taip sako Lietuvos konstitucija 25-tame straipsnyje:

"Laisvė reikšti įsitikinimus, gauti ir skleisti informaciją negali būti ribojama kitaip, kaip tik įstatymu, jei tai būtina apsaugoti žmogaus sveikatai, garbei ir orumui, privačiam gyvenimui, dorovei ar ginti konstitucinę santvarką."

Jeigu spaudos laisvė gali būti ribojama įstatymu, tai ar laisvė yra užtikrinta? Ar užtikrinta tik tol, kol seimas tą laisvę, vardan doros ar orumo, ją apribos?

Seniausia pasaulyje ir teisine prasme daugiausia imituojama demokratinė sistema yra Amerikos (JAV). Pradinėje Amerikos konstitucijos formoje (1787 m.) spaudos laisvė nebuvo net paminėta. Spaudos laisvė buvo užtikrinta pirmajame jos pataisyme (Amendment – 1791 m.).

JAV konstitucijos priedas apie spaudą yra trumpesnis ir aiškesnis negu Lietuvos: "Kongresas neišleis jokio įstatymo..., ribojančio laisvą... spaudą..." Kaip amerikiečiai sako "short and sweet" (trumpai ir saldžiai)!

Skirtumas tarp Amerikos ir Lietuvos konstitucijų spaudos klausime yra toks didelis, kad negalima nė lyginti vienos su kita! Amerikos konstitucija išlaiko jos autorių dvasią ir įsitikinimą: "Mes, žmonės", rašome konstituciją, ne – "mums, žmonėms"! "Mes, žmonės", neleidžiame jokiam būsimam kongresui išleisti bet kokio įstatymo, kuris ribotų spaudos laisvę. Taškas!

Lietuvos konstitucija skelbia laisvos spaudos principą ir kartu apriboja laisvą spaudą – duoda teisę būsimiems seimams nurodyti laisvos spaudos gaires. Pritaikęs kokią nors priežastį, seimas gali riboti spaudos laisvę. O tas priežastis yra nesunku sugalvoti, ypač kai yra leidžiama riboti laisvą spaudą dėl kai kurių žmonių "orumo" ar "garbės" gynimo!

Amerikos konstitucija tiksliai išreiškia spaudos laisvės sąvoką: laisvas žodis, laisva spauda yra įgimta žmogaus teisė, ne privilegija!

Lietuvos konstitucijos visas turinys primena, jog ji yra rašyta ne piliečių, bet iš viršaus. Laisva spauda pristatoma žmonėms kaip privilegija, kurią gali bet kada suvaržyti būsimieji seimai. Tokia "laisvė" yra privilegija, ne teisė!

Laisva spauda demokratijoje

Demokratinis kraštas negali būti be laisvų rinkėjų. "Laisvas rinkėjas" yra ne tik pilietis, turintis teisę balsuoti. Stalinas-Sniečkus mokėdavo puikiai riboti rinkėjų teises ir gauti 99% balsų!). Pilnos demokratijos krašte rinkėjas privalo būti išsilavinęs ir informuotas. Neturintis išsilavinimo ar žinių rinkėjas yra tik dirbtinės demokratijos mašinos dalelė, ne demokratijos pilietis.

Išsilavinimas yra kiekvieno žmogaus pasirinkimas. Mokslas išsilavinimo negarantuoja. Bet žmonės, kuriantys demokratiją ir norintys ją išlaikyti, rūpinasi savo piliečių išsilavinimu. Amerikos valstybės steigėjai tai puikiai suprato. Prieš daugiau kaip 200 metų buvo išleistas įstatymas, jog teritorija, kuri yra JAV kontrolėje, privalo sudaryti sąlygas, kad visi vaikai gautų minimalų išsilavinimą. Tai buvo daroma ne dėl ekonominių ar kitų priežasčių, bet dėl to, kad jie turėtų supratimą.

Pilnos demokratijos kraštuose rinkėjai gauna informaciją iš įvairių šaltinių, bet svarbiausias yra spauda. Tad jeigu spauda yra varžoma, cenzūruojama arba jai iš viso neleidžiama veikti, – piliečių teisė į informaciją yra ribojama. Tai nėra spaudos administracijų laisvės klausimas. Tai piliečių teisė į pilną, necenzūruotą, valdžios neiškreiptą informaciją.

Kai pažeidžiama laisvos spaudos teisė, pažeidžiama pagrindinė kiekvieno piliečio teisė! Bet koks spaudos varžymas yra piliečių teisės į laisvą pasirinkimą ribojimas. Be laisvo pasirinkimo negali būti pilnai laisvų rinkėjų ar rinkimų. Todėl be laisvos spaudos negali būti pilnos demokratijos.

Tie, kurie gina esamą Lietuvoje sistemą ir įvairius spaudos varžymo įstatymus, kurie varžo Lietuvos spaudą, – aiškina, kad be tam tikros kontrolės (pvz. "Lietuvos Respublikos spaudos ir kitų masinės informacijos priemonių įstatymas" turėtų būti pavadintas "Spaudos draudimo įstatymu), be nustatymo tam tikrų ribų gali būti pažeista krašto tvarka, žmonių garbė, orumas...

Valdininkai paprastai rūpinasi savo garbe. Paprastų piliečių garbė ir orumas jiems nelabai rūpi. Jiems tikrai nerūpi piliečių įgimtos, Dievo duotos teisės į laisvą apsisprendimą, kuris yra neįmanomas be pilnos informacijos.

Tai betgi nereiškia, kad žmogaus garbė ar orumas gali būti pažeidžiamas laisvos spaudos. Toli gražu. Apginti žmogų nuo šmeižto, nepažeidžiant rinkėjų prigimtos teisės į informaciją, nepažeidžiant laisvos spaudos principų, – yra galimas, nors nėra lengva. Šių dienų Lietuvoje žmogaus apsaugos dingstimi yra paaukota tikroji spaudos laisvė. O garbės bei orumo apsaugojimui yra kitų, geresnių būdų nei krašto konstitucijos suteršimas ar spaudos laisvės apribojimas. Bet tai kita tema.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

taipgi stengsis sustabdyti nereikalingas išlaidas gyventojų sveikatos reikaluose, pašalinti be reikalo pasikartojančias paslaugas.

Numatomas ir Ontario valdžios tarnautojų skaičiaus apkarpymas, Ontario parlamento rinkiminių apylinkių pertvarkymas, iš 130 dabartinių parlamentarų paliksiantis tik 99. Kalbama ir apie jų per didelių ir per anksti gaunamų pensijų suvaržymą, net ir pilną jų algų apmokestinimą. Bus atšauktas įstatymas, neleidęs pakeisti streikuojančių asmenų, nenorinčiais streikuoti, kurie būdavo vadinami streiklaužiais. Teisinėje sistemoje bus įvestas naujas įstatymas, sumažinantis nusikaltėlių apsaugą ir padidinantis jų aukomis tapusių Ontario gyventojų teises. Norima atšaukti ir lygių teisių į darbą įstatymą.

Drąsios reformos planai yra smarkiai apkarpytas pajamų mokestis, paliekantis lėšų vietinėms investicijoms. Drastiškas valdžios išlaidų bei tarnautojų skaičiaus sumažinimas. Premjeras M. Harris primena, kad ligšiolinis valdžios lėšų didinimas mokesčiais biudžetinių skolų augimo nesustabdė.

Kliūtimi Ontario premjero M. Harris planams gali tapti jų paskelbimo dieną prie Ontario parlamento įvykusios protesto demonstracijos, kuriose dalyvavo keli tūkstančiai Toronto bei apylinkių gyventojų, bandžiusių įsiveržti parlamentan, susikirtusių su policija. Jie kaltino premjerą M. Harrį, kad savo reformomis jis skriaudžia neturtingus Ontario gyventojus, o nepaliečia turtingųjų. Iš tikrųjų jomis labiausiai yra nusivylę užtikrintus darbus ir stiprias darbo unijas turintys Ontario valdžios tarnautojai bei kitų stiprių unijų nariai, kuriem dabar gresia ligšiolinių atlyginimų užšaldymas ar net darbo netekimas.

Keli demonstrantai buvo suimti. Ontario parlamentarus ir kitus valdžios tarnautojus teko iškraustyti iš provincinio parlamento rūmų dėl paskleistų gandų, kad juose yra paslėpta bomba. Dėl jos buvo atsisakyta net ir kelių renginių parlamentarams. Bomba nebuvo surasta. **V.Kst.**

Brangiam krikšto tėvui
a. a. ALGIUI JAGĖLAI
mirus,
nuoširdžią užuojautą žmonai ADUTEI, dukrelėm – LAIMUTEI ir DANUTEI su šeimomis, sesutei NIJOLEI ir šeimai reiškia –
Ramunė ir mama,
Phoenix, AZ

Mylimam vyrui
A†A
JUOZUI GELEŽEVIČIUI
mirus Niagara Falls, Ontario,
žmonai LILIJAI GELEŽEVIČIENEI, Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) narei, dukrom – DALEI ir LAIMAI SIURBLYTĖM reiškiame nuoširdžią užuojautą –
Hamiltono ir Niagaros pusiasalio Tėvynės sąjungos valdyba

A†A
JANINAI ČERNIAUSKIENEI
mirus,
dukroms - DANGUOLEI, SIGITAI su vyru MICHAEL, seseriai STASEI ir šeimai, broliams – EDVARDUI su šeima ir STASIUI reiškiame nuoširdžią užuojautą –

S. Barškutis	*A. J. Vaškevičiai*
M. Watson	*V. F. Kupičiai*
J. N. Šimkai	*T. Kobelskienė*
A. J. Kutkai	*J. Vingelienė*

Prisimindami šviesios atminties velionę
ILONĄ KATKYTĘ-BAKIENĘ
per dešimtąsias jos mirties metines,
liūdesio bei sielvarto valandą jos vyrą JUOZĄ BAKĮ nuoširdžiai užjaučia –
JAV *Stepas ir Albina Markus*

PADĖKA
Mūsų seseriai ir tetai mirus Floridoje,
a. a. ELENAI SABALIENEI,
pareiškusiems mums užuojautą žodžiu ar raštu ir ta proga aukojusiems a.a. A. Rinkūno švietimo fondui ir "Tėviškės žiburiams", užprašiusiems Mišias, papuošusiems velionės karstą gėlėmis ir gintaro gabalėliais nuoširdžiai dėkojame.
Liūdinčios – *sesuo Juzė Rinkūnienė ir Giedros šeima*

MIRTIES PRANEŠIMAS
A†A
MEČYS (MAX) RAZMAS
mirė 1995 m. rugsėjo 8 d. Timmins, Ontario. Palaidotas rugsėjo 11 d. Timmins kapinėse.
Liūdi jo draugas –
Alfonsas Burbulevičius

A†A
JANUTEI ČERNIAUSKIENEI
mirus,
giliausią užuojautą reiškiame dukrom – DANGUOLEI ir SIGITAI, seseriai STASEI, broliui EDVARDUI su šeimomis, broliui STASIUI bei giminėms Amerikoje ir Lietuvoje –
Salių šeima,
A. Dragūnaitienė su šeima

A†A
JANINAI ČERNIAUSKIENEI
mirus,
jos dukras – SIGITĄ, DANGUOLĘ, seserį STASĘ, brolius – STASĮ ir EDVARDĄ, jų šeimas ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime –
J. Bubulienė *D. C. Wiese*
A. E. Bubuliai

A†A
JANEI ČERNIAUSKIENEI-PRANCKEVIČIŪTEI
mirus,
dukras – DANGUOLĘ ir SIGITĄ, brolius – STASĮ ir EDVARDĄ, seserį STASĘ ir MEČISLOVĄ BUŠINSKUS bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

J. N. Budriai	*P. I. Lukoševičiai*
J. B. Danaičiai	*M. Povilaitienė*
J. O. Gustainiai	*B. Sapijonienė*
E. G. Kuchalskiai	*J. A. Sungailos*
A. A. Kuolai	*J. B. Tamulioniai*
M. G. Valaičiai	*L. O. Rimkai*

A†A
ALGIUI JAGĖLAI
mirus,
žmoną ADOLFINĄ, dukras – LAIMĄ ir DANUTĘ su šeimomis, seserį NIJOLĘ ŠALČIUVIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

H. J. Lasiai	*I. Jakavičienė*
B. Urbonavičius	*B. B. Tamošiūnai*
Z. Styrienė	*L. A. Stulginskai*
B. J. Sriubiškiai	*J. Vingelienė*
J. Sriubiškytė	*P. L. Murauskai*
R. V. Akelaičiai	*I. Punkrienė*
V. T. Macai	*A. Olienė*
H. R. Simanavičiai	*A. Bražys*
A. R. Tumpos	*B. O. Stončiai*
G. V. Morkūnai	*V. M. Vaitkai*
G. E. Kuchalskiai	*B. Zabulionis*
M. Regina	*I. Baltakienė*

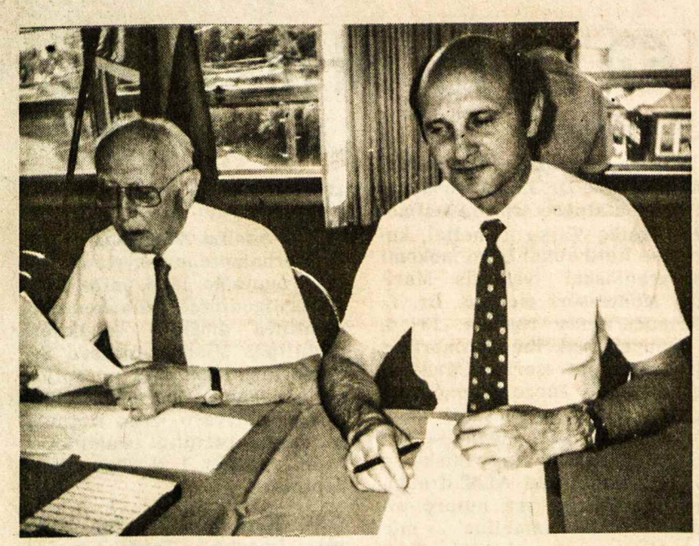

ML fondo valdybos pirm. VILIUS PĖTERAITIS (kairėje) Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje įvykusiame suvažiavime kartu su dr. Vydūno pirmosios premijos laureatu dr. DOMU KAUNU iš Vilniaus
Nuotr. Ed. Šulaičio

Mažoji Lietuva išeivijos akiratyje

Premijos už mokslinius darbus, rezistencinio sąjūdžio suvažiavimas, Mažosios Lietuvos fondo susirinkimas, meninė programa

EDVARDAS ŠULAITIS

1995 m. rugsėjo pradžioje Čikagoje įvyko Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos fondo visuotinis suvažiavimas, Vydūno vardo premijų įteikimas.

Pirmąją premiją čia gavo Vilniaus universiteto profesorius, habilitacinis daktaras, Knygotyros katedros vedėjas, Domas Kaunas už savo studiją "Mažosios Lietuvos knyga – lietuviškos knygos raida 1547-1940 m." Antroji premija įteikta Klaipėdos universiteto docentei, muzikologei dr. Danutei Petrauskaitei už jos darbą apie Klaipėdos konservatoriją. Kita antroji premija teko Klaipėdos universiteto docentui, socialinių mokslų daktarui Albertui Juškai už jo studiją "Mažosios Lietuvos Bažnyčia".

Pirmoji premija buvo $5,000, o dvi antrosios – po $1,500. Jas čia perdavė Mažosios Lietuvos fondo pirm. Vilius Pėteraitis, atvykęs iš Kanados Montrealio.

Premijos įteikimo iškilmė įvyko rugsėjo 3 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Dalyvavo dr. Domas Kaunas ir dr. Danutė Petrauskaitė. Pirmasis čia perskaitė ilgesnę ištrauką iš savo darbo, o antroji pasitenkino trumpesniu žodžiu.

Dr. D. Petrauskaitė Klaipėdoje gyvena nuo 1980 m. Prieš tai ji baigė (1978 m.) Lietuvos konservatoriją (dabar – Muzikos akademija) muzikos istoriją, o po to dirbo Lietuvos televizijos muzikos redaktore, stažavosi Maskvos Ostankino televizijoje. Klaipėdoje ji dėstė muzikos teoriją bei istoriją Lietuvos konservatorijos Klaipėdos fakultete, LMA Klaipėdos muzikos ir teatro pedagogikos institute, o nuo šio rudens – Klaipėdos universitete. Ji kėlė kvalifikaciją Leningrado kultūros institute ir studijavo pedagogikos teoriją ir istoriją Vilniaus universiteto neakivaizdinėje aspirantūroje. 1993 m. ji apgynė socialinių mokslų pedagoginės krypties daktarės disertaciją "Klaipėdos muzikos mokykla kaip pedagoginė sistema ir jos reikšmė tarpukario Lietuvos muzikiniam švietimui". 1991 m. ji buvo atvykusi į Čikagą ir čia esančiame J. Žilevičiaus–J. Kreivėno muzikologiniame archyve rinko medžiagą apie lietuvių išeivių kūrybą. Apie išeivius muzikus ir jų kūrybą yra parašiusi nemaža straipsnių, išspausdintų Lietuvoje ir užsienyje, o taip pat tomis temomis skaičiusi paskaitų.

Dr. Albertas Juška yra gimęs Šilutės rajono Rimženčių kaime. Baigęs Šilutės vidurinę mokyklą, studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus pedagoginiame institute, o jį baigęs dirbo mokyklose. 1974 m. apgynė pedagogikos mokslų kandidato disertaciją "Neigiamo požiūrio į mokymąsi įveikimas pamokinėje veikloje". 1993 m. gavo socialinių mokslų daktaro laipsnį. 1974-1991 m. dirbo Lietuvos konservatorijos Klaipėdos fakultetuose dėstytoju. Vėliau buvo Pedagoginio fakulteto dekanu ir profesoriumi. Nuo 1991 m. dirba Klaipėdos universiteto Pedagogikos katedroje.

Dr. A. Juška, negalėdamas dalyvauti premijos įteikimo iškilmėje, atsiuntė savo žodį, kuriame pareiškė:

IEVA ADOMAITIENĖ pirmininkauja ML fondo suvažiavimui Čikagos Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Nuotr. Ed. Šulaičio

"Jau senokai puoselėjau mintį parašyti studiją apie Mažosios Lietuvos liuteroniškąsias parapijas, jų raidą, nurodyti, akcentuoti šio nedidelio krašto žmonių, ypač dvasininkų, išskirtinį poveikį visai lietuviškajai kultūrai. Darbo' nelaikau tobulu, ir jeigu jisai būtų nuspręstas publikuoti, atskirus skyrius ryžčiausi dar papildyti, kiek pertvarkyti.

Su gilia pagarba lenkiu galvą Mažosios Lietuvos fondo valdybos pirm. prof. Viliui Pėteraičiui, jos nariams, veiksmingai skatinantiems nagrinėti Mažosios Lietuvos istoriją, visuomeninę mintį, jos materialinę bei dvasinę kultūrą. Jūsų veikla tauri, nusipelnanti paties aukščiausio įvertinimo, ilgalaikės žmonių atminties!"

* * *

Rugsėjo 2 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje įvyko Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio ir MLF bendrojo susirinkimo atidarymas. Mirusiųjų pagerbimą atliko sąjūdžio pirm. Algis Regis, o invokaciją skaitė vyskupas Hansas Dumpys. Istorikas Jonas Dainauskas skaitė paskaitą "Mažosios Lietuvos genocidas".

Po paskaitos vyko ML rezistencinio sąjūdžio darbo posėdis, renkama nauja valdyba. Pirmininku perrinktas tas pats Algis Regis. Taip pat ir kai kurie kiti valdybos nariai liko tie patys.

Tą pačią dieną įvyko ir ML fondo visuotinis susirinkimas, kurį pradėjo valdybos pirm. V. Pėteraitis. Buvo svarstomi organizaciniai reikalai, o dalyviai buvo beveik tie patys, kaip ir pirmajame susirinkime. Buvo įvairių pranešimų, naujos vadovybės rinkimai. Valdybos pirmininku vėl perrinktas V. Pėteraitis. Fondo tarybos pirm. Kurtas Vėlius per sekančią dieną įvykusį Vydūno premijų įteikimą pažymėjo, kad į sekančių premijų fondą įneša $5,000. Susirinkusieji už tokį jo gražų mostą griausmingai paplojo.

* * *

Yra smagu pažymėti, kad šiuose renginiuose pirmaujantį vaidmenį atliko Kanados lietuviai. ML fondo pirm. Vilius Pėteraitis padarė eilę pranešimų ir įteikė premijas per iškilmingą akademiją. Jis taip pat tarė ir sveikinimo žodį. Jam pirmininkaujant ML fondas, atrodo, dar ir toliau gražiai gyvuos.

Ieva Adomavičienė gražiai pirmininkavo ML fondo suvažiavimui, perskaitė ir praėjusio suvažiavimo protokolą. Jos įnašas į šį suvažiavimą buvo nemažas.

Premijų įteikimo vakarienės programai sumaniai vadovavo Čikagos apylinkėse gyvenantis Balys Račkauskas. Invokaciją čia sukalbėjo kun. Alfredas Vėlius, o ML fondo Vydūno premijos aktą perskaitė kun. V. Aušra iš Čikagos. Su laimėtojais trumpai supažindino istorikas J. Dainauskas. Oficialioji dalis buvo baigta Mažosios Lietuvos himnu.

Meninę dalį atliko sol. Aldona Buntinaitė, palydima muz. Ričardo Soko. Eilėraščius deklamavo p. Sokienė. Po šių programos punktų vyko vakarienė.

Tik gaila, kad šiuose suvažiavimuose ir premijų įteikime dalyvavo palyginti nedaug mūsų tautiečių. Tokiai Čikagai, kurioje gyvena apie 100,000 lietuvių kilmės žmonių, šimtinė dalyvių nėra daug. O kur atvykusieji iš kitų vietovių! Gerai, kad negausus būrelis dar turi ryžto bei entuziazmo tęsti užsimotus darbus.

Jautrios širdys lengvina vargą

Iš pokalbių su labdaringais žmonėmis, remiančiais vargstančius Lietuvoje

Kun. K. J. AMBRASAS

— Kas daugiausia siuntinių šiandien pristatė ir kiek šiandien kilogramų pririnkote? – paklausiau į N. Pradėtosios Marijos seselių namus (1450, rue DE SEVE, MONTREAL) atėjusį Aušros Vartų parapijietį Leoną Balaišį, kuris buvo aplankęs gimtajame krašte gyvenusius giminaičius. Jis kas trečiadienį priiminėja iš visų po platų Montrealio didmiestį išsimėčiusių lietuvių siuntas.

— O šiandien derlius nemenkas, – maloniai savo lėta plačia šypsena ir tiesdamas savo dar platesnį dešinę plaštaką atsako Leonas. Susidarė daugiau dviejų šimtų kilogramų. O darbo diena dar nesibaigė. Tai per kelias valandas dar gali šis tas pasirodyti. Daugiausia šiandien atvežė Elena Bernotienė. Atrodo, ar tik ne keturis siuntinius . . .

Apžergęs savo dviejų ratų "Tojotą", kaip juokomis vadinu į kitą parapiją išsikėlusio bičiulio kunigo man paskolintą jau aplamdytą, bet dar gerai beriedantį dviratį, minu nuo mašinų gaudesio ir kitokio triukšmo kiek ramesne pakanale į Lasalle, kur gyvena toji minėta moteris. Irgi Aušros Vartų parapijietė.

Netrunkame išsinešnėkti. Gimė ir augo Vaitkevičiaus penkių vaikų šeimoje Šiaulėnų valsčiuje prie Šušvės. Ištekėjusi už Vidaus reikalų ministerijos tarnautojo. Dėl nepakeliamų ligoninės sąlygų palaidojusi du savo kūdikius. Per karo audras, kartu su daugeliu lietuvių, atsidūrė Vokietijos stovyklose.

Pagaliau su savo vyru Pranciškum Bernotu pasiekė Kanadą, kur abu pajuto ne tik sunkios emigranto duonos skonį, kai prie sunkiausių darbų už valandą tegaudavo keliolika centų, bet ir pažeminimų, pajuokos, neteisybės ir nemaža skausmo. Atkaklus lietuviškas būdas, prieraišumas ir pagarba vienas kitam neleido iširti šeimai, bet dažni vargai, nolatinis atleidinėjimas iš darbo (vyresnis nei 40 metų jau anuomet, pokario metais, čia darbininkas buvo laikomas senu), dar labiau suartino Bernotus, privertė visaip suktis, griebtis bet kokio pasitaikiusio darbo, supirkinėti žemės sklypus, ieškoti papildomo uždarbio, kad būtų galima normaliau gyventi, nusipirkti namus, automobilį, bent retkarčiais išvažiuoti kur nors toliau atsipūsti savaitei kitai. Netruko ateiti ir pensija, senatvė, o tuo pačiu ir neatskiriamai dažnai vargino namų šeimininką Pranciškų. Tačiau rūpestinga žmona nepaliko vyro globos namuose, kas taip įprasta šiuose kraštuose.

Paprastai nuveža vaikai tėvą, motiną, nebegalinčią po kambarį pajudėti seserį ar brolį tokiems žmonėms įrengtuose globos namuose ir palieka. O priežiūra, slaugymas ir liginimas – palikta svetimoms rankoms. Žinia, kur čia, valdiškoje įstaigoje, užtektinai rasi nuoširdumo, meilės, pasišventusio dėmesio. Ne kartą skaudu buvo matyti be meilės, dėmesio ir katalikiško požiūro į ligonį, prastai slaugomą, kadaise Šunskų parapijoje Tursučių kaime prie Šešupės gyvenusį ir pokario metais į Montrealį atvykusį Lietuvos kariuomenės karininką ir sportininką Vincą Kačergių, kuriam prieš mirtį tų privačių globos namų savininkės man net neleido ligoniui paduoti iš krautuvės nupirkto mineralinio vandens stiklinės.

Šiaip jau, tiesą sakant, globos namuose, kur dažnai vienam mėnesiui už žmongų reikia sumokėti nuo $1000-$2000, paprastai būna švaru, tvarkinga. Čia ligoniams ir seneliams rengiami visokie susitikimai su meno, kultūros žmonėmis, organizuojamos išvykos, religinės, valstybinės, tautinės šventės, bet niekad senam, paliegusiam, vienišam žmogui svetimi pinigais apmokami darbininkai bei tarnautojai neatstos to, ką gali padaryti tiktai rūpestingas ir mylintis savo gimdytojus vaikai, vyras žmona ar žmona vyrui.

Tokių šeimų, kur rūpestingai ligi paskutinio atodūsio karšinami tėvai, ačiū Dievui, čia dar pasitaiko ne viena. Štai atsidėjusi globoja savo motiną G. Zabieliauskienė, Onutė Girdauskaitė-Darbyson, labai rūpestingai prieš kiek metų ligino tiek tėtę, kuris vis svajojo Lietuvon parvažiuoti su šeima, tiek ir ligotą savo motiną, nuo kurios negalėdavo ilgiau kur nors pasitraukti.

Pamenu paskutinį prieškalėdį, kai vos tik atvažiavęs į šį miestą, aplankiau Bernotus. Akis tučtuojau pastebėjo atidų rūpestį savo paliegusiu, jau iš ratukų nebepasijudinančiu ligoniu vyru. Kokia kita moteris sugebės viena kilnoti iš lovos, prižiūrėti sunkiai sergantį ir gan stambų vyrą. Elena Bernotienė savo vyrą ligi pat mirties neišleido iš namų, nebent tik tada, kai jau nebuvo galima apsieiti be būtinos medicininės pagalbos.

— Mudu su vyru, – pasakoja našlė, – jau gal 10 ar 15 metų negalėjome niekur išvažiuoti: nei Amerikon, nei kitan kraštan. Susitaupėme skatiką kitą, tai prieš mirtį Pranciškus ir sakęs, kad tuos sutaupytus pinigus atiduočiau Lietuvon našlaičiams vaikams. Todėl kartas nuo karto mons. Vytautui Kazlauskui, kuris tiesiog visą miestelį "Vaiko tėviškės namus" prie Marijampolės Avikilų kaime ant savo tėviškės žemės pastatė, perduodu kiek galėdama, kad galėtų gražiai sumanytą mintį baigti, kad ne tik 50, bet netrukus 120 vaikų galėtų gyventi.

Iš tikrųjų vaikai šiuose mons. Vyt. Kazlausko rūpesčiu galės išmokti prižiūrėti daržus, gyvulius, patys pasigaminti valgį, mokytis, melstis savo koplyčioje ir žaisti. Šiems namams, kiek tik išgalėdamos, padeda nemaža Montrealio Aušros Vartų parapijos moterų. Štai visai neseniai Danutė Staškevičienė pati nuvežė mons. V. Kazlauskui 2500 JAV dolerių. Kanados lietuvių katalikių moterų draugija šiems namams jau paaukojusi nemažą sumą. Sunkios ligos kamuojama Adelė Vapsvienė nemažą auką pasiuntė Krakių vaikų namams, o ne sykį yra davusi "Vaiko tėviškės namams", savo giminėms ir kitiems žmonėms.

Neseniai grįžusi iš Lietuvos Montrealio Aušros Vartų parapijietė GIRDAUSKAITĖ-DARBYSON
Nuotr. K. J. Ambraso

ELENĄ BERNOTIENĘ geru žodžiu mini ne tiktai "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje
Nuotr. K. J. Ambraso

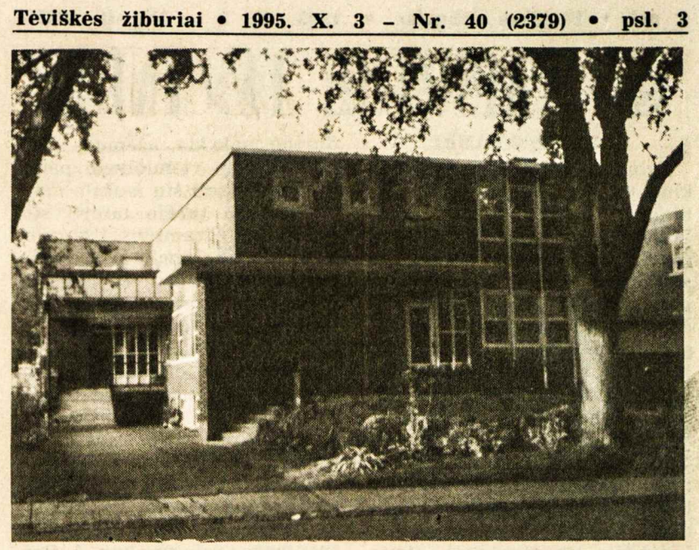

Šiuose N. Pradėtosios Marijos vienuolijos namuose Montrealyje kas trečiadienį surenkami siuntiniai tautiečiams Lietuvoje

— Būtų labai gražu, – dėsto pašnekovė, – kad Lietuvos reikalams daugiau dėmesio negu lig šiolei skirtų šios ir kitų parapijų gyvenimą tvarkančios galvos, nes iš žmonių surinkti tūkstančiai ar net milijonai, saugomi bankuose ir atiteksiantys Kanadai ar kitai šaliai, visai nešildo Lietuvos ir jos vargo nė kiek nesumažina.

— Netiesa, kad Lietuvoje visko yra ir galima nusipirkti, – toliau pasakoja savo įspūdžius Elena Bernotienė. – Kai šią vasarą norėjau nupirkti giminaičiui drabužių, niekaip nepasisekė: tokių, kokių reikia, nebuvo. Jų dažniausiai visai nėra arba tinka tik turtuolių kišenei. Prekių dažnai nėra tokių, kokių reikia dabartinės valdžios nuskurdintam lietuviui. Sakau stačiai visiems: LIETUVAI ŠIANDIEN REIKIA VISKO. Tik prasimanymas ir tauškalai, kad ten visko ir taip yra, – įsikarščiavusi aiškina pašnekovė. – Niekur nemačiau, kad atsiųstuosius mūsų daiktus ar drabužius lietuviai mėtytų ar peiktų. Visi labai jais džiaugiasi, už juos dėkoja ir patenkinti. Jei kas atlieka, išdalija stokojantiems arba už mažus pinigus sau duonos nusiperka.

Štai kodėl Elena Bernotienė, vos tik grįžusi iš Lietuvos ir sužinojusi, ko labiausiai reikia, siunčia net keturis siuntinius reikalingų daiktų ir drabužių, vaistų ir kitokių reikmenų. Nuostabu, kad ši moteris visai neprasitaria, kad ji Lietuvos vaikų reikalams jau išleidusi apie $45,000. Jei visi tokie užsienio lietuviai būtų, Lietuvoje neliktų nei skurdo, nei vargo, nei dejonių. Tačiau, perbraukusi savo išvargusį veidą, Elena Bernotienė prabyla:

— Tik tegul niekas nepagalvoja, kad čia pas mus doleriai auga ant medžių. Jų nepasiskinsi kaip obuolių. Kiekvienas siunčiamas Lietuvon daiktas ar doleris – krauju ir prakaitu uždirbtas per metų metus taupytas ir vargo kaina išmatuotas.

Gerai, kad Lietuva dar turi tokių žmonių, kurie nuoširdžiai supranta dabartinę sunkią būklę.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 416 533-7954

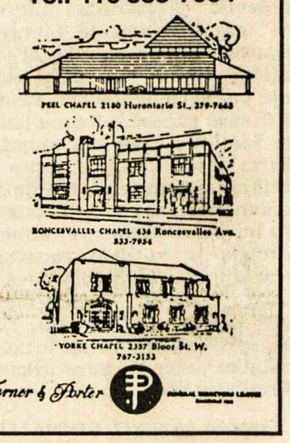

A†A
PETRONELEI ŪKELIENEI
mirus,
reiškiame nuoširdžią užuojautą dukroms –
STELAI, ALDONAI su šeima ir jų artimiesiems –
R. J. Tarvydai
A. A. Kazanavičiai

A†A
EUGENIJAI GIMŽAUSKIENEI
mirus Lietuvoje,
vyrą KAZIMIERĄ ir svainį JONĄ GIMŽAUSKĄ su šeima bei gimines Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame –
Alfonsas ir Aldona Erštikaičiai,
Kostas ir Liucija Meškauskai

KĘSTAS
Projektuoju ir gaminu paminklus,
darau skulptūras, portretus, bareljefus iš įvairių medžiagų (granito, vario, plieno, molio, medžio) pagal užsakovo pageidavimus.
Skambinti telefonu **905 643-4990** Kęstučiui Keparučiui.
Adresas: 1053 Barton St. E., Winona, Ontario L8E 5H1

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express **1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8**
Indian Rd. (išėjimas iš požeminio traukinio Keele stoties)
Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Skyrius: North York Town Press
164 Willowdale Ave, North York, Ont.
(416) 222-4021

London Jonas ir Marytė Narusevičiai
1055 Guildwood Blvd.
(519) 657-1751

Montreal Andrejs Vitols
105 56th Ave., Lachine
(514) 637-9102

Nemokamas siuntinių paėmimas
Toronto: nuo pirmadienio iki penktadienio
Hamilton, Burlington, Oakville, Mississauga: pirmadieniais ir ketvirtadieniais
St. Catharines, Niagara Falls, Welland: ketvirtadieniais
Kitchener, Cambridge, Guelph, Brampton: pirmadieniais
Wasaga, Collingwood, Barrie: pirmais mėnesio sekmadieniais
Windsor, Sarnia: antrais mėnesio sekmadieniais
London: antrais ir ketvirtais mėnesio sekmadieniais

Už pietinės Ontario provincijos ribų: Siųskite siuntinius į ***Nordland Express*** su gavėjo, siuntėjo adresais ir talpos aprašymu. Bendrovėje mes užpildysime muitinės pareiškimą, sąskaita bus jums pasiųsta.

Dėl patogumo, pastovumo, išvaizdos ir ekonomijos turime įvairaus dydžio dėžių 1, 1.5, 2, 3 ir 5 kubinių pėdų. Taip pat galite įsigyti dėžių Anapilio knygyne, sekmadieniais ir kredito kooperatyve "Talka", 830 Main St. E. Hamiltone

JAV ir Kanados dolerių perdavimas
4% plius $20 pristatymas iki $4,999
3% nuo $5,000

Siuntiniai su kanadiškais produktais Lietuvoje mūsų sandėlyje:

Siuntinys nr.1	10 kg miltų, 10 kg cukraus, 10 kg ryžių	**$50 (JAV $38)**
Siuntinys nr.2	12 litrų augalų alyvos (4x3 litrų)	**$36 (JAV $27)**
Siuntinys nr.3	4.5 kg vištienos buljonas	**$30 (JAV $23)**
Siuntinys nr.4	6 kg žemės riešutų sviestas (12x500 g)	**$34 (JAV $26)**
Siuntinys nr.5	11.5 kg rūkyti šprotai, Ryga 72 dėžutės po 160 g	**$64 (JAV $48)**
Siuntinys nr.6	20 kg cukraus (10x2 kg) 400 g tirpstančios kavos (2x200 g)	**$48 (JAV $36)**
Siuntinys nr.7	31 įvairūs kanadiški produktai (20 kg)	**$95 (JAV $72)**
Siuntinys nr.8	17 įvairūs kanadiški produktai (14 kg)	**$65 (JAV $49)**
Siuntinys nr.9	220 v. elektrinis šildytuvas	**$75 (JAV $57)**

SKAMBINKITE Toronto 416 535-5000 Už Toronto ribų 1-800-561-3113 FAX 416 535-5001

LAISVOJE TĖVYNĖJE

LAIDOJIMO NAMAI

Kybartų centre, buvusiose kino teatro patalpose, jų savininkas V. Damidavičius atidarė laidotuvių namus. Juose yra įrengta šarvojimo salė, 20-30 giedorių ir svečių talpinančios patalpos. Laidotuvių dalyviai čia galės pernakvoti ir pavalgyti, o gretimoje parduotuvėje įsigyti visus laidotuvių reikmenis, pradedant karstu, baigiant žvakėmis ir kryželiais. Bus galima gauti ir laidotuvėms skirtą automobilį, fotografą, douobkasius, karsto nešėjus, laikinį antkapį. Salės nuoma trims paroms su patarnavimu kainuoja tik pusantro šimto litų. Atrodo, kybartietis V. Damidavičius žengė pirmą žingsnį į Vakaruose pelningą laidotuvių verslą. Jam betgi trūksta velionies palaikus karste pašarvojančio kvalifikuoto balzamuotojo ir laidotuvių kopyčios.

GENEROLO PALAIKAI

Lietuvos krašto apsaugos, kariuomenės atstovai ir giminės rugsėjo 7 d. Vilniaus orauostyje pasitiko iš JAV Lietuvon parskraidintas urnas su gen. Vlado Nagiaus-Nagevičiaus ir jo žmonos Veronikos pelenais. Palaikus parlydėjo marti Liongina Nagevičienė, Jadvyga Budrienė ir Eugenija Mažonas. Gen. Vladas Nagius, gimęs 1881 m. birželio 17 d. Kretingoje, mirė Klivlando lietuvių kolonijoje 1954 m. rugsėjo 15 d. Velionis buvo baigęs Petrapilio karo medicinos akademiją, Archeologijos institutą. Lietuvon iš I. D. karo grįžo ir jos kariuomenėn pirmuoju savanoriu gydytoju įsijungė 1918 m. Vėliau jis tapo Lietuvos kariuomenės karo sanitarijos viršininku. Velionies pastangomis įsteigta korporacija "Fraternitas Lituanica" nepriklausomoje Lietuvoje išaugo į didelę medikų organizaciją. Turbūt labiausiai velionis pasižymėjo 1921 m. vasario 1 d. savo rūpesčiu Kaune įsteigtu Lietuvos karo muziejumi, iš kurio dabar išaugo Vytauto Didžiojo karo muziejus. Iš Vilniaus orauosčio urnos su palaikais buvo nuvežtos Kaunan į velionies įsteigtą ir jo ilgai vadovautą muziejų. Perlaidojimas buvo užbaigtas gen. V. Nagiaus gimtojoje Kretingoje. Po Mišių Tėvų pranciškonų šventovėje urnos su palaikų pelenais buvo užkastos Kretingos kapinėse.

ANTRA JĖZUITŲ GIMNAZIJA

Katalikiškų gimnazijų skaičių Lietuvoje padidino darbą pradedanti Vilniaus jėzuitų gimnazija. Ji atidaryta 1922 m. pastate, kuriame pokariniais sovietinės okupacijos metais buvo įsikūrusi A. Vienuolio vidurinė mokykla, užėmusi ir kitas jėzuitų vienuolyno patalpas. Būsimieji šių mokslo metų gimnazistai turėjo laikyti stojamuosius egzaminus, į kuriuos buvo įtraukta anglų arba vokiečių kalba, lietuvių kalbos diktantas, matematikos kontrolinis darbas, tikybos pagrindai. Į VIII, X ir XI klases konkursinių stojamųjų egzaminų beveik nebuvo. Daugiausia vaikų veržėsi į VI, VII ir IX klases. Vilniaus jėzuitų gimnazijos direktoriumi yra paskirtas Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos ekonominių reikalų tvarkytojas ir Vilniaus Šv. Kazimiero šventovės prefektas kun. A. Gražulis, SJ.

MOKYTOJAI IR MOKINIAI

Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provinciolo kun. F. J. Borutos, SJ, pranešimu, naujajai Vilniaus jėzuitų gimnazijai stengiamasi surasti mokslinius laipsnius turinčių katalikų mokytojų. Matematiką dėstys docentas St. Grigelionis, istoriją — dr. A. Vasiliauskienė, biologiją — dr. P. Kazickas. Mokoma bus pagal standartinius švietimo ministerijos planus. Tik jie penktokams ir dvyliktokams kartą per savaitę bus papildomi viena lotynų kalbos pamoka. Tikybos pamokų bus tiek pat, kaip ir kitose mokyklose. Tačiau Vilniaus jėzuitų gimnazijoje jas dėstys Šv. Rašto specialistai — seselės eucharistietės, direktorius kun. A. Gražulis, SJ, ir provinciolas kun. F. J. Boruta, SJ. Moksleivių sielovadai yra paskirti du kapelionai. Mokytojai ir mokiniai kiekvienos savaitės vidury vieną valandą skirs Mišioms. Prie gimnazijos, talkinant Maltos ordino tarnybai, bus atidaryta valgykla. Šio "Gimtajame krašte" paskelbto pranešimo autorė Audra Šimaitytė pabrėžia, kad valgykloje pietaus ne tik gimnazijos moksleiviai, bet ir Vilniaus miesto vargetos. Šia proga belieka prisiminti ir atgaivintą Kauno jėzuitų gimnaziją, palikusią gilius pėdsakus Lietuvos tarpukario nepriklausomybės metais.

VAIKŲ SKLANDYMO VARŽYBOS

Kėdainiuose yra Broniaus Oškinio vaikų aviacijos mokyklos aerodromas. Jame vasaros pabaigoj buvo surengtos penkias dienas trukusios Lietuvos vaikų sklandymo varžybos. Į jas įsijungė šešiolika komandų, turėjusių po du berniukus ir vieną mergaitę iki šešiolikos metų amžiaus. Daugiausia komandų atstovavo B. Oškinio vaikų aviacijos mokyklai, savo būrelius turinčiai Alytuje, Biržuose, Kėdainiuose, Naujojoje Akmenėje, Šilutėje, Telšiuose ir Vilniuje. Į sklandymo varžybas taipgi įsijungė ir Vilniaus "Lietuvos avialinijų" bei Kauno aeroklubo komandos. Pirmąją komandinę vietą išsikovojo "Lietuvos avialinijų" sklandytojai S. Vanagaitė, D. Narbutis ir J. Martinėnas, antrąją — B. Oškinio mokyklos Vilniaus būrelio pilotai B. Golnytė, M. Miklaševičius ir L. Miklaševičius, trečiąją — po dešimties metų vėl sklandymo varžybose dalyvavę B. Oškinio mokyklos Šilutės būrelio atstovai A. Rimkutė, R. Karalavičius ir L. Dirvonskis. Asmeninėje berniukų įskaitoje I vietą laimėjo alytiškis Evaldas Ambrasas, II vietą — šilutiškis Dovydas Stungurys, III vietą — vilnietis Marius Miklaševičius. Pirmoji vieta mergaičių varžybose teko kaunietei Indrei Mikalauskaitei, antroji — vilnietei Simonai Vanagaitei, trečioji — kėdainietei Jolantai Stašionytei.

V. Kst.

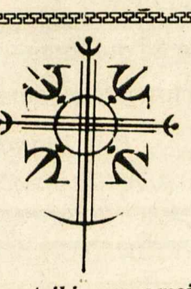

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

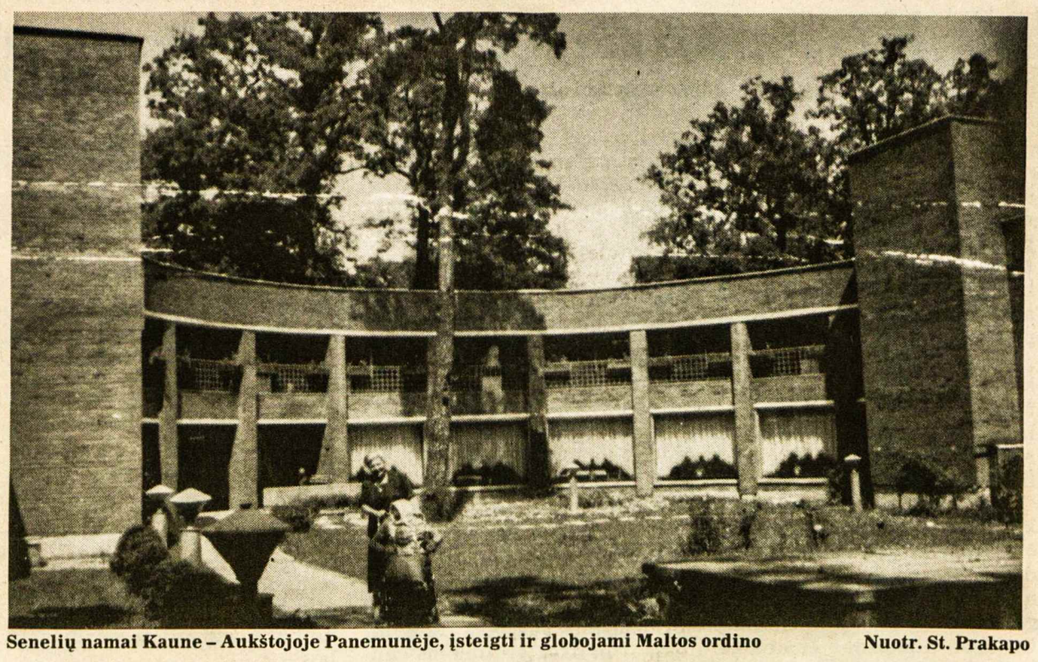

Senelių namai Kaune – Aukštojoje Panemunėje, įsteigti ir globojami Maltos ordino — Nuotr. St. Prakapo

Senelių namai Kaune

Lankydamasis Lietuvoje, turėjau progos pamatyti gražiai įsikūrusius Maltos ordino senelių namus Kaune, Aukštojoje Panemunėje, gražioje ir medžiais apaugusioje aukštumoje, iš kurios matosi visas Kauno miestas. Senelių namams vadovauja direktorė A. Krinickienė, žvali, energinga ir puikiai tvarkanti tuos namus. Nepraeina nė pro vieną senelį neužkalbindama. Ji pati pačioje jaunystėje yra palikusi amžino įšalo žemėje savo pėdsakus ir išmokusi savo pareigas sąžiningai atlikti.

Labai laukiami iš Kanados ar JAV pensininkai. Jie čia, savo tėvynėje, puikioje aplinkoje galėtų ramiai gyventi. Šiuos namus dažnai aplanko muzikiniai vienetai, teatro grupės, solistai ir moksleivių būreliai.

Senelių namuose yra kambariai pavieniams, dviem ir trim asmenim. Kambarių dydis – 7 m² ir 12 m². Yra ir prausykla. Kambarius tvarko slaugės. Maitinami 4 kartus per dieną gražioje valgykloje. Ištisą parą dirba medicinos seserys. Yra gydytojas ir neuropatologas. Reikalui esant, iškviečiami atitinkami gydytojai. Veikia dantisto kabinetas.

Pragyvenimas senelių namuose kainuoja tik 300 kan. dolerių mėnesiui. Netoliese – Panemunės šventovė. Mišios atnašaujamos ir senelių namuose. Jei kam rūpi daugiau sužinoti, terašo šiuo adresu: Kauno Maltos ordino senelių namai, Kurtinių gt. 1a, 3016 Kaunas, Lithuania.

Norint apsigyventi minėtuose senelių namuose, reikia turėti Lietuvos pilietybę, paduoti prašymą, gydytojo pažymėjimą. Gavusi šiuos dokumentus, direktorė per miesto savivaldybę sutvarko ir gauna leidimą apsigyventi.

Čia jau yra apsigyvenę daug žymių asmenų. Teko matyti, kaip prie senelių namų kai kurie turi daržų lysveles apsisodinę, o kai kurie net išsinešę į pievą žaidė su jūros kiaulytėmis. Visur puiki švara ir jauki atmosfera.

Stasys Prakapas

Klivlando BALFo skyriaus veikėjos paruošė 16 dėžių drabužių į Lietuvą gausioms šeimoms. Iš kairės: M. Puškorienė, O. Šilėnienė ir K. Vaičeliūnienė — Nuotr. V. Bacevičiaus

Dosnūs Skotijos katalikai

Šia vasarą (liepos–rugpjūčio mėn.) "Scottish Catholic Observer" savaitraščio pirmame puslapyje pasirodė straipsnis, prašantis aukų Lietuvos karmelitėms. Jų vienuolyno Lietuvoje nebuvo 150 metų. Pernai naują karmeličių bendriją steigti prie Pastiuvos išvyko iš Skotijos seselė Mary Joseph, kurios tėvas yra lietuvis – St. Gabalis.

Su dviem kitom seselėm iš Didžiosios Britanijos seselei Mary Joseph pasisekė paruošti vienuolyną, į kurį per trumpą laiką įstojo 6 postulantės. Tačiau vienuolyną, kurio išsilaikymui Skotijos katalikai pernai buvo suaukoję pinigų, užpuolė staigi nelaimė. Vėžiu mirtinai susirgo darbščioji seselė Ada Jurgita. Jos vaistams bei dar vienos seselės Mary of the Incarnation širdies ligos gydymui vienuolynas nebeturėjo lėšų. Bet Skotijos katalikai atsiliepė "Observer" laikraščio paskelbtam "Lithuania Carmel" vajui ir per porą savaičių sukaupė daugiau kaip 17,000 svarų Lietuvos karmeličių vienuolynui. Karmelitės labai dėkingos Skotijos rėmėjams, kurių dėka vienuolynas nebankrutavo ir galėjo toliau savo nares-ligones slaugyti. **Inf.**

Hamilton, Ontario

PADĖKA

Po malonaus apsilankymo Kanadoje noriu padėkoti mieliems hamiltoniečiams už šiltą priėmimą ir dovanas. Ypatingai norėčiau padėkoti: F. A. Povilauskams, T. J. Povilauskams, I. P. Zubams, D. M. Jonikams, F. Venckevičienei, V. P. Lukošiams, O. A. Jusiams, O. S. Žvirbliams, S. A. Jankauskams, M. Mastalkai.

Mieliems giminaičiams Saulei ir Jonui Remesat, sūnums Dariui su Ramona, Viktorui ir Viktorijai Lukoševičienei už pagalbą man atvykstant į Kanadą.

Nuoširdus lietuviškas ačiū visiems –

Virginija Zdanavičienė,
Šilalė

KLM dr-jos Hamiltono skyriaus ruošiami pusryčiai įvyks spalio 15 d. Jaunimo centro salėje po abiejų Mišių. Maistą paruoš prityrusios šeimininkės, veiks vertingų laimikių loterija. Pelnas skiriamas tremtinio vaikų bei vaikaičių mokyklai Vilniuje "Lietuvių namai". Skleidžiam mintį, kad neturėtume leisti nė vienam lietuviui vaikui nutautėti. **Z.R.**

Windsor, Ontario

G. VINDAŠIUI SUSIRGUS, zakristijono pareigas jau ilgesnį laiką atlieka Petras Eidukas. Įgijęs per tą laiką patirties, jis šias pareigas atlieka gerai ir stropiai, nežiūrint jo rudeninio amžiaus.

NIJOLĖ GIEDRIŪNAITE, mūsų bendruomenės ilgametė pirmininkė ir parapijos komiteto darbuotoja, kartu pasigėrėtinai atlieka atsakingas pareigas Hiram Walker bendrovėje. Šiuo metu ji dar yra pirmininkė "United Way" organizacijos, kurios tikslas pravesti piniginį vajų kultūriniams ir šalpos reikalams. Todėl ją matome televizijoje ir dažnai jos vardą užtinkame vietinėje spaudoje. Linkime jai sekmės. Kas pasiaukojančiai ir ugningai dirba, tam ir sekasi.

London, Ontario

ŠILUVOS MARIJOS PARAPIJA

po 31 metų tebėra ne tik gyva, bet ir veikli. Jai sėkmingai vadovauja klebonas kun. K. Kaknevičius ir parapijos taryba: pirm. A. Petrašiūnas, nariai – P. Kuras, A. Dragūnevičius, I. Daniliūnienė, V. Staškūnienė, V. Staškūnas, S. Navickas ir E. Petrauskas. Parapijai talkino ir lit. mokyklos atstovas L. Naujokaitis.

1995 m. rugsėjo 10 d. parapija šventė savo 31 metų veiklos sukaktį. Mišias atnašavo kleb. kun. K. Kaknevičius, giedojo "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. Reginos Audet, taipgi ir smuikavusios. Po pamaldų įvyko vaišės parapijos salėje. Tarybos pirm. A. Petrašiūnas pasveikino susirinkusius ir padėkojo visiems už gausų atsilankymą ir paramą parapijai. Pakvietė kleboną sukalbėti maldą. Prieš tai jis pasakė dar keletą žodžių, primindamas parapijiečiams pasiaukojimo reikšmę. Nurodė Lietuvos laisvės kovotojus bei pasiaukojusius tautiečius šią parapiją steigiant ir ją išlaikant. Prisiminti ir mirusieji parapijiečiai.

Šventė pasižymėjo jaukumu. Visi galėjo laisvai pasikalbėti, nebuvo jokios meninės programos. Džiugu, kad šventovės ir salės visos sėdimos vietos buvo užimtos. Buvo malonu matyti gražų būrelį parapijiečių iš kaimyninės Rodney apylinkės. Šios dvi apylinkės anksčiau labai glaudžiai bendradarbiavo. Kartu dirbdamos jos suorganizavo didoką jaunimo chorą, kuris labai gražiai pasirodė pirmame Kanados lietuvių jaunimo kongrese Toronte 1965 m. spalio 8-10 d.d. **D.E.**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Čikagos Marquette Parke darbą nutraukė Dr. Leono Kriaučeliūno patalpose tris dešimtmečius veikę Vaikų nameliai, kuriuose lietuviukai buvo mokomi savarankiškai tvarkytis Marijos Montessori metodu. Dr. L. Kriaučeliūnas rugsėjo 13 d. "Drauge" paskelbė iš Amerikos lietuvių Montessori (ALM) draugijos pirm. Juozo Kapačinsko gautą laišką, pranešantį montessorinių Vaikų namelių uždarymą: "Rašau jums laišką su liūdna žinia, kad ALM draugijos direktoriai yra nutarę uždaryti 'Vaikų namelius' — mūsų Montessori mokyklėlę, kuri veikė apie 30 metų Jūsų patalpose, Marquette Park rajone. Jau kelerius metus patyrėme mažėjantį mokinių skaičių ir kartu su tuo — blogėjančią finansinę būklę. Pagaliau mokyklėlės iždas yra visai sumažėjęs ir nenumatome galimybės užregistruoti pakankamai vaikų, kad mokyklėlė galėtų toliau veikti. ALM draugija nuoširdžiai dėkoja Jūsų šeimai už pastato išlaikymą ir pastovią paramą per tą laiką, kai šimtai vaikučių patyrė Montessori auklėjimą lietuviškoj aplinkoj. Jūsų dėka turėjom tuos 'Namelius' kuriuos naudojom, kol buvo įmanoma..." Draugijos pirm. J. Kapačinskas taipgi primena, kad geresniais laikais lietuviško auklėjimo italės Marijos Montessori metodu antruoju židinėliu tapo ir dabar Lemonte veikiantis "Žiburėlis", šiuo metu turintis apie 40 mokinukų. Tad lietuviškas vaikų auklėjimas Marijos Montessori metodu bus tęsiamas Lemonto "Žiburėlyje".

Australija

Melburno lietuviai kasmet surengdavo vardines savo choro vadovui muz. Petrui Morkūnui. Šiemet jos, prisimintos liepos 1 d. Lietuvių namuose, tapo ir atsisveikinimu. Mat muz. P. Morkūnas po daugelio metų nutarė pasitraukti iš choro vadovo pareigų, bet sutiko pasilikti choristų eilėse. Melburno lietuvių chorui vadovauti dabar pakviesta Zita Prašmutaitė, turėjusi vargonininkės pareigas. Atsisveikinimą su muz. P. Morkūnu Lietuvių namuose surengė Melburno lietuvių katalikių moterų draugija su pirm. H. Statkuviene, pasveikinusią pasitraukiantį chorvedį P. Morkūną ir jam įteikusią dovanėlę. Atsisveikinimo vakarienė buvo pradėta, ją palaiminus kun. dr. Pranui Daukniui. Po vakarienės P. Morkūną sveikino ir jam padėkojo šio parapijos choro valdybos pirm. E. Šidlauskas, valdybos ir choristų vardu įteikęs piniginę dovanėlę. Kun. dr. Pranas Dauknys savo padėkos žodyje apibūdino ilgus metus trukusį P. Morkūno darbą su parapijos choru ir jį įvertino dovanėle. Pats Petras Morkūnas, pasidžiaugęs Australijoje turėtu linksmu gyvenimu su giesme ir daina, apgailestavo, kad vis dėlto atėjo laikas pasitraukti iš choro vadovo pareigų ir pasilikti tik choristu. Meninę atsisveikinimo programėlę su dukrelėmis Raminta ir Gražina buvo paruošusi Birutė Kymantienė. Ji pati padainavo, o jos pianinu paskambino keletą dainelių.

Britanija

A. a. Adolfas Zubrickas, DBLS Wolverhamptono skyriaus narys, rugpjūčio 14 d. mirė New Cross ligoninėje, sulaukęs deimantinės amžiaus sukakties. Gedulines Mišias atnašavo Šv. Tomo anglų katalikų parapijos kun. Jeaconas Dockerty. Laidotuvėse dalyvavo daug lietuvių ir anglų bičiulių. Palaidotas š. m. rugsėjo 1 d. Tettenhall kapinėse.

Šv. Kazimiero lietuvių parapija Londone Tautos šventę rugsėjo 10 d. paminėjo iš atostogų grįžusio klebono kun. dr. Jono Sakevičiaus, MIC, atnašautomis Mišiomis, prašiusiomis dvasinio Lietuvos atsinaujinimo. Pamoksle jis kalbėjo apie trigubą šios šventės reikšmę. Klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC, mėnesį laiko atostogavo Čikagoje, dalyvaudamas kai kuriuose renginiuose. Čikagoje lankėsi "Draugo" ir "Lietuvių balso" redakcijose. Buvo užsukęs ir Kanados Torontan. Lietuvių Anapilio centre Mississaugoje aplankė "Tėviškės žiburių" redakciją.

Šveicarija

Šveicarijos LB krašto valdybos pirm. Vaclovas Dargužas, Vilniaus universiteto garbės daktaras, su žmona Ruth ir valdybos sekr. Algirdu Čapliku rugsėjo pradžioj lankėsi Vilniaus ir Kauno Vytauto Didžiojo universitetuose. Jie džiaugėsi, kad Bazelio "Rotary" klubai Vilniaus universiteto medicinos fakultetui jau yra parūpinę vertingos aparatūros, o dabar organizuoja keturių mėnesių tobulinimosi kursus su visu išlaikymu Šveicarijoje dešimčiai Lietuvos gydytojų. Įtakinga Šveicarijos pramoninkų, prekybininkų, bankininkų, parlamento narių baltiečius remianti "Pro Balticum" organizacija Lietuvoje yra investavusi didoką kapitalą pramonėn, ypač chemijos. Viešnagės metu buvo aiškintasi dėl vizų panaikinimo Lietuvos piliečiams, kurie vyksta Šveicarijon. Šiai minčiai pritaria Gaudenz Ruf, buvęs Šveicarijos ambasadorius Latvijai ir Lietuvai. Šiuo metu lietuvių atleidimas nuo vizų greičiausiai nebus įgyvendintas dėl kai kurių lietuvių Šveicarijoje padarytų šunybių, bet po poros metų jos bus užmirštos ir nebekenks planuojamam vizų panaikinimui.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640 namų tel. (705) 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		**PASKOLAS**	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	4.75%	Asmenines nuo	13.00%
santaupas	3.50%	nekiln. turto 1 m.	8.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%		
INDĖLIAI:		*Nemokami čekių ir sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės draudа pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $60,000 sumos draudimu.*	
90 dienų indėlius	5.75%		
180 dienų indėlius	5.75%		
1 m. term.indėlius	6.25%		
2 m. term.indėlius	6.50%		
3 m. term.indėlius	6.75%		
4 m. term.indėlius	7.00%		
5 m. term.indėlius	7.25%		
RRSP ir RRIF			
(Variable)	3.50%		
1 m.ind.	6.25%		
2 m.ind.	6.50%		
3 m.ind.	6.75%		
4 m.ind.	7.00%		
5 m.ind.	7.25%		

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

*** Laivu siunčiant $8 už kubinę pėdą**
*** Lėktuvu siunčiant $5.50 už kilogramą**
*** Pristatymas iki 50 kg $14**
*** Priimame visokias dėžes ta pačia kaina**
*** Iš toliau siųsti per U.P.S.**
*** Mes galime palydėti jus važiuojant į Lietuvą**

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai ..... **tel. 514 366-8259**
Hamiltono raj. – Bernardas ir Danutė Mačiai . **tel. 905 632-4558**
Mississaugos raj. – Algis ir Milda Trumpickai . **tel. 905 822-1827**
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaltai . **tel. 519 773-8007**
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French ..... **tel. 905 871-1799**

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

Genei ir Vytui Kairiams, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6.

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki $2,000.00 plius pristatymas, 3% daugiau kaip $2,000.00 plius pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
Siunčiama suma	$	$ .....
Paslaugos 4% ar 3%	.....	.....
Pristatymas į rankas	..... $12.00	..... $15.00
IŠ VISO	$ 00	$ 00

Siuntėjas: ..... Gavėjas: .....
.....
.....
Tel. ..... Tel.. .....

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

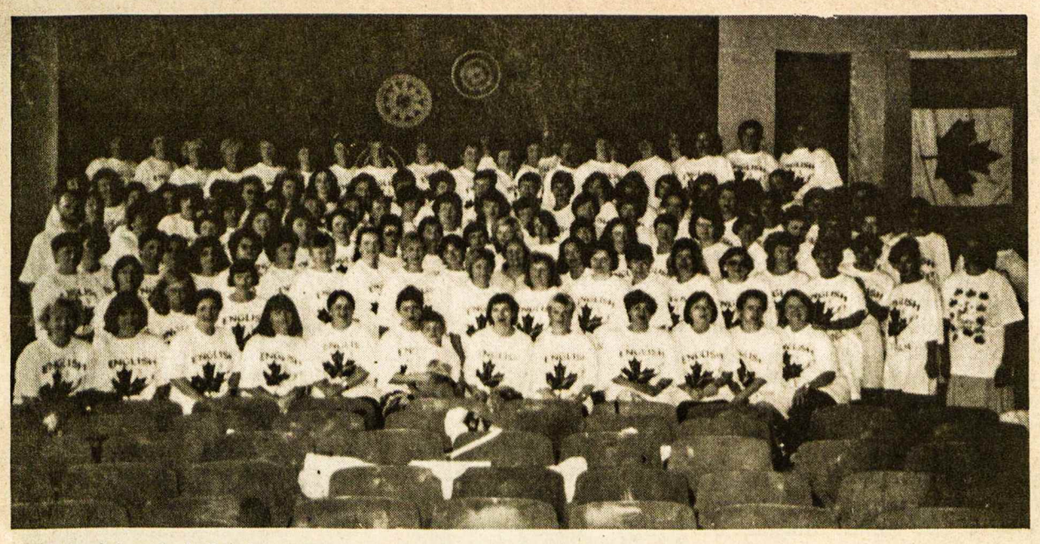

Dalyviai anglų kalbos kursų Lietuvoje, kuriuose dėstė lietuvaitės mokytojos iš Kanados 1995 m. vasarą

Savoje ir užsienio spaudoje

Žudynės Eišiškėse

Atidarant Vašingtone holokausto muziejų Eišiškių holokausto rodinių organizatorė istorikė prof. Yaffa Sonenson Ellach pasakė, kad jos motiną ir brolį, jau karui Lietuvoje pasibaigus, nužudę lenkai partizanai. Ji pati pasislėpusi spintoje ir išsigelbėjusi. Tą patį ji pakartojo "U.S. News and World Report" savaitraščio 1995 m. balandžio 3 d. laidoje.

Šį įvykį aiškina Toronto lenkų savaitraštis "Glos Polski" š. m. rugsėjo 2 d. laidoje. Lenkų "Armia Krajowa" dalinys, vadovaujamas Mikolaj Babul "Gaj" 1944 m. spalio 19 d. naktį vykdė užduotį, kurios tikslas buvo likviduoti jiems kenksmingą NKVD kapitoną. Kaip tai įvyko, laikraštis rašo:

"Bandant jį likviduoti įvyko susišaudymas, kuriame sovietų kapitonas buvo sužeistas. Deja, atsitiktina šio susišaudymo auka tapo tame name (!) gyvenusi ponia Sonenson ir jos sūnelis".

"U.S. News" šį įvykį aprašo taip: "Keturi mėnesiai po išvadavimo kaimyno lydima lenkų partizanų gauja įsibrovė į šeimos namus. Yaffa, kuriai tada buvo 7 metai, slėpėsi spintoje ir pro plyšį matė, kaip jos motina, laikydama rankose savo kūdikį jos brolį, prašė: 'Nužudykite pirma mane, o ne mano vaiką.' Atsakydami partizanai paleido devynias kulkas į kūdikio kūną, o po to 15 į Yaffos motiną".

Sunku tikėti, kad tiek daug šūvių būtų paleista į du žmones atsitiktinai, juo labiau, kad pagal "U.S. News" įsiveržėliai šaukė: "Jūs kaip tarakonai išlendate iš visokių plyšių".

Pagalba saviesiems

"Gintarinė ledi gelbsti į nemalonę patekusį sovietų generolą" — rašo Maskvos dienraštis "Izvestia" š. m. liepos 11 d. laidoje: "Dalyvaujant buvusiai Lietuvos premjerei Kazimierai Prunskienei ir aštuoniems prezidento Brazausko sudarytos malonės prašymams svarstyti komisijos nariams, buvo padarytas sprendimas paleisti iš kalėjimo sovietų armijos generolą Ginutį Taurinską, kuris buvo nuteistas dviems su puse metų laisvės atėmimo už priešvalstybinę veiklą".

G. Taurinskas, sovietų armijos generolas majoras, nuo 1985 m. buvo SDAALR (Savanoriška draugija aviacijai, armijai ir laivynui remti) CK pirmininkas. Paskelbus nepriklausomybę, SDAALR pastatuose Vilniuje įsikūrė panašaus pobūdžio lietuviškas klubas "Vytis".

"Tragiškų sausio mėn. įvykių dienomis, kai Kremliaus strategams pasivaideno 'socialistinės revoliucijos' Lietuvoje aušra, kurią būtinai reikėjo Pskovo desantininkams jėga palaikyti, G. Taurinskas įvykdė savo vadovybės įsakymą ir automatų bei šarvuočių pagalba užėmė SDAALR pastatą. Liga ir žinomų politikų prašymas, o ypač 'gintarinės ledi' (taip save vadina K. Prunskienė, J.B.), sudarė galimybę padaryti šį humanišką veiksmą".

Liko kalėti nepriklausomybės priešai — M. Burokevičius, J. Jermalavičius ir I. Kučeriovas. Laikraštis rašo: "Jie yra už grotų jau beveik antri metai. Jų atveju, aišku, sunku yra laukti tokių pačių humaniškų veiksmų, kokio sulaukė į nemalonę patekęs generolas".

Bankų bankrotai

Maskvos savaitraštis "Moskovskije Novosti", š. m. liepos 2 d. laidoje rašo: " 'Sekundės', 'Ateities', 'Ekspresso' ir 'Kredito banko' bankrotai buvo smulkiems indėlininkams katastrofa, kuriai valdžia buvo visiškai abejinga. Tiktai griuvimas tokio milžino (aišku, pagal vietines sąlygas) kaip 'Aurabankas' privertė valdžią griebtis skubių priemonių. (...) Pastaruoju metu 'Aurabanko' reikalai smarkiai pašlijo, kai paaiškėjo, kad finansų-pramonės grupė 'Luokė', turinti banką kontroliuojantį paketą, negali grąžinti tame banke gautų kreditų. (...) Esant tokiai padėčiai, vyriausybė nusprendė mesti "Aurabankui' ir finansinei grupei 'Luokė' gelbėjimo lanką, perimdama jų skolas. (...) Gali atsitikti, kad po išgelbėjimo krašto biudžeto (t.y. mokesčių mokėtojų!) sąskaita ir po akcijų pardavimo į 'Aurabanką' vėl grįš buvę jo valdytojai, kurie dėl valdžios įvykdytos gelbėjimo operacijos nieko kito nepraras, o tik atsikratys savo skolų".

Žaidynių išlaidos

Penktųjų pasaulio lietuvių žaidynių išlaidoms padengti LDDP valdžia rado pinigų irgi skurdžių mokesčių mokėtojų kišenėse, bet tai buvo išlaidos ne tik sportui. "Lietuvos rytas" š. m. rugsėjo 7 ir 9 dienų laidose rašo: "... vienodais žaliais švarkais vilkintys Lietuvos sporto bonzos gurkšnojo ir užkandžiavo Trakų pilies menėje, į kurią eiliniai kviesti žaidynių dalyviai net nebuvo įleidžiami. (...) Beje, vakaronės dalyviai turėjo galimybę pasivaišinti putpelių kiaušiniais su raudonais bei juodais ikrais, kitais delikatesais. (...) Premjeras A. Šleževičius uždarymo puotoje su Šiaurės Amerikos lietuvių sporto sąjungos pirmininku A. Šileika, liaupsindami vienas kitą ir 'puikias žaidynes' net kaklaraiščiais apsikeitė".

Buvo ir kitokių nereikalingų išlaidų: "... dvi daugiau kaip 50 tūkst. litų kainavusios žaidynių programos, kurių viena dėl tamsių prezidento ir premjero nuotraukų buvo sunaikinta". Prie tų išlaidų dar reikėtų pridėti valdančiųjų pasiskraidymus lėktuvais, algas, kelionpinigius ir pan. (1978 m. Toronto žaidynių organizatoriai dirbo be atlyginimo).

Aprašęs žemą žaidynių lygį, "L.R." daro tokią išvadą: "Trys milijonai litų, iš biudžeto skirti mėgėjiškoms žaidynėms, bei rėmėjų pinigai iš esmės buvo išmesti į balą, nors LDDP valdžia ir galvoja, kad šitaip ji šiek tiek prisijaukino jos nemėgstančią išeiviją". Žaidynių programoje A. Brazauskas po savo spalvota nuotrauka rašo, kad žaidynėse "niekados nebus pralaimėtojų". "L.R." atsako: "Pralaimėjusieji atsirado labai greit. Tai mokesčių mokėtojai". **J.B.**

Idėjos, jei didžios...

Ateitininkų studijų dienos Dainavos stovyklavietėje netoli Detroito

VINCAS KOLYČIUS

Darbo šventės savaitgaly, rugsėjo 1-4 d.d., Dainavos stovyklavietėje jau 8-ti metai iš eilės buvo surengtos ateitininkų studijų dienos. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet stovyklavietė buvo pilna. Dalyvavo apie 150 sendraugių ir studentų. Nors dauguma dalyvių susirinko jau penktadienio vakare, oficialus stovyklos atidarymas įvyko šeštadienio ryte. Stovyklų organizatorius dr. Algis Norvilas atidarė stovyklą, pristatydamas iš Lietuvos atvykusius dalyvius – Petrą Plumpą, Vidą Abraitį, Virginiją Našlėnienę, dvi seseles kazimierietes iš Pažaislio ir kun. Algį Gustaitį, SJ, šiuo metu studijuojantį Bostone.

Iš skęstančio laivo...

Pati pirmoji paskaita buvo Petro Plumpos, kuris yra ateitininkų sendraugių narys. Landsbergio vyriausybės buvo paskirtas Saugumo viršininku, o dabar yra patarėjas religiniams reikalams Lietuvos vyriausybėje.

Jo tema: "Pilietinės ir moralinės problemos Lietuvoje". Jisai su ypatinga įžvalga nušvietė dabartines problemas Lietuvoje. Dabartinė būklė nepatenkina daugumos, išskyrus mafijozus ir kitus aukštus pareigūnus. Dauguma nori kitokios Lietuvos. Nepasitvirtino svajonė, kad užtenka paskelbti nepriklausomą Lietuvą, ir viskas susitvarkys. Vieni norėjo laisvės, bet bijojo savo praeities, kiti norėjo su laisve atgauti teisingumą. Seniau ant Lietuvos Teisingumo rūmų buvo užrašas: "Teisingumas yra valstybės pagrindas". Dabar pritaikius tą dėsnį, dauguma patektų į teisėsaugos reples.

Artėjant laisvei, dauguma KGB agentų metėsi į Sąjūdžio pusę, kaip žiurkės bėga iš skęstančio laivo į tą, kuris neskęsta. Milijonas žmonių drebėjo, nežinodami, kas bus su jais, atgavus laisvę. Galbūt reikėjo paskelbti amnestiją, nes ta didžiulė masė balsuos už bet ką, kad išgelbėtų savo kailį. Tai jų moralinio gyvenimo problema. Pasak kalbėtojo, kuris buvo ir Sibiro kalinys, trūko atlaidumo dvasios. Krikščionys privalo suprasti kiekvieną dvasios ligonį.

Politika, krikščionybės sukaktis...

Antrosios paskaitos tema buvo: "Ateitininkų politinis nusiteikimas išeivijoje". Jonas Pabedinskas apibūdino tris grupes, į kurias ateitininkai išeivijoje yra pasidalinę. Tai – Fronto bičiuliai, krikščionys demokratai niekur nepriklausą. Diskusijose buvo pasiūlymų, kad frontininkai susijungtų su krikščionimis demokratais ir visi bendrai stengtųsi padėti dabartinei Lietuvai.

Po pietų vėl buvo dvi paskaitos. Pirmoji – Vinco Kolyčiaus "Krikščionybės 2000 metų sukaktis ir mes". Trumpai buvo panagrinėtas popiežiaus Jono-Pauliaus II apaštališkas laiškas "Artėjant trečiam tūkstantmečiui" ir pažvelgta, kur stovime mes, kaip krikščionys ir kaip ateitininkai.

Pedagoginė pagalba Lietuvai

Antrosios popietinės paskaitos tema – "Bendravimas su Lietuva pagalbos atžvilgiu". Ją skaitė Vaiva Vėbraitė, APPLE direktorė, kuri gana išsamiai papasakojo apie APPLE (American Profesional Partnership for Lithuanian Education) veiklą. Ta veikla labai šakota ir naudinga Lietuvos mokytojams. Ši organizacija kiekvieną vasarą rengia Lietuvos mokytojams kursus, padeda sutvarkyti profesinę darbotvarkę, palaiko ryšius su JAV profesinėmis organizacijomis, kviečia pasaulinio masto pedagogus į Lietuvą. Šiuo metu jau per 16% visų Lietuvos mokytojų yra lankę APPLE kursus. Paskaitininkė pabrėžė, kad daug kur Lietuvoje dar jaučiamas nepasitikėjimas ir kritika jų darbu.

Šeštadienio vakare įvyko literatūros vakaras, dalyvaujant Vytautui Volertui ir Audrai Budrytei iš Čikagos.

Sekmadienio ryto pirmoji paskaita buvo Mildos Palubinskaitės "Etnografijos paviljonai Romos 1911 m. ekspozicijoje". Ji nušvietė Italijos demokratinį brendimą, kuris padėjo susivienijimui. Kai kurie girdėtas mintis bandė perkelti į lietuvišką plotmę.

Gyvybės evangelija

Antroji paskaita buvo ses. Ignės Marijošiūtės – "Popiežiaus Jono-Pauliaus II enciklika 'Gyvybės evangelija' ir gyvenimo reikalavimai". Ji išryškino priešvatikaninį ir dabartinį Kat. Bendrijos supratimą. Ragino atkreipti dėmesį į popiežiaus raštus, laiškus ir enciklikas, kurių net kunigai dažnai neskaito. Gana vaizdžiai buvo išaiškinta, kas yra dogma, doktrina ir praktika. "Gyvybės evangelijoje" popiežius kalba apie "mirties kultūrą" ir gyvybės šventumą.

Lietuvos jaunimas

Vidas Abraitis, ateitininkų federacijos tarybos pirmininkas, atvykęs iš Lietuvos, kalbėjo tema "Lietuvos jaunimo idealizmas ir realybė." Jis pabrėžė, kad jaunimui pagrindus davė šeima. Prieš pradedant ateitininkams veikti labai daug prie dvasinio atgimimo prisidėjo Eucharistijos bičiuliai, kuriuose aktyviai dalyvavo ir pats kalbėtojas. Jis papasakojo apie dabartinę ateitininkų veiklą Lietuvoje. Ateitininkija Lietuvai yra labai reikalinga, nes jaunimui vertybinis pasirinkimas yra nelengvas.

Praktiniai reikalai

Dar buvo svarstomi organizaciniai reikalai. Apie juos kalbėjo Federacijos vadas J. Polikaitis ir sendraugių valdybos pirmininkė N. Balčiūnienė. Studentai savo organizacinį posėdį turėjo atskirai.

Sekmadienį baigėm linksmavakariu, kuriam vadovavo Virginija Našlėnienė (Magdelė iš Raseinių), prisidedant stovyklautojams.

Kiekvieną dieną buvo Mišios su pamokslu. Kapelionu buvo kun. Algis Gudaitis, SJ, kuris daug prisidėjo ir prie vakaro programų.

Pirmadienio ryte įvyko savaitgalio užbaigimas ir visi skirstėsi namo, tikėdamiesi susitikti vėl kitais metais. Reikia dėkoti dr. A. Norvilai, kuris nepavargsta kasmet tas studijų dienas organizuodamas. Jam daug padėjo L. Ringienė, tvarkiusi registraciją. Visus sočiai (net per daug) maitino O. Norvilienė su padėjėjomis.

Garbė Kristui!

Danės krantinėje, Klaipėdoje, yra pastatytas keliautojo a.a. G. Paulionio atminimui pagerbti simbolinis laivams pririšti stulpas su velionies žygį per Baltijos jūrą primenančiais įrašais. Jūros dieną čia susitiko žurn. G. Pilaitis (kairėje) su Jūrų muziejaus direktoriumi A. Každaliu

Nuotr. A. Stubros

Jūros dienos Klaipėdoje

B. STUNDŽIA

Lietuva, valdydama 100 km pajūrio ruožą ir turėdama neblogą Klaipėdos uostą, yra jūros valstybė. Šiuo metu Klaipėdos universitete yra laivybos katedra, ruošianti būsimus laivavedžius. Veikia Jūrininkų sąjunga, kuri prie dienraščio "Klaipėda" penktadieniais išleidžia priedą "Mūsų jūra". Pavyko su redaktoriumi susitarti, kad norintieji priedą galės gauti už 30 JAV dolerių. (Adresas Šaulių 21, Klaipėda 5800). Taip pat pradėta švęsti ir Jūros diena.

Pirmoji šventė

Prisimenu pirmą Jūros dieną 1934 m. Klaipėdoje. Atplaukėme iš Kauno baidarėmis vadovaujant prof. S. Kolupailai. Klaipėdos uoste buvo garlaivis "Vilnius", kuriame plaukė prezidentas A. Smetona. Prof. S. Kolupaila, išlipęs iš baidarės, basas nuėjo pas prezidentą pranešti, kad apie 50 baidarių su 100 sportininkų atplaukė į Jūros dieną.

Miestas buvo pilnas svečių, atvykusių iš visos Lietuvos. Nakvynės niekur negalėjome gauti, todėl mes dviese, visa baidarės "įgula", permiegojome ant suolelio prie Danės upės esančiame parkelyje. Buvo ten ir daugiau tokių "benamių".

Paskutinė Jūros diena, tiksliau savaitė, 1939 m. jau vyko Šventojoje. Ten stovėjo mokomasis karo laivas ir pasienio policijos greitlaiviai bei keletas jachtų. Jau po Jūros savaitės pravedėme jūros skautams buriavimo kursus, kurių metu jūros šaulių jachta buvo atliktos mokomosios kelionės į Liepoją ir į Gotlando salą.

Vėl Klaipėdoje

Dabar po 51 metų vėl teko dalyvauti Jūros dienoje Klaipėdoje. Ta diena šį kartą sutapo su Lietuvos karo laivyno 60 m. sukaktimi.

Jūros šventę, galima sakyti, pradėjo vaikai pastatydami Laikrodžių muziejaus kiemelyje iš 200000 "Lego" dalelių maždaug 2 metrų ilgio kosminį laivą.

Liepos m. 28 d. buvo iškilmingai atidaryta fotografijos paroda, skirta Lietuvos karinių jūrų pajėgų 60 m. sukakčiai paminėti. Parodoje buvo matyti apie 50 nuotraukų, vaizduojančių tarpukario Lietuvos mokomojo laivo "Prezidentas Smetona" jūreivius ir karininkus, dabartinio laivyno vadus, fregatų "Žemaitis" ir "Aukštaitis" dalyvavimą ŠAS (NATO) ir BALTOP pratybose Baltijos ir Šiaurės jūrose.

Tą pačią dieną Jūrų muziejuje Kopgalyje vyko kita paroda buriavimui apie Horno ragą paminėti. Su lietuviškomis vėliavomis tą ragą apiplaukė jachtos "Laisvė" ir "Aurabankas". Kalbėjo muziejaus direktorius A. Každailis ir buriavęs aplink tą ragą žurnalistas G. Pilaitis.

Susirinkusiems žiūrovams muziejaus baseine savo sugebėjimus parodė vienas ruonis. Vakare, Danės upės krantinėje buvo atidengtas žuvusiam keliautojui G. Paulioniui simbolinis jo vardo laivų prisirišimo stulpas.

Oficialus Jūros šventės atidarymas įvyko vakare. Eisena pajudėjo nuo miesto savivaldybės į Teatro aikštę. Žygiavo kariuomenės dalinys, karo laivyno jūreiviai, jūrų šauliai, skautai, miestelėnai ir svečiai. Ir net jūrų dievas Neptūnas žygiavio su visais. Teatro aikštėje buvo pakeltos valstybės, karinių jūrų pajėgų ir miesto vėliavos. Kalbėjo miesto vadovas S. Šukys, karo laivyno vadas komandoras R. Baltuška ir dar keli. Pasibaigus iškilmėms, vyko koncertas, kurio "žvaigždė" buvo krašto muzikos sambūrio pirmininkas V. Stakėnas, mažiesiems klausytojams žinomas Tado Pado vardu.

Išplaukiame į jūrą

Išaušo gražus liepos 29 d. šeštadienio rytas. Prie mokomojo karo laivo "Vėtra" su pakvietimais rinkosi norintieji išplaukti į jūrą ir pagerbti žuvusius jūreivius.

Į laivą atvyko prezidentas A. Brazauskas, pasveikintas 21 pabūklo šūviu.

Denyje stovėjo Anglijos karo atašė su lietuve žmona, buvęs atašė, Prancūzijos laivyno atašė su dviem jūrų karininkais bei latvių ir rusų laivynų atstovai. Svečių tarpe dar buvo uosto, karo laivyno atsargos karininkai bei keli prekyautuvo aušra, kurią būtinai reikėjo Pskovo desantininkams jėga palaikyti, G. Taurinskas įvykdė savo vadovybės įsakymą ir automatų bei šarvuočių pagalba užėmė SDAALR pastatą. Liga ir žinomų politikų prašymas, o ypač 'gintarinės ledi' (taip save vadina K. Prunskienė, J.B.), sudarė galimybę padaryti šį humanišką veiksmą".

Liko kalėti nepriklausomybės priešai — M. Burokevičius, J. Jermalavičius ir I. Kučeriovas. Laikraštis rašo: "Jie yra už grotų jau beveik antri metai. Jų atveju, aišku, sunku yra laukti tokių pačių humaniškų veiksmų, kokio sulaukė į nemalonę patekęs generolas".

Bankų bankrotai

Maskvos savaitraštis "Moskovskije Novosti", š. m. liepos 2 d. laidoje rašo: " 'Sekundės', 'Ateities', 'Ekspresso' ir 'Kredito banko' bankrotai buvo smulkiems indėlininkams katastrofa, kuriai valdžia buvo visiškai abejinga. Tiktai griuvimas tokio milžino (aišku, pagal vietines sąlygas) kaip 'Aurabankas' privertė valdžią griebtis skubių priemonių. (...) Pastaruoju metu 'Aurabanko' reikalai smarkiai pašlijo, kai paaiškėjo, kad finansų-pramonės grupė 'Luokė', turinti banką kontroliuojantį paketą, negali grąžinti tame banke gautų kreditų. (...) Esant tokiai padėčiai, vyriausybė nusprendė mesti "Aurabankui' ir finansinei grupei 'Luokė' gelbėjimo lanką, perimdama jų skolas. (...) Gali atsitikti, kad po išgelbėjimo krašto biudžeto (t.y. mokesčių mokėtojų!) sąskaita ir po akcijų pardavimo į 'Aurabanką' vėl grįš buvę jo valdytojai, kurie dėl valdžios įvykdytos gelbėjimo operacijos nieko kito nepraras, o tik atsikratys savo skolų".

Žaidynių išlaidos

Penktųjų pasaulio lietuvių žaidynių išlaidoms padengti LDDP valdžia rado pinigų irgi skurdžių mokesčių mokėtojų kišenėse, bet tai buvo išlaidos ne tik sportui. "Lietuvos rytas" š. m. rugsėjo 7 ir 9 dienų laidose rašo: "... vienodais žaliais švarkais vilkintys Lietuvos sporto bonzos gurkšnojo ir užkandžiavo Trakų pilies menėje, į kurią eiliniai kviesti žaidynių dalyviai net nebuvo įleidžiami. (...) Beje, vakaronės dalyviai turėjo galimybę pasivaišinti putpelių kiaušiniais su raudonais bei juodais ikrais, kitais delikatesais. (...) Premjeras A. Šleževičius uždarymo puotoje su Šiaurės Amerikos lietuvių sporto sąjungos pirmininku A. Šileika, liaupsindami vienas kitą ir 'puikias žaidynes' net kaklaraiščiais apsikeitė".

Buvo ir kitokių nereikalingų išlaidų: "... dvi daugiau kaip 50 tūkst. litų kainavusios žaidynių programos, kurių viena dėl tamsių prezidento ir premjero nuotraukų buvo sunaikinta". Prie tų išlaidų dar reikėtų pridėti valdančiųjų pasiskraidymus lėktuvais, algas, kelionpinigius ir pan. (1978 m. Toronto žaidynių organizatoriai dirbo be atlyginimo).

Aprašęs žemą žaidynių lygį, "L.R." daro tokią išvadą: "Trys milijonai litų, iš biudžeto skirti mėgėjiškoms žaidynėms, bei rėmėjų pinigai iš esmės buvo išmesti į balą, nors LDDP valdžia ir galvoja, kad šitaip ji šiek tiek prisijaukino jos nemėgstančią išeiviją". Žaidynių programoje A. Brazauskas po savo spalvota nuotrauka rašo, kad žaidynėse "niekados nebus pralaimėtojų". "L.R." atsako: "Pralaimėjusieji atsirado labai greit. Tai mokesčių mokėtojai". **J.B.**

(Nukelta į 8-tą psl.)

CITY OF TORONTO

Probationary Fire Fighters

The City of Toronto encourages individuals to join our Fire Department as Probationary Fire Fighters. In addition to fire fighting services, you will perform rescue work, administer first aid, respond to emergency hazardous material situations, and maintain fire fighting apparatus, equipment and fire stations. You must be capable of handling intense and sustained physical effort and be able to communicate clearly in English under stressful conditions. Alternatively, successful candidates may be assigned to one of the department's support divisions.

To qualify, you must be legally allowed to work in Canada, possess the prescribed hearing and visual requirements (20/30 in each eye without corrective lenses, and colour vision which is safe for fire fighting). At the time of application, you must possess a valid Ontario class `G' license (minimum) with the ability to obtain a class `D' with a `Z' brake endorsement by the time of the job offer expected in early 1996. You must also have a good driving record with no more than 5 demerit points and no unpaid fines. You also possess a secondary school diploma or have the equivalent combination of education and experience.

In addition to having a current Standard First Aid Certificate and C.P.R. (Cardio-Pulmonary Resuscitation) Basic Rescuer Certificate, applicants will be required to obtain an Occupation Specific Vision, Hearing and Fitness Assessment Certificate from York University. Applicants who successfully meet the required standard at each stage will be invited to write an aptitude test, attend an interview and complete a job-related medical examination.

The City's process for Fire Fighter recruitment has recently been revised. The City will be adopting a continuous recruitment process. The first phase will allow candidates who currently possess the necessary qualifications to submit their applications and be considered for the anticipated 1996 recruit class. **These applications must be submitted no later than Friday, December 1, 1995.** Early in 1996, candidates who do not possess the necessary qualifications will be able to submit their applications at any time and to work towards meeting the necessary qualifications at their own pace within a specified time frame. Qualified candidates will then proceed through the recruitment process and be considered for future hirings based on available vacancies.

The current annual 1995 pay range for this position is $37,420 to $53,457.

Recruitment packages will be available from September 30 to November 30, 1995,at the main security desk of Toronto City Hall, 100 Queen Street West, between the hours of 7:00 a.m. and 7:00 p.m. Interested applicants are invited to attend a Fire Fighter Career Information Session at the Toronto Fire Academy, 895 Eastern Avenue, Toronto, on Tuesday, October 10, 1995 at 7:00 p.m. or on Saturday, October 14, 1995 at 10:00 a.m.

Completed applications for the 1996 recruit class should be forwarded to: Keith M. Fielding, Director, Personnel Services Division, Management Services Department, 2nd Floor, West Tower, City Hall, Toronto, Ontario, M5H 2N2. Applications must be received not later than December 1, 1995.

The City of Toronto is an equal opportunity employer and encourages applications from qualified Aboriginal people, people with disabilities, racial minorities and women. TTY users please call 392-7996.

Personal information is collected under the authority of the Municipal Act R.S.O. 1990, c. M. 45, s. 207, para. 45, and By-laws 18037 and 20689, and will be used to determine eligibility for employment. Questions regarding this collection should be directed to the Director, Personnel Services at the above address.

HOMELIFE

HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Kanados lietuvaitės mokytojos (ir vienas mokytojas), 1995 m. vasarą mokiusios anglų kalbos savo tautiečius bei tautietes Lietuvoje. Nuotraukoje – jų išleistuvės Wasagoje. Iš kairės: Vida Juozaitytė, Aušra Baršauskienė, Laima Beržinytė-Šeškuvienė, M. Juozaitienė (Vidos Juozaitytės motina), Jonas Freimanas, Aldona Aušrotaitė-Šimonėlienė. Nėra nuotraukoje: Vidos Yčaitės-Abell, Vidos Petrašiūnaitės, Raudos Rautinšaitės-Dickinson

Anglų kalbos kursai Kaune

1995 m. liepos mėnesį aštuoni Kanados mokytojai nuvyko į Lietuvą dėstyti anglų kalbos mokymą specialiuose kursuose. Tai Aušra Baršauskienė, Vida Yčaitė-Abell, Laima Beržinytė-Šeškuvienė, Jonas Freimanas, Vida Petrašiūnaitė, Rauda Rautinš-Dickinson ir Aldona Aušrotaitė-Šimonėlienė, vadovaujamos Vidos Juozaitytės, kuri buvo ir šių kursų vedėja.

Pasitiko su gėlėmis

Atvykome į Vilniaus orauostį liepos 3 d. Penkias valandas spiginančiame karštyje laukėme, kol atidavė mūsų atsiųstas mokymo priemones. Pagaliau įsėdome į mokyklinį autobusą, kuriuo nuvažiavome į "Nemuno" vidurinę mokyklą Kaune. Ten mus sutiko su gėlėmis Kauno Švietimo skyriaus direktorė Zita Blėdienė ir jos pavaduotojas Eugenijus Rupšys.

Po vakarienės nuvežė į naujai atremontuotą Kauno technologijos universiteto bendrabutį, kuris buvo 15 minučių kelio nuo mokyklos. Per sekančias keturias dienas susitikome su Kauno anglų kalbos metodininkėmis specialistėmis Audrone Vensloviene, Roma Liutkuviene, Egle Klimiene, Alina Gutauskiene, Audrone Masiulyte, Aurelija Motiečiene, Angele Bingeliene ir Vilma Bičkiute, kurios kartu su mumis ruošėsi dėstyti kursuose.

Laima Beržinytė-Šeškuvienė pravedė kursus metodininkėms, kol me ruošėme klases, kuriose kitą savaitę turėjo prasidėti intensyvios anglų kalbos metodikos pamokos ir paskaitos. Taip pat tomis dienomis vyko daug posėdžių bendrus kursų tikslus apsvarstyti, išsiaiškinti mokslo terminologiją, atidarymo iškilmėms bei registracijai pasiruošti. Taip pat reikėjo sutvarkyti visą medžiagą (per 150 dėžių) ir galutinai paruošti dešimties dienų kursų programą.

Registracija vyko liepos 10 d. Susidomėjimas kursais buvo labai didelis. Norinčių užsiregistruoti buvo daugiau kaip 140, tačiau galėjome priimti tik 120 mokytojų. Tą pačią dieną per atidarymo iškilmes visi kursantai buvo apdovanoti marškinėliais su užrašu "English to Lithuania".

Kursantai buvo padalinti į šešias grupes pagal anglų kalbos ir mokymo sugebėjimus. Per sekančias dvi savaites kas rytą vyko du visoms grupėms seminarai, kiekvienas po dvi valandas. Per pietus norintys galėjo lankyti anglų kalbos pamokas, o po pietų vyko kiti užsiėmimai bei paskaitos, pvz. apie "Special Education" ir Kanados švietimo sistemą. Taip pat buvo ir linksmesnių angliškai vedamų užsiėmimų – "line-dancing", vaizdajuostės apie Kanadą, bingo ir varžytinės.

Kartu su aštuoniomis lietuvėmis metodininkėmis pateikėme darbo seminarus apie mokslo motyvaciją, mokymą vartojant žaidimus bei muziką, sudarant galimybes studentams kalbėtis angliškai, apie svarstybų pravedimą ir t.t. Ypatingai bandėme perduoti mintį, kad vaikai geriausiai išmoksta bedirbdami, t.y. būdami aktyvūs, o ne pasyvūs mokiniai.

Dviem dienom buvo atvykę Šiaulių motodininkės, kurioms kursus dėstėme pernai. Joms pravedė papildomus kursus Rauda Rautinš-Dickinson.

Pažymėjimai ir dovanos

Kursų užbaigimo iškilmėse liepos 21 d. kiekviena grupė atliko vaidinimėlį, dainelę arba šokį angliškai. Mes, kanadiečiai, taip pat pasirodėme, tik šį kartą ne angliškai, bet lietuviškai. Padainavome "Norėčiau aš keliauti". Visi liko sujaudinti, nes pajuto mūsų meilę Lietuvai, o ypatingai jos mokytojams.

Užbaigime visi kursantai gavo kursų lankymo pažymėjimus. Prisidėjusieji prie kursų sėkmės buvo apdovanoti Kanados vėliavomis, ženkliukais, knyga apie Kanadą, lietuviškos mokyklos leidiniu ir laikraščiu "Tėviškės žiburiai".

Pasibaigus kursams, liko trys dienos surašyti įvertinimus, pranešimus, apyskaitas bei ataskaitą Kanados valdžiai, kuri iš dalies finansuoja šiuos kursus. Taip pat mus parėmė OECTA (Ontario English Catholic Teacher's Association), "Paramos" ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvai bei KLB Švietimo komisija. Išdalinome mokymo priemones Anglų kalbos centrui bei penkioms mokykloms.

Išmokom vieni iš kitų

Jautėme, kad į mus buvo atkreiptas Lietuvos visuomenės dėmesys, nes beveik kiekvieną dieną pasirodydavo aprašymai lietuviškoje spaudoje ir reportažai televizijoje. Mums teko bendrauti su Švietimo ministerijos atstovais bei Kauno miesto administracija. Mus maloniai priėmė Kauno miesto vicemerė Vincė Vaidevutė Margevičienė – buvo surengta turtinga kultūrinė programa. Vyko ekskursijos į Pažaislio vienuolyną, Rumšiškės muziejų, Liaudies instrumentų muziejų, Lėlių teatrą, Kauno senamiestį. Turėjom progą išgirsti ir pasidžiaugti lietuvių liaudies ansambliu "Ainiai". Kartu su mumis keliavo, linksmino ir padėjo dirbti Magdalena Juozaitienė ir Sylvija Freimanienė.

Pasak vieno profesoriaus, ne tik lietuviai išmoksta iš užsieniečių, bet ir užsieniečiai daug ko išmoksta iš Lietuvos gyventojų. Tai ir mes, visi Kanados mokytojai, grįžome pasisėmę daug naujų žinių. Vida Juozaitytė kursų atidaryme pasakė "Mes visi turime kilnų tikslą – darbuotis dėl mūsų vaikų ateities, neužmiršti, kad tai visų mūsų pedagogų pašaukimas".

Dabar lauksime ateinančios vasaros tęsti kursus Skuode.

Aldona Aušrotaitė-Šimonėlienė

Kanados mokytojos, dėsčiusios anglų kalbą Lietuvoje 1995 m. vasarą, su Kauno meru–burmistru p. KATKEVIČIUMI prie Karo muziejaus. Kairėje – ALDONA AUŠROTAITĖ-ŠIMONĖLIENĖ, dešinėje – LAIMA BERŽINYTĖ-ŠEŠKUVIENĖ

Renginys, kuriame nebus žiūrovų

Jau visai nebetoli Kanados lietuvių vaikų šventė — tarsi naujos skirtingo pobūdžio Kanados lietuvių dienos ir vaikams, ir suaugusiems. Su išeivijos vaikais susipažinti ir kviesti juos į tą šventę, taipgi ir programoje dalyvauti sutiko Virginija Našlėnienė, viena Lietuvos etnografinės kultūros tyrinėtojų, o čia jau tapusi pažįstama kaip Raseinių Magdelė. Užkalbino ją "Tėviškės žiburių" bendradarbis.

— Daugelis jau klausinėja, kas gi iš tikrųjų yra ta Raseinių Magdelė? Kodėl toks slapyvardis ir ką galėtumėte nors kiek apie save papasakoti?

— Raseinių Magdelė — man greičiau antrasis vardas. Žinoma, jis susijęs su Maironio garsiąja poema "Raseinių Magdė". Bet manasis personažas visiškai nepanašus į Maironio apdainuotąją merginą, lietuvaitę, ištekėjusią už lenko ir pamynusią savo gimtą kalbą, tradicijas, apeigas, paniekinusią net lietuviškus drabužius. Magdelė priešingai, keliauja per Lietuvą ir skatina neužmiršti liaudiškų papročių, tradicijų, švenčių, dainų, etnografinių šokių. Stengiasi prikelti lietuvių tarmes. Ji pirmoji išdrįso respublikinėje scenoje prabilti žemaitiškai.

Su Maironio Magde mus sieja tik bendra gyvenamoji vieta — Raseiniai. Miestelyje yra net Magdės šulinys, kurio vandeniu kadais ši mergina prausdavosi . . . Nors aš gyvenu 10 km nuo Raseinių — Girkalnyje ir dirbu Girkalnio vidurinėje mokykloje chemijos mokytoja. Esu baigusi Vilniaus universitetą, kuriame studijavau biochemiją. Kiek prisimenu, visada mėgau dainuoti, muzikuoti, o ypač šokti. Ilgus metus šokau tautinių šokių kolektyvuose besimokydama vidurinėje mokykloje, o universiteto kapeloje "Jaunimėlis" grojau ir dainavau.

Tik baigusi universitetą, pradėjau gilintis į etninę mūsų šalies kultūrą. Sužavėjo paprasti, bet labai linksmi, o kartu ir prasmingi etnografiniai rateliai, žaidimai, šokiai, kuriuos gali šokti ir jaunas, ir senas. Pradėjau juos užrašinėti iš senų žmonių, gyvenančių kaimuose. Šiuose šokiuose kiekvienas judesys turi prasmę, jis šlifuotas daugelį metų ir nepaprastai darniai jungiasi su muzika, o dažnai ir su tekstu. Būtent — etnografiniai šokiai buvo pagrindas ir šaltinis dabartiniams sceniniams tautiniams šokiams atsirasti.

— Aplankėte kai kurias šios vasaros vaikų stovyklas. Ką jose pamatėte, kokius įspūdžius išsinešėte? Ko tikėjotės, kas džiugino, kas nuvylė?

— Aplankiau keletą stovyklų, skirtingų ne tik pagal geografinę padėtį, bet ir pagal savo darbo planus, veiklos pobūdį, vaikų skaičių. Vienose — stipresnės dainavimo tradicijos, kitose ryškesnės šokio, bet visas jas jungė vienas noras ir tikslas: pasėti, išpuoselėti, išauginti lietuviškumo daigus vaikuose. Ir tam dedama daug pastangų. Vadovai, kaip taisyklė, patys praleidę savo vaikystės ir paauglystės vasaras šiose stovyklose, taigi visi ir viskas pažįstama, miela, brangu. Ir tai džiugino. Džiugino ir stebino tas pasiaukojimas savo vasaras (ir atostogas) atiduoti vaikams. Girdėjau nusivylimo gaidelių: "Beprasmiška, nereikalinga, mūsų vaikams to nebereikia". Nebūkite tokie tikri. Kad išaugtų tvirtas medis, oi kiek daug metų reikia jį prižiūrėti ir nuo vėtrų saugoti, kol jis savo žaluma gali kitus džiuginti ir pavėsį teikti.

VIRGINIJA NAŠLĖNIENĖ – Raseinių Magdelė ir ALGIS NAUSĖDAS Maironio mokykloje prie Kanados lietuvių vaikų šventės registracijos stalo
Nuotr. G. Paulionienės

— Kokie dalykai, Jūsų nuomone, labiau praktikuotini, kad lietuviškasis atžalynas išeivijoje tautiniu požiūriu būtų pakankamai stiprus ir veiklus?

— Paruoštų receptų negaliu pateikti, o ir nemanau, kad kita šeimininkė svetimoje virtuvėje taip greitai susigaudytų. Bet vis prisimenu Neringos šeimų stovyklą. Joje vaikų buvo 38, nuo 2 iki 10 metų amžiaus. Vaikams mano pamokėlės vykdavo didelio medžio pavėsyje ant žolyno, kai tėveliai diskutuodavo netoliese verandoje. Bet kada, pasiilgus mamos ar tėvelio, jis būdavo čia ir, kartu su mumis, stodavo ratelin, pavirtęs tai ožiuku, tai katinėliu, tai meškute . . . Ir visi vaikai labai akylai stebėjo ir džiaugėsi kaip tėveliai smagiai šoka kartu vakarais prie laužo. Net patys nustebome, kiek daug šokių per savaitę išmokome: net 15! Pasvajokime. O jeigu ir užaugtume šitaip kiekvieną vasarą kartu vis išmokdami po 15?! O paskui bendram etnografiniam ansamblyje senelis šalia sūnaus ir vaikaičio?! Tada nereikėtų šešiolikmečiams, paduodant rankas bendram ratui, varžytis, nesmagiai jaustis ir sakyti: "Mes mažų vaikų šokių nenorim šokti". Etnošokiui nėra amžiaus ribos. Ir aš žinau, kad lietuviškose mokyklose šie vaikai žaidžia, dainuoja, šoka (tuo įsitikinau, lankydama mokyklas).

Aš nenoriu nuvertinti mokyklų reikšmės, aš noriu pabrėžti tėvų reikšmę. Vaikams labai svarbu, kad tėvai įvertintų jų veiklą ne tik pagirdami iš šono, bet kartu būdami šalia, dalyvaudami joje. Tuo patvirtindami, kad tai ką aš darau yra tikrai vertinga ir būtina. Juk vaikas be šeimos, kaip ir be tėvynės.

— Ko reikia, Jūsų manymu, kad Vaikų šventė pasisektų?

— Jeigu leisite pradėsiu atsakymą į šį klausimą maža analize. Neabejotina, kad civilizacija palengvino fizinį žmogaus darbą, suteikė kūnui malonią terpę, bet pavergė sielą, užblokavo natūralumą, suvaržė laisvę. Žmonės, gyvenantys informacijos pertekliuje yra skatinami prie pasyvaus gyvenimo būdo. Jiems surišami aktyvios kūrybos sparnai, jie nori tik reginių. O Vaikų šventė yra renginys. Toks renginys, kuriame nėra numatytų vietų žiūrovams, o visi bus dalyviai. Visi galės pajusti įstabų kūrybos džiaugsmą. Kiekvienas vaikas galės savo rankomis kažką padaryti, išmokti, atlikti. Visi atvykusieji ir vaikai, ir tėveliai dalyvaus pasakoje, kurią seks Magdelė, — ir vėl visi dalyvaus Meškiuko Rudnosiuko nuostabioje kelionėje po pasaulį.

Taip, tokios šventės rengėjai neatmena. Ir šventė bus pavykusi tiek, kiek mes visi prie jos prisidėsime savo dalyvavimu. O šventės bendra nuotaika bus mūsų visų atsineštos iš namų šventinės nuotaikos suma. Žinau, kad yra galimybių pamatyti aukštesnio profesinio lygio reginį tą savaitgalį, bet ar bebus galimybių didžiuotis savimi kaip kūrėju?

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pogrindžio "Aušra" ir jos darbuotojai

KUN. K. J. AMBRASAS,

Montrealis

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

"Aušra"

Straipsniai daugiausia būdavo ne tik įvairiausio stiliaus, bet ir kartais sunkiai įskaitomi, dažnai rašyti slapčiomis, paskubomis. Skaičiai, pavardės, vietovardžiai ir kiti duomenys neretai iškraipyti, visai nepaminėti. O Saugumas per spaudą ir radiją dumblais drabsto, juodina, kiek tik įmano, rėkia, pleškina: "Pavardės išsigalvotos, skaičiai iškraipyti, faktai neatitinka tikrovės" ir t.t.

Reikia papildomos literatūros daugel ką patikrinti: vietovardžius, asmenvardžius, datas, kai kuriuos faktus. O kaip? Juk straipsnių niekas savomis pavardėmis nepasirašinėja. Neimsi telefono ragelio ir nepaklausi: apie ką Jūs ten rašote, koks kaimo ar apylinkės pavadinimas, neįskaitoma tokio ar anokio enkavedisto pavardė, neaiškiai nusakytos įvykio aplinkybės. Kur greitomis gauti enciklopedijų, žodynų, administracinių ir politinių žemėlapių? Juk kartais reikia ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio geografijos, politikos, meno ar literatūros griebtis. O laiko nedaug.

Paliko kun. Lionginas mane dviem valandom ir sako: "Ketvirtą valandą grįžtu. Pamaldos parapijoje. Žiūrėk, kad būtų padaryta!" O jei greičiau parašai, jei ką nors paskubini ir jis neįskaito, dar daugiau gauni pylos: "Negalima perskaityti. Juk man reikia viską perrašyti. Neįslibizavoju tavo rašto".

O kada ir kaip ant to rūkomojo popieriaus aiškiai, raidė į raidę surašyti? Negana to. Pasitaiko, kad rašinys — tiesiai kiršinantis, šmeižikiškas. Piktai juodinami kunigai, vyskupai.

Kieno čia darbas? Nejaugi saugumiečiai nori ir čia įlįsti? Taip taip! Netgi tyčiomis, sąmoningai būdavo siūlomi, tiesiog apgaulingai brukami kai kurie straipsniai, peršami duomenys, kurių paskui trindami rankas saugumiečiai tik ir laukia pasirodančių, kad paskui galėtų siūlo galo toliau ieškoti. Jiems svarbu, kad tik apjuodintų, suskaldytų, užsikabintų, kad tik už ko nors konkretesnio nusitvertų. Juk Maskva mygo visu svoriu: greičiau sunaikinti pogrindinę Lietuvos spaudą!

Man pačiam per artimą draugą buvo siūloma papiginta kaina radiofikuoti bet kokią šventovę, o įrengs, visus laidus išvedžios tas pats darbuotojas, kuris dirba Religinių reikalų įgaliotinio žinioje. Nesyk buvo siūloma duoti duomenų, straipsnių net iš pačios Religinių reikalų įgaliotinio įstaigos. Griežtai atsisakiau turėti su jais tokių reikalų. Tačiau, kai jau vieną kartą tiek įkyrėjo su tais savo siūlymais, tiesiai šviesiai paprašiau: "Duokite iš įgaliotinio seifo visų kunigų ir Bažnyčios tarnų sąrašus, kur surašyti visi Saugumo agentai ir šnipai. Tada imčiau ieškoti tos išgarsėjusios ir jus taip dažnai reklamuojančios 'Kronikos' ir 'Aušros' ". Nesutiko. Nedavė.

Taigi — už mažiausią klaidą, menkiausią netikslumą — galėjai ne tik pats uodegą prisvilti ar keliolika metų gauti, bet ir sukompromituoti pogrindinę spaudą, pačią Bažnyčią. O kas čia paisys redaktoriaus reikalavimų! Surašyt dar šiaip taip surašo, bet kur tarpai tarp eilučių, kad būtų galima normaliai, žmoniškai ištaisyti rašybos, sintaksės, stiliaus ir kitas visokiausias klaidas, kurių vienam kitam straipsnyje — daugiau braukymų negu normalaus teksto.

O čia dar viena bėda. Kad nepūpsotų kišenėje, kad mažiau reikėtų popieriaus ir jį, prispyrus bėdai, greičiau būtų galima sunaikinti, surašytas žodis prie žodžio, eilutės subruktos prie eilutės, — uodas snapo neįkiš. Kad tik mažiau popieriaus, kad tik būtų patogiau ir saugiau gabenti, įsikišti į slaptą stalčių, batą ar skverno pamušalą. O tu, brolau, galvok, kad gudrus — kur ir kaip taisyti.

Na, bet ką turiu, tą duriu. Vienur šį tą pakrapštai, kitur išbrauki. Kitur nesyk mintys kartojasi, pernelyg ištęsta ar ir taip be jokių papildymų aišku. Kartais, pats aiškiai matai, rašyta išsilavinusio, bet retai arba visai nemokančio laikyti plunksną žmogaus. Ir straipsnis po straipsnio, informacija po informacijos — nepaprastas nusivylimas ta santvarka, kuri tiek daug žmonių apmulkino, tiesiog išdavė, paniekino, nuskriaudė, nužudė ar tiesiog sunaikino. Skundas po skundo, neteisybės, sauvalė, prievarta.

Iš kitos pusės — nežabota prabanga, laisvės, išimtys, privilegijos virsta uždaromis, vad. spec. ligoninėmis, parduotuvėmis, siuvyklomis, salėmis ir kelionėmis po užsienį. Kartais net imi ir nepatiki, — kur nūnai dėjosi tie visi žmonės, kurie andai rašė tuos skaudžius straipsnius, aimanavo, politikavo, stebėjosi komunistų tvarka, daromais jų dideliais ir mažais nusikaltimais sąžinei, tradicijoms, žemei, kalbai, mokslui, netgi tautos ateičiai? Juk niekas be ženklo, be įtakos būsimajai kartai, neprapuola. Juk genuose, žmogaus mąstysenoje vilkiški papročiai, žiaurus elgesys ir grubumas lieka. Kaipgi neliks? Ar šitos baisios praeities pėdsakų nejaučiame šiandien mūsų vadinamoje demokratinėje ir laisvoje šalyje?! Kur čia iškart viską pakeisi? Daug kas lieka . . .

Kun. LIONGINAS KUNEVIČIUS, pogrindžio "Aušros" leidėjas ir redaktorius, Gerdašiuose po ištrėmimo iš Didvyžių 1969 m.

Slėpynės

Bepigu sėdėti kambaryje už stalo ir šiaip ramiai, pasidėjus keliasdešimt lapų rankraščių, nieko netrukdomam ir neblaškomam taisinėti. Čia vienąsyk dar kokią enciklopediją pasisieki, čia kitąsyk vieną ar kitą žodyną, trečiąsyk kokią knygą pavartai, pasitikrini žodį, datą, vietovardį. Dirsteli, jei reikalinga, į žemėlapį ar į geografinį atlasą.

Sąlygos redaguoti "Aušrą" dėl žinomų ir nežinomų priežasčių ėmė sunkėti. Matyt, Vilniaus Saugumas mane ne veltui buvo įtraukęs prie įtariamųjų, kad esu "Kronikos" ar kito pogrindio leidinio redaktorius ir šiaip jiems pavojingas asmuo. Persekiojimas pasidarė jau ne vienkartinis, o nuolatinis. Važiuoji traukiniu iš Vilniaus ar į Vilnių, žiūrėk, prisės šalimais koks nors neaiškus tipelis, kurį iškart kažin kokiu dvyliktu jausmu pajunti, kad čia — saugumietis. Ima nei šio, nei to klausinėti, kvailai politikuoti, provokuoti: duokpinigų kažkokiems pogrindinės spaudos ar išvežtųjų reikalams, ateik į susitikimus su kažkokiais asmenimis, rašyk politkankinių prisiminimus, ar šiaip ką nors negudriai tauzija. Netgi tada, kai kur nors važiuoji automobiliu ar autobusu, aiškiai matai, kad tavęs kas nors jau už kampo arba ir visai atvirai kur nors stotelėje laukia, o paskui lydi.

Su kun. Lionginu ne vienąsyk apie tas vadinamas "uodegas" kalbėjomės. Jis iškart mane vis dar ramino; nieko tokio, taip tik atrodė, bet pats geriau pasižiūrėjęs, kad išties, kur tik aš važiuotas pasirodau, netikėtai atsiranda koks nesiskiriantis palydovas. Sakysim, pasiėmęs pintinę ar kibirą, išvažiuoju į mišką pagrybauti. Po kiek laiko mopedu, kokiu motocikliuku ar net lengvąja atbrazda ton pačion vieton ir "angelas sargas". Kadangi jis negrybauja, tai labai aiškiai matai, kaip jam sunku suvaidinti, kad jis čia pakliuvo netyčia, kad jis tarsi tavim visai nesidomi, kad jam tu nė motais.

Sekliai jau taip ėmė minti man ant kulnų, kad net anksti ryte, kai dar žiema speigas tratina prieš saulėtekį tvoras, kai dar kyla šaltas rūkas, jau tenai, kur aš, apsitaisęs sportiniu treningu, pirštinėmis ir bateliais atbėgu daryti mankštos, po kiek laiko, traukdamas papirosą, mušdamas ranka į ranką, stovi ir mano žemiškasis "angelas sargas".

(Bus daugiau)

Dainų kūrėja - širdžių gaivintoja

"Supratau, kad be dainos negalėsiu gyventi", – tvirtina kompozitorė, dainų autorė ir dainininkė DANUTĖ ŠURMAITIENĖ

DAIVA DULAITYTĖ, Šakiai

D. Šurmaitienė Lietuvoje išleido keletą magnetofoninių kasečių, įrašė savo dainas vaizdajuostėse ir yra labai populiari atlikėja "Sveikinimų koncerto". ("Sveikinimų koncertas" – muzikinė laida valstybinės Lietuvos televizijos ir radijo). Žiūrovai ar klausytojai šios kompozitorės-dainininkės kūriniais sveikina savo artimuosius.

D. Šurmaitienė yra gimusi Aukštaitijoje, Ukmergės rajone, Taujėnų kaime. Pradinį mokslą gavo Taujėnų mokykloje. Vėliau muzikinį išsilavinimą įgijo Panevėžio Muzikos technikume. Tobulėjo ir studijavo valstybinėje Vilniaus konservatorijoje. Baigė chorinio dirigavimo klasę.

Gavusi paskyrimą, atvyko dirbti į Vilkaviškio muzikos mokyklą. Penkiolika metų dirbo šios mokyklos direktore. Daug auklėtinių paruošė garsiajam vaikų dainų konkursui "Dainų dainelė" ir daugelį metų vadovavo chorams.

Vėliau D. Šurmaitienė persikėlė į Marijampolę. Dabar dirba muzikos dėstytoja Marijampolės Aukštesniojoje pedagogikos mokykloje.

Tarp šių biografinių faktų slypi dar galbūti keletas šviesių žmonių, palikusių neišdildomą prisiminimą jautrioje ir subtilioje D. Šurmaitienės sieloje. Toks žmogus, mokęs eiti gyvenimo keliu, buvo jos močiutė.

— Sunkiai gyvenau. Mane išaugino močiutė. Per ją galbūt atradau tuos dvasinius šaltinius. Ji buvo mano kelrodė. "Jei mes tau akmenį, tu mesk bakaną (duoną)", – dažnai mokė močiutė. – Visada norėjau išreikšti gerumo alkį žmonėms. Jie tokie liūdni. Norisi žmogų apkabinti.

Po koncerto Šakiuose – dainininkė DANUTĖ ŠURMAITIENĖ (kairėje) ir šio rašinio autorė DAIVA DULAITYTĖ

Nuotr. A. Dulaitienės

— Ką labiausiai mėgstate?

— Visiškai baigiu suprasti, kad gyvenimas žmogui duotas vieną kartą. Tik nežinau, kaip man įtikinti žmones, kad aš juos myliu. Nieko neprivaidinsi ir žmogaus neapgausi. Vilkaviškyje liko numylėti žmonės. Iširo chorai. Iš anksčiau turėjau kūrybos ir supratau, kad be dainos negalėsiu gyventi. Žmonės ieško dvasinio ryšio, bet menas labai nutolęs nuo tikrovės. Net vaikus mokyti dainavimo reikia pradėti nuo trejų metų. Reikia kelti kultūrą, ypač trūksta dainų vaikams. Tikiu, kad žmonės pradės ieškoti dvasingos dainos. Kuriu ne tam, kad pataikaučiau žiūrovui. Ritminės dainos, pagal kurias galima ne tik šokti, yra skirtos ir dainuoti, pavyzdžiui, gimtadienių ar kitomis progomis.

— Pastebėjau, kad Jūsų dainose sakoma tai, kas jaučiama ir giliai išgyventa, o neišmąstyta.

— Taip. Daina yra išverkta.

— Gal buvo Jūsų giminėje dainingų žmonių?

— Tėvas ir seserys buvo labai dainingi.

— Jūsų vaikystė praėjo panašiai kaip poeto Mačernio. Jį irgi užaugino senolė. Bet ar Jūs esate laiminga savo šeimoje?

— Gyvenu su vaikais. Sūnus studijuoja anglų kalbą, o dukrelė – 9 klasės mokinė. Stengiausi ir jiems duoti muzikinį išsilavinimą, bet tai mažai... Jie mato kaip aš dirbu.

— Papasakokite apie savo darbo dieną, atmetus vonią, pusryčius ir visa kita. Darbo diena muzikine prasme.

— Neplanuoju darbo dienos. Kuriu, nes turiu gyvenimo patirtį. Ateina sakinys į galvą ir jį vėliau plėtoju, aplipdau žodžiais. Taip gimsta eilėraščiai. Kūrybinės mintys užvaldo gatvėje ar virtuvėje. Tačiau negalėčiau kurti naktį.

— Kada pradėjoje kurti?

— Būdama trylikos metų. Vieną vakarą vakarienei viriau bulves. Močiutė buvo kažkur išėjusi. Atsiklaupiau ir prašiau: Dieve, padėk man ištrūkti iš to kaimo, kad galėčiau įstoti į muzikos mokyklą ir nereikėtų ravėti kolūkio (kolchozo) daržų. Tik nedrįsau Dievą prašyti, bet turėjau pasąmonėj, kad galėčiau dainuoti ir turėti daug žiūrovų.

— Ar manote, kad Jūsų gyvenimo svajonė išsipildė. Juk apie daug ką kalba šio vakaro koncertas.

— Taip. Išsipildė.

— Viena pažįstama stebisi ir klausia mane: ar tau taip smagu, kai savo mintis išsakai ir kažkas jas skaito? Aš jai atsakiau: "Tai būtinybė. Tu nerašai ir nežinai".

— Jūs jai pasakykit, kad talentas atsiskleidžia atvirume. Juo atviresnis žmogus, juo lieka didesne paslaptimi.

— Ar turite mėgstamiausią kompozitorių?

— Konkrečiai neįvardinsiu nė vieno. Aš norėčiau, kad Lietuvoje būtų daugiau kompozitorių. Jie išsakytų save ir galėtume parungtyniauti. Save pažintume, kiek dar reikia tobulėti. Norėčiau padėkoti "Casino" grupės vadovui Eugenijui Rutkauskai. Jis labai muzikalus ir daug man padėjo: sėdi už pulto, bet mane labai gerai girdi.

Tai svarbiausios pokalbio mintys, išgirstos iš talentingos Danutės Šurmaitienės. Ši dainininkė nuoširdžiai ir mielai bendrauja su publika. Jos dvasinė energija, talento ir širdies jėga jaučiama kiekvienoje dainoje, kiekviename sakinyje.

D. Šurmaitienės kūryba primena brangakmenį. Kaip bepažvelgtume į jį, vis tiek spindėtų. Taigi žiūrovai dainų tekstus gali savaip interpretuoti. Kiekvienas savaip savo sielos gelmėse pajus saulėlydžio ar saulėtekio rasos vėsumą, kiekvienas kitaip įvertins gimtinės takely įspaustas savo pėdas.

D. Šurmaitienė antrą kartą lankėsi Šakiuose 1995 m. rugpjūčio 6 d. su nauja programa. Dvi daineles padainavo Rūtelė Gutauskaitė – D. Šurmaitienės penkiametė mokinė. Tačiau jaunuomenės buvo nedaug. Jie blaškosi savo ritmuose. Ieško savęs ir bando save suprasti. Jų dainose dažniausiai žodžiai išmėtyti be prasmės. D. Šurmaitienės koncerto žiūrovų daugumą sudarė brandesnio amžiaus žmonės, nes čia skambėjo dainos, kupinos gilių išgyvenimų.

Koncertą D. Šurmaitienė pradėjo dainomis "Giesmė prieš kelionę", "Laumės dovanos". Vėliau skambėjo pagarsėjusi ir visų pamėgtoji "Širdies melodija":

Širdies melodija dar gali
Suteikti džiaugsmo ir jėgos
Tik nepraeikime pro šalį.

Ir taip daininkė savo kūrybiniu žodžiu palietė daug jautrių temų. Priėjusi prie Čiurlionio temos, dainavo:

Prabilkite čiurlioniški karaliai
Žmonijos širdyse,
Nes tik per ašaras šypsotis galim,
Kai nešam saulę delnuose.

D. Šurmaitienė baigė puikų koncertą Šakiuose šiuo posmu:

Gyvenimas – dar neprašoktas tango,
Tik įsileisk jaunystę
Ir būki tu su ja.
Gyvenimas – neprašoktas tango,
Tik įsileiski muziką
Ir – gera širdyje.

D. Šurmaitienei – kompozitorei, dainų tekstų autorei, dainininkei reikia palinkėti kūrybinio liepsnojančio laužo. Mūsų tautai gerumo, dvasinio laisvėjimo ir susitaikymo tikrai trūksta, o šis D. Šurmaitienės kūrybinis "švyturys" tebus kelrodė žvaigždė apniukusiuose tyruose.

Baranauskų giminės Zlatkų šakos atžala – REGINA ZLATKUTĖ (antra iš kairės)

Baranauskų giminės suvažiavimo dalyviai Anykščiuose – bendras vaizdas

"Su mumis senoliai ir prosenoliai..."

Žymiojo Lietuvos poeto ir vyskupo Antano Baranausko giminės suvažiavimas Anykščiuose, kur tebėra "Anykščių šilelio" autoriaus klėtelė

ALFREDAS GUŠČIUS

1995 m. lietuvių literatūrinės Mekos – Anykščių kasdienybę maloniai sutrikdė margas, šventiškai pasipuošusių, jaunų ir senų žmonių pulkas. Tai – Baranauskų giminės suvažiavimo dalyviai. Pirmiausia jie susirinko prie Antano Baranausko klėtelės. Šnekučiuojasi, registruojasi, pildo anketas. Staiga atsiveria klėtelės durys ir kieman, baltais linininiais marškiniais apsivilkęs, tautine juosta pasidabinęs, basas išeina patsai garsiosios "Anykščių šilelio" poemos autorius. Prieina prie gentainių, sveikinasi, šypsosi (poeto vaidmenį atliko Kauno dramos teatro aktorius E. Stancikas). Paskui jis nuvedė saviškius į gražiąją Anykščių šventovę, kur iškilmingoje aplinkoje buvo aukojamos šv. Mišios už plačią Baranauskų giminę.

O visos plačios giminės "genealoginio medžio" šaknys ilsisi Anykščių kapinėse, tai – Jonas Baranauskas (1802-1898) ir Teklė Baranauskienė (Pavilonytė, 1803-1872). Nuoširdžia malda ir susikaupimu šią šviesių aukštaičių porą pagerbė beveik 400 gentainių, išriedėjusių iš to paties kamieno. Kartu su jais buvo ir tėveliams už gyvastį, rūpestį, mokslą dėkojo "giminės saulė" Antanas. Po to Jis su savaisiais dalyvavo kultūros rūmuose surengtame pažintuvių vakare "Draugėn šventais pajautimais pinamės lyg gijom" ir vakaronėje "Po šituo stogu viešėt patogu".

Baranauskų giminės genealoginis medis jau išaugino keletą šakų. Suvažiavime šnarėjo daug tų šakų "šakelių". Prie kapo gražią kalbą pasakė Šaltenių šakos atstovas Rapolas. Susirinkusiems jis paaiškino, jog pirmasis Baranauskų giminės sambūris įvyko prieš 90 metų. Kada reiktų šaukti trečiąjį? Tegu nusprendžia būsimų kartų ainiai. Reikia manyti, kad jų istorinė-kultūrinė atmintis, kaip ir dabartinių kartų, neišblės. Jos puoselėjimu uoliai rūpinasi mokytojas Rapolas Šaltenis, parašęs įdomius veikalus apie Antaną Baranauską ir Antaną Vienuolį-Žukauską.

Knygos "Mūsų Baranauskas" pradžioje skaitome tokius autoriaus prisiminimus: "Mano motina (A. Baranausko brolio Jono dukters Rozalijos Žukauskienės anūkė ir A. Vienuolio-Žukausko sesuo – A.G.) gautąsias vyskupo relikvijas paslėpė savo kraitinės skrynios dugne, kurią atidarius, mušdavo į nosį savotiškas, paslaptingas švarumo kvapas. Man lig šiolei atrodo, kad tos staltiesės su vyskupo "AB" monogramom, išsiuvinėtom raudonais lapeliais ir girliandomis, tie sidabriniai šaukšteliai su išgraviruotais inicialais ir skleidė ypatingą aromatą, kurį visados keistai pajuntu, kai išgirstu poeto Baranausko vardą".

Praeities ir jos garsių gentainių gyvenimų "ypatingą aromatą" jaučia ir Rapolo Šaltenio vaikai – Saulius plunksna, o Arvydas teptuku kuria vertingą, tautiniu atspalviu dvelkiantį meną, aktyviai dalyvauja politinėje-visuomeninėje veikloje. Tikėkim, kad ir jų vaikų istorinė atmintis bei tautiniai siekiai bus verti garbingos giminės praeities.

Viena didžiausių šakų Baranauskų "medyje" – Zlatkų. Su dviem jos atžalomis – Bronele ir Regina Zlatkutėmis – pavyko susitikti Vilniuje.

Antano Baranausko sesuo Rozalija ištekėjo už Jono Zlatkaus. Jiedu susilaukė 5 vaikų. Rozalijos sūnus Mykolas turėjo 12 vaikų ir 12-oji buvo Bronelė. Taigi ji – Baranausko sesers Rozalijos anūkė! Deja, 7 jos broliukai ir sesutė mirė labai anksti, užaugo 5 seserys. Iš tų 5-rias jau pasiėmė žemė. Yra dar sesuo Emilija Zlatkutė-Žiūkienė, išauginusi 5 vaikus ir susilaukusi 15 vaikaičių. Kai kurie buvo Baranauskų giminės suvažiavime.

Bronelė mokėsi Šiaulių mokytojų seminarijoje, vėliau, atvykusi į Vilnių, daug metų dirbo literatūros ir kalbos institute. Kolektyvo buvo labai mėgstama, pasižymėjo meniniais gabumais. Tačiau laikui bėgant instituto vadovybė sužinojo, jog ji priklausė Švč. Jėzaus Širdies seserų vienuolijai ir buvo priversta išeiti iš darbo.

Rozalijos Baranauskaitės-Zlatkuvienės sūnus Jurgis turėjo 6 vaikus – 3 sūnus ir 3 dukras. Sūnus Jonas, sukūręs šeimą, susilaukė 5 vaikų – 2 sūnų ir 3 dukterų. Šeima patyrė daug sunkumų, buvo ištremta į Sibirą. Sūnus Vytautas ten ir žuvo. Jo palaikai 1993 m. buvo pargabenti į Lietuvą. Tėvas dar spėjo pasitikti sugrįžusį sūnų, bet netrukus, sulaukęs garbingo 95 metų amžiaus, mirė. Regina labai mylėjo, gerbė tėvuką Dabar visą dukterišką meilę atiduoda 90-etei motinai... Kaip ir teta Bronelė (tėvo pusseserė), Regina kursto katalikiškąjį giminės židinį – yra Kristaus Karaliaus seserų vienuolijos narė, dėsto tikybą, uoliai dirba labdaringus darbus. Ji buvo viena pagrindinių Baranauskų giminės suvažiavimo iniciatorių (anksčiau yra įvykęs Zlatkų giminės susiėjimas).

Anykščių kultūros namuose, kreipdamasi į savo gentainius, Regina Zlatkutė kalbėjo:

"Šiandien čia su mumis mūsų senoliai ir prosenoliai, jaučiame jų artumą... Jie džiaugiasi šia vakarone... Gyvenome nelengvu laiku, ne vienas iš giminės buvo ištremtas, kaip, beje, ir Antano Baranausko broliai. Taip norisi, kad mūsų giminės jaunosios atžalos tokio likimo nebepatirtų. O jūs, jaunuoliai, džiaukitės mūsų gražia ir nuostabiai Baranausko apdainuota Lietuva, mylėkite ją... Ačiū Antanui Baranauskui už tai, kad sukvietė mus šiandien čia "draugėn šventais pajautimais susipinti lyg gijomis".

Baranauskų "kiltis" parodė gražų pavyzdį ugdant meilę tautom praeičiai, gaivinant dvasinę kultūrą, stiprinant šeimos ir giminės vienybę.

Legendinė Lietuvos dramos teatro aktorė Teofilija Dragūnaitė-Vaičiūnienė, mirusi Vilniuje rugsėjo 9 d. Šioje Raimundo Šuikos nuotraukoje "Lietuvos aide" – ji, sulaukusi devyniasdešimt šeštojo gimtadienio 1995 m. sausio 10 d.

Atsiųsta paminėti

KNYGOTYRA, mokslo darbai, 1995, m. 22 (29) tomas, skiriamas "Aušros" 110-tosioms metinėms; išleido Vilniaus universiteto leidykla; redaktorė J. Storpirštienė; spausdino "Spindulio" spaustuvė; tiražas 1000 egz.; kaina sutartinė. Tai plati, iliustruota studija, atskleidžianti "Aušros" leidybą, aušininkų darbus, sunkumus, jų įtaką tautiniam sąmoningumui stiprinti.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vokietijoj gyvenančio dail. Algimanto Švegždos peizažų parodą "M. K. Čiurlionio vizija einant jo keliais" surengė Kauno paveikslų galerija. Jis yra gimęs 1941 m. Kelmėje, Lietuvos dailės institutą Vilniuje baigęs 1967 m. Dail. A. Švėgžda, sunkiai susirgęs 1982 m., buvo išleistas gydytis Rytų Berlynan ir įsikūrė Vokietijoje. Šiai parodai sutelktus peizažus kūrė 1994 m. vasarą Lietuvoje.

Įamžindami Kalifornijoje, Los Angeles mieste, 1994 m. vasario 2 d. mirusios prof. dr. Marijos Gimbutienės atminimą, kauniečiai liepos 22 d. atidengė architekto J. Lukšės ir skulptoriaus V. Žuklio sukurtą memorialinę lentą prie namo A. Mickevičiaus gatvėje. Įrašas primins praeiviams, kad tame name 1931-1942 m. gyveno muzikininkė ir archeologė Marija Gimbutienė.

Bernardas Brazdžionis su žmona Aldona ir vaikaite Bite rugsėjo 8 d. atskrido Vilniun iš ten išvyko į Kauną, kur turi butą. Šį kartą planavo viešėti tik keletą savaičių, susitikti su giminėmis. Svečius iš Kalifornijos Vilniaus orauostyje pasitiko Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirm. Valentinas Sventickas. B. Brazdžioniui labiausiai rūpėjo pamatyti dvi Lietuvoje išleistas Vytės Nemunėlio knygas vaikams — "Pavasario upelius", jo parašytus prieš pusšimtį metų, ir netrukus Lietuvoj turėjusią pasirodyti rinktinę "Tėvų nameliai brangūs".

Bradfordo lietuviai Britanijoje šią vasarą sulaukė jų pokarinės veiklos pusšimtį metų įamžinančios knygos "Bradfordo lietuvių veikla Didžiojoje Britanijoje / Lithuanians in Bradford". Šio leidinio sutiktuvės liepos 23 d. sutraukė daug dalyvių Bradfordo lietuvių "Vyčio" klubo salėn. Panašus mažesnis leidinėlis, skirtas sidabrinei sukakčiai, buvo išleistas 1972 m. Dabartinį auksinės sukakties leidinį, apimantį visą ligšiolinę veiklą, sudarė ir suredagavo vilnietis dr. Algimantas Bučys. Pirmąją knygą, išleistą Notinghame, redagavo pokaryje Bradforde įsikūręs jo tėvas Anicetas Bučys, dabartinis D. Britanijos lietuvių sąjungos garbės narys, ir kun. Jonas Kuzmickis, miręs Bradforde 1982 m. kovo 25 d. Naujojo leidinio red. dr. A. Bučys į sutiktuves atvyko su Vilniuje išspausdintomis knygomis. Sutiktuvių dalyvius su juo supažindino knygos "Bradfordo lietuvių veikla Didžiojoje Britanijoje" išleidimą finansavusio "Vyčio" klubo valdybos pirm. Vytautas Gurevičius. Leidinio red. dr. Algimanto Bučio tartame žodyje paaiškėjo, kad knygon yra sutelkti "Vyčio" klubo ir DBLS Bradfordo skyriaus narių susirinkimų protokolai, ištraukos apie Bradfordo lietuvius iš pranešimų "Europos lietuvyje", "Tėviškės žiburiuose", "Šaltinyje" ir Gimtajame krašte". Knygos sutiktuves papildė ir ta proga atšvęstas bradfordiečio Aniceto Bučio devyniasdešimt pirmasis gimtadienis, sutapęs su sūnaus Algimanto ir marčios Vilijos Monikos atvykimu iš Vilniaus.

Išeivijoje nutylėtą Bronio Railos sukaktį rugpjūčio 19 d. "Dienos" skaitytojams savo rašiniu "Jaunystės pėdsakai Kaune" priminė Augustinas Sadauskas. Pasirodo, žurnalizmo veteranas B. Raila prieš šešiasdešimt penkerius metus Kaune yra išleidęs savo vienintelį poezijos rinkinį "Barbaras rėkia" (1930). A. Sadauskas cituoja du avangardinės B. Railos poezijos bandymus. Pirmajame, kuris, atrodo, skirtas Lietuvai, rašoma: "LIETUVA! / Lai / gyvuoja / tavo muskulų mazgai, / ištepti prakaito alyva! / Lai gyvuoja / darbas, kuris gyvenimą gražų / stato plačiausioj laukų / perspektyvoj! / Lai gyvuoja / rankos — metaliniai grąžtai! / Lai/ gyvuoja / raumenų kolektyvas!" Kitas avangardinis bandymas, matyt, skiriamas lietuviams: "Kvėpuojame miežių laukais / ir lininiu pluoštu / kvėpuojame obuoliais, / bulvėm daržuose. / Reikia ateinančiai kartai / paruošti / pagerintą techniška uoslę. / Ir todėl visi būriu / mes rėkiame daugelį kartų: / mum gyvenimas prasmę turi, / mum gyventi — verta!" Šešiasdešimtpenkmečio sulaukęs B. Railos "Barbaras rėkia" įrodo, kad poezijos reformomis serga ne tik kai kurie dabartiniai poetai Lietuvoje. Sirgo ir kiti jau 1930 m. Tačiau tada jų sukapotų posmų mintis buvo lengviau suprasti, o dabar jos dažnai dingsta poezijos reformuotojų ilgose prozą primenančiose eilutėse.

Lietuvos operos ir baleto teatras Vilniuje, deimantinį sezoną pradėjęs J. Strausso operete "Čigonų baronas", savo repertuare sunkiose dabartinėse sąlygose turi 15 operų ir 10 baletų. Repertuarą žadama papildyti G. Verdžio opera "Makbetas", A. Žigaitytės opera "Mažvydas", P. Čaikovskio baletu "Spragtukas", A. Rekašiaus baletu vaikams "Musytė Zvimbuolytė", gastrolėms Vokietijos Heilbrone užsakyta K. M. Weberio opera "Laisvasis šaulys". Jos 14 spektaklių bus paruošta 1996 m. pradžioje. Lapkričio mėnesį Lietuvos operos ir baleto teatras turės mėnesį truksiančias gastroles Olandijoje. Estai yra įsipareigoję paruošti G. Verdžio "Aidos" premjerinius spektaklius Vilniuje, Rygoje ir Taline. Juose dalyvaus Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai. Šiais metais sol. Virgilijus Noreika, geriausias tenoras Lietuvoje, minės savo amžiaus šešiasdešimtmetį.

Aktorė Teofilija Dragūnaitė-Vaičiūnienė, paskutinioji pirmojo profesinio Lietuvos dramos teatro spektaklio dalyvė 1920 m. gruodžio 19 d. mirė Vilniuje š. m. rugsėjo 9 d., įpusėjusi devyniasdešimt septintuosius ilgo amžiaus metus. Tam istoriniam spektakliui rež. Juozas Vaitkus buvo pasirinkęs H. Suedermanno 4 veiksmų dramą "Joninės". Jame dalyvavo ir vaidmenis atliko: dvarininko Vogelreiterio — Petras Kubertavičius, jo žmonos Kristinos — Teofilija Dragūnaitė, jų dukros Trūdos — Polė Tendžiulytė, Vogelreiterių įdukrintos Marikės — Ona Kurmytė, architekto Georgo von Hartwigo — Juozas Stanulis. Visi šie profesinio Lietuvos dramos teatro pradininkai dabar jau yra mirę.

Teofilija Dragūnaitė, būsimoji poeto ir dramaturgo Petro Vaičiūno žmona, buvo dzūkė, gimusi 1899 m. sausio 10 d., su juo susipažinusi Petrapilyje I D. karo metais. Ten ji lankė P. Gaideburovo dramos studiją, vaidindavo lietuviškuose spektakliuose. Kauno dramos teatre dirbo 1920-40 m., Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje. Sovietmetyje Vilniaus dramos teatre išsilaikė iki 1957 m. ir buvo atleista, repertuare turėdama apie šimtą vaidmenų. Jos vyras Petas Vaičiūnas, gimęs 1890 m. liepos 11 d. Piliakalniuose, dabartiniame Jonavos rajone, mirė Vilniuje 1959 m. birželio 7 d. Sunkus buvo jos gyvenimas, po trisdešimt septynerių metų netekus teatro ir po poros metų — mirusio vyro. Jos vienišu gyvenimu labiau pasirūpino nepriklausomybę atgavusios Lietuvos teatralai bei kiti rėmėjai. Velionės šviesias mintis liudija žurnalistei Laimai Žemulienei tarti žodžiai, paskelbti 1994 m. sausio 13 d. "Lietuvos ryte" devyniasdešimt penktojo gimtadienio proga: "Nereikia širdyje turėti pykčio, ypač keršto. Tai — sielos liga". Tie velionės žodžiai turbūt buvo skirti dabartinei Lietuvai. Jos teatro istorijai Teofilija Vaičiūnienė paliko dvi jau išleistas atsiminimų knygas — "Scena ir gyvenimas" (1975), "Literatūros ir meno pasaulyje" (1986). Trečiosios jau parašytos knygos "Trys mūzos po vienu stogu" velionė nesulaukė. Ji dabar taps pomirtiniu leidiniu. Velionė buvo pašarvota Vilniaus dramos teatre ir su katalikiškomis apeigomis palaidota Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Šeimyniškėlių piliakalnio Anykščiuose tyrinėjimai, vadovaujami archeologo Gintauto Zabielos, šią vasarą truko beveik mėnesį ir buvo labai sėkmingi. Ekspedicijos dalyviai ištyrė net 200 kvadratinių metrų dydžio piliakalnio aikštelės dalį, padarę dvi perkasas. Šią vasarą buvo aptikta tiek archeologinių radinių, kiek jų buvo surasta per ankstesnių penkių vasarų kasinėjimus. Tyrinėtojai nustatė, kad XIII-XIV š. sandūroje čia būta didelės pilies. Spėjama, kad Šeimyniškėlių piliakalnyje galėjo būti Voruta pavadinta karaliaus Mindaugo pilis. Šį kartą ankstesnius radinius papildė strėlių antgaliai, keramikos šukės, du verpstukai. Aptikta ir XIII š. žalgirio dirbinių — žiedų, pakabučių ir žvangučių. Tokia didelė pilis yra tik vieną kartą paminėta Ipatijaus metraščio istoriniuose dokumentuose. Ta pilis laikoma vienu neaiškių puslapių Anykščių istorijoje. Šeimyniškėlių piliakalnio tyrinėjimus žadama tęsti dar keletą vasarų, ieškant daugiau archeologinių radinių ir papildomos medžiagos rašytiniuose šaltiniuose.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.
SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	6.13%
180-364 d. term. ind.	6.13%
1 metų term. indėlius	6.13%
2 metų term. indėlius	6.25%
3 metų term. indėlius	6.25%
4 metų term. indėlius	6.25%
5 metų term. indėlius	6.50%
1 metų GIC-mėn.palūk.	6.00%
1 metų GIC-met. palūk.	6.25%
2 metų GIC-met. palūk.	6.50%
3 metų GIC-met. palūk.	6.50%
4 metų GIC-met. palūk.	6.50%
5 metų GIC-met. palūk.	6.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP	4.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.75%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	4.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 8.50%

Sutarties paskolas nuo 8.50%

Nekiln. turto paskolas:

Su nekeičiamu nuošimčiu

1 metų 8.00%

2 metų 8.00%

3 metų 8.25%

Su keičiamu nuošimčiu

1, 2 ir 3 metų 7.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS

Taisau visų rūšių

• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti **Vytui tel. 200-8960** arba **236-9071**, Toronte.

Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Indų plovimo mašinas, viryklas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 416-370-3539Toronte

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824

Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas

Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA ▪ 35 METŲ PATIRTIS ▪ ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ ▪

Countrywide

WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102, Etobicoke, Ontario M9A 1B2

Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI

tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED

3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Dalis Kanados lietuvių krepšinio grupės "Lokys" narių, dalyvavusių Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Vilniuje 1995 m. vasarą

SPORTAS

Veiklos žinios

Pranas Berneckas, ilgametis Toronto "Vyčio" ir ŠALFAS sąjungos darbuotojas, dabar gyvenantis Vankuvery, laiške Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) pirmininkui A. Poviliūnui praneša, kad pablogėjus sveikatai ir dėl stokos besidominčių sportu, priverstas atsisakyti iš LTOK įgaliotinio Kanadai pareigų. Kartu dėkoja už jam suteiktą Kilnaus poelgio laureato vardą ir skiria $2,000 auką LTOK-ui.

Šarūnas Marčiulionis ateinantį sezoną krepšinį žais San Antonio Spurs komandoje. **A. Karnišovas** jau žaidžia Barcelonoje.

Pasaulio jaunių šiuolaikinės penkiakovės pirmenybėse kaunietis A. Zapnedrovskis, vienas pirmaujančių, telaimėjo 4-tą vietą. Kauniečiui nepasisekė šaudymas.

Gatvės krepšinio pirmenybėse, kurios vyko Barcelonoje, Lietuvos jauniai laimėjo pirmą vietą, o merginos – trečią.

A. Kairys, akrobatinio skraidymo specialistas, pasaulio pirmenybėse bendrame rezultate yra antroje vietoje. Pirmauja prancūzas.

Lietuva-Suomija 5,5:2,5. Kaune vykusiose bokso varžybose Lietuvai pergalę iškovojo V. Bičulaitis, R. Nomeika, A. Zavadskis, V. Karpačiauskas ir S. Bičiulaitis.

Merginų krepšinio atrankos varžybose lietuvaitės įveikė Bulgariją 96:63 (37:39) ir Rumuniją 80:62, tačiau pralaimėjo Rusijai 78:84. Varžybos vyko Bulgarijoje.

Europos taurių laimėtojų futbolo varžybose Žalgiris–EBSW su turkų Trobzonspor sužaidė lygiomis 2:2. Varžybos vyko Kaune. Iš Turkijos į rungtynes atvyko 30 korespondentų ir apie 120 žiūrovų.

Romoje prasidėjo karių sporto varžybos. Jose dalyvauja 83 valstybės. Lietuvai atstovauja 25 kariai. Tarp jų šaudymo meisterė kapitonė A. Treinytė, boksininkai ir parašiutininkai.

Lietuvos futbolo pirmoje lygoje žaidžia 15 komandų. Tuo tarpu pirmauja Kareda–Sakalas (Š), Žalgiris–EBSW (V) ir Kaunas.

Pasaulio dviračių pirmenybės vyks Kolumbijoje. Į jas išvyko 12 Lietuvos dviratininkų. **A.S.**

Draugiškose moterų krepšinio rungtynėse Vilniaus "Telerina" įveikė Poznanės AZS klubą 73:71 ir 101:62.

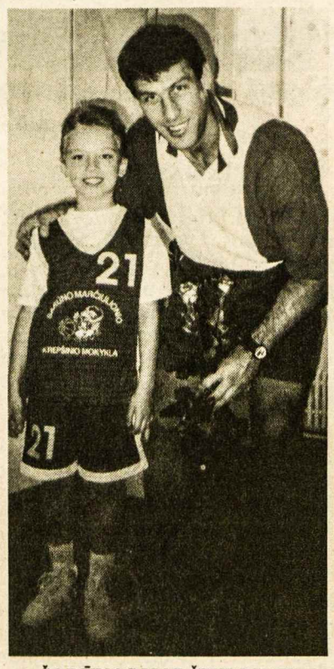

ŠARŪNAS MARČIULIONIS, Lietuvos krepšinio žymūnas, Vilniuje įsteigęs krepšinio mokyklą, su tos mokyklos mokiniu devynerių metų JURU TAMINSKU, atsiuntusiu šią nuotrauką torontiečiams tetai ir dėdei F. V. Mašalams

Jūros diena Klaipėdoje

(Atkelta iš 5-to psl.)

bos laivyno kapitonai. Aukštuosius svečius priėmė Jūrų karinių pajėgų vadas komandoras R. Baltuška. Žuvusiems jūreiviams ir jūros skautams bei buriuotojams prisiminti į jūrą buvo nuleistas vainikas.

Sekė karo laivų praplaukimas. Kilio linijoje praslinko fregatos "Aukštaitis", "Žemaitis" ir greitlaivis "Dzūkas", kurį Lietuvai padovanojo Norvegijos laivynas. Keista, bet nepasirodė jachtos. Kažkas sakė, kad tą dieną jachtų neišleido iš uosto.

Sugrįžęs pagalbiniu motorlaiviu buvau nuplaukęs ant inkaro stovinčios fregatos apžiūrėti. Deja, dar visur nenuimti rusiški užrašai, gal dėl lėšų stokos? Kiekvieną vakarą vykdavo koncertai.

Po uostą pasidairius

Daugiausia teko pamatyti naujesnius uosto baseinus, kur stovi karo laivai ir netoliese yra keltų prieplaukos. Į prekybos uostą nepatekau, nes buvo sekmadienis, ir reikėjo gauti leidimą.

Naujesnio uosto prieigose matomi metalo laužai: seni laivų varikliai, skylėtos metalinės valtys ir šiaip neaiškios paskirties rūdijantieji laivų įrengimai. Kitą dieną tolimosios laivininkystės kapitonas E. Astikas nuvežė mane į keltų prieplauką. Jis, kaip Lietuvos jūrų laivininkystės Laivybos skyriaus direktorius, turėjo leidimą į keltų prieplauką įvažiuoti. Prieplaukoje stovėjo keltas "Kaunas", atplaukęs iš Vokietijos Kylio uosto ir vidurnaktį turėjo vėl išplaukti.

Pasitaikė rasti laivo kapitoną – dipl. inž. V. Lukoševičių. Jis aprodė laivo kabinas, kur sustatomi automobiliai ir net traukinio vagonai. Tai didelis laivas, lyg keturių aukštų namas, rodos, apie 190 metrų ilgio. Tai nemažas Lietuvos turtas, nešantis pelną. Laivo įgula dirba visą mėnesį ir po to mėnesį praleidžia krante. Kitas to paties dydžio keltas "Vilnius" plaukia į vokiečių uostą Mukraną, o mažesnis "Šiauliai" siekia Švediją. Kelionė iš Klaipėdos į Kylį ne kabinoje kainuoja 300 litų, kabinoje turbūt kaina siekia 500 litų.

Jūrų valdovas Neptūnas Klaipėdoje vadovauja Jūros dienos programai Nuotr. A. Stubros

Skautų veikla

• Rugsėjo 24 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai žiemos sezono atidarymą pradėjo Mišiomis, dalyvaudami organizuotai su vėliavomis. Mišių pradžioje tuntų dvasios vadas s. kun. Augustinas Simanavičius, OFM, pasveikino skautus-tes ir palinkėjo sėkmingo darbo, prašant Aukščiausiąjį laiminti, kad jie liktų ištikimi Dievui, tėvynei ir artimui. Priminė ir Lietuvos vargstančius. Skautams-ėms galėtų būti geras projektas prisidėti prie jų šalpos. Mišios buvo atnašaujamos trijų kunigų giedant "Volungės" chorui. Skaitinius skaitė ps. A. Puzerytė. Giesmes pravedė v.sl. I. Viskontaitė ir prit. sk. A. Radtke. Pamokslą sakė kun. E. Jurgutis, OFM. Aukas nešė skautai,-tės.

Po Mišių salėje vyko iškilminga atidarymo sueiga. Tunt. s. M. Rusinas visus pasveikino ir kvietė įsijungti į veiklą, pasidžiaugė pavykusia vasaros stovykla. Seserijos VS v.s. B. Banaitienės įsakymus perskaitė adj. ps. D. Grybaitė. "Rambyno" tunto – sv.v. sl. S. Valadka. Iš DLK Vytauto vilkiukų draugovės draugininkų pareigų pasitraukė s. Nijolė ir ps. Algis Simonavičiai. Viso sueigoje dalyvavo 140 sesių ir brolių. Pabaigoje išneštos vėliavos ir sustojus į didelį ratą sugiedota "Ateina naktis".

Sekanti tuntų sueiga – lapkričio 1-ąją. Tai Lietuvos skautų įsteigimo šventė. **M.**

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6.13% už 90-179 dienų term. indėlius	
6.13% už 180-364 dienų term. indėlius	
6.13% už 1 m. term. indėlius	
6.25% už 2 m. term. indėlius	
6.25% už 3 m. term. indėlius	
6.25% už 4 m. term. indėlius	
6.50% už 5 m. term. indėlius	
6.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
4.00% už OHOSP (variable rate)	
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
5.00% kasd. pal čekių sąsk. virš 50.000	
5.00% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
4.00% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol.Sav.Acc.).	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	8.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	7.50%
2 metų	7.50%
3 metų	7.75%
4 metų	7.75%
5 metų ..... (fixed rate)	8.00%
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų .... (variable rate)	7.50%

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 101 milijoną dolerių

MasterCard ***Kredito kortelė***

*Nemokama narių gyvybės draudą (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki **$2,000** ir asmeninių paskolų draudą iki **$30.000.** Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.*

*Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) į **LIETUVĄ** ir į kitus kraštus.*

KASOS VALANDOS:

- **Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.**
- **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.**
- **Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.**

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

SPAUSTUVĖ PRINTING NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.

Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741

66 Mimico Ave. Toronto Ont.

Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus.

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Tony Genys Sutton GROUP

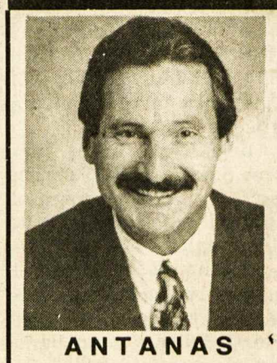

ANTANAS GENYS

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien

tel. **416 236-6000**

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor

5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsikviečiant jūsų gimines iš Lietuvos. **Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Per 7 darbo dienas jūsų giminėms Lietuvoje tiesiai į rankas perduodam amerikietiškus dolerius.**

KELIONĖS Į LIETUVĄ

visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Prahą, Varšuvą arba per kitus jūsų pageidaujamus miestus ir įvairias oro linijas. Didelis pasirinkimas. *Labai greitai parvežam viešnagei jūsų gimines iš Lietuvos.*

****

DĖMESIO! NUPIGINTA:

VILNIUS - per Kopenhagą.

Naujos rudens – žiemos sezono kainos – $950 plius mokesčiai.

****

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.

TEIRAUKITĖS APIE ĮVAIRIUS BILIETŲ IŠPARDAVIMUS.

Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 10 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę, visais atvejais prašau kreiptis į mane, skambinant bet kuriuo metu.

TEODORAS STANULIS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A9

(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. **416 769-1616,** namų tel. **416 231-4937,** nešioj. tel. **416 802-1029,** FAX **416 769-1524.**

KIPLING-RATHBURN rajone parduodamas centrinio plano 3 miegamųjų "bungalow". Du dideli žaidimų kambariai, sklypas 49x125 pėdų. Jame 18 vaismedžių. Autobusas – tiesiai į Kiplingo požeminį, arti mokyklų ir parko. Tuoj pat galima užimti. Prašoma kaina $229,000.

SĄŽININGAS, GREITAS IR GARANTUOTAI MALONUS VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS VISAIS PARDAVIMO-PIRKIMO REIKALAIS. NEMOKAMAS NAMŲ ĮVERTINIMAS

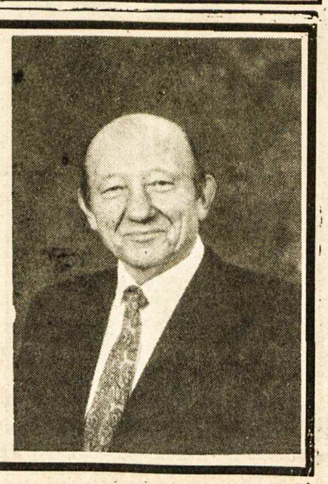

Lietuvių šventovė Tilžėje

Statybos darbai dar nebaigti. Reikia daugiau finansinės paramos iš geros valios žmonių

Tilžės (dabartinis Sovietskas) miestas lietuvių tautos istorijoje užima svarbią vietą. Ir dabartiniu metu jame gyvena nemažai lietuvių.

Prieš II pasaulinį karą Tilžėje buvo dvi katalikiškos šventovės, tačiau po karo neliko nė vienos. Todėl labai sunkioje būklėje atsidūrė katalikai.

Pastaraisiais metais prasidėjus intensyviai irti sovietinei sistemai, pradėjo atgyti kultūrinis gyvenimas ir Tilžėje. 1991 m. įsteigta Tilžės katalikų parapija. Pastovių patalpų bendruomenė neturi, nes dėl sunkių nuomos sąlygų jos dažnai keičiamos (kartais tenka naudotis bendruomenės narių gyvenamaisiais butais), tačiau bendruomenė veikia ir viską daro, kad būtų atstatyta bent viena, prieš karą buvusi šventovė.

Tilžės Kristaus Prisikėlimo bendruomenės ir Karaliaučiaus katalikų prašoma Tilžės (Sovietsko) miesto administracija 1992 m. leido atstatyti šventovę, stovėjusią Iskros ir Mamino-Sibiriako gt. kampe, 12 arų sklype.

Skubiai ir operatyviai buvo parengtas šventovės projektas, suderintas nustatyta tvarka su Tilžės (Sovietsko) administracija ir Kaliningrado srities architektūrine tarnyba, atlikta projekto ekspertizė ir gautas leidimas statybai.

Praktiškai šventovės atstatymo darbai pradėti 1993 m. lapkričio 12 d. Darbus vykdo statybinių organizacijų konkurso laimėtoja Šiaulių UAB "Akmena", prižiūrint parapijos klebonui, kun. Anuprui Gauronskui, parapijos komitetui ir Gervėčių statybos klubo direktoriui V. Platūkiui.

Statyboje atlikti sekantys darbai: pilnai įrengtos inžinerinės komunikacijos, šventovės ir administracinio pastato pamatai, sumūrytos sienos ir kai kurie kiti statybos darbai.

Tilžės katalikų bendruomenės ir visi Karaliaučiaus krašto lietuviai labai dėkingi visiems lėšomis rėmusiems šių darbų atlikimą.

Pastaruoju metu statybos darbai tęsiami. Kelių mėnesių laikotarpyje galėtų būti uždengtas šventovės stogas, sudėtos durys, langai ir atlikti kiti darbai, jei atsiras gerų žmonių, kurie paaukos lėšų minėtiems darbams atlikti. Visos iki šiol suaukotos lėšos pilnai išnaudotos.

Mūsų viltys pilnai užbaigti šventovės statybos darbus – Jumyse, gerieji žmonės. Pasitikime Jūsų gerumu ir parama. Iš anksto dėkojame ir meldžiamės už Jus.

Tilžės šventovės statybos informaciją teikia: Kun. Anupras Gauronskas, Liesopilnoje gt. Nr. 72, 236006, Kalingradas, Rusija-Russia. Telefonas ir faksas: 80112-43-79-32.

Su gilia pagarba ir broliška meile –

klebonas kun. A. Gauronskas
ir Tilžės Kristaus Prisikėlimo parapijos parapijiečiai –
V. Narušas, parapijos komiteto pirmininkas

Pastaba. Aukas bei banko perlaidas prašome siųsti šiuo adresu: Most Rev. Antanas Vaičius, Katedros gt. 5, 5610 Telšiai, Lithuania. Pažymėti: Tilžės šventovės statybai.

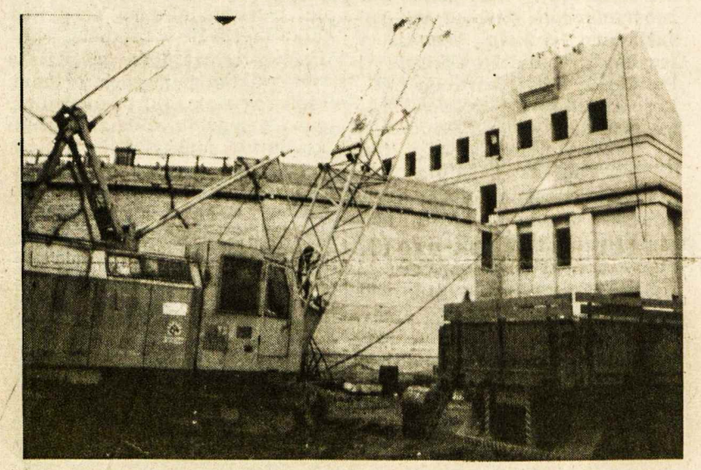

Lietuvių katalikų šventovė, statoma Tilžėje ir laukianti išeivijos paramos

Tautinių šokių vadovų grupė "Dainavos" stovyklavietėje, JAV, 1995 m. rugpjūčio 13-20 d.d. Iš kairės: A. Karasiejūtė, A. Paškus, G. Breichmanienė, L. Kisielienė, D. Dzikienė, R. Karasiejienė, A. Puzerytė, G. Karasiejus

SKAITYTOJAI PASISAKO

"TŽ" PALANGOJE

Skulptoriaus A. Mončio kūrybinio palikimo išsaugojimo fondas dėkoja "TŽ" redakcijai už siunčiamą Jūsų leidinį. Džiaugiamės, kad Antano Mončio dovanotų Palangai kūrinių muziejaus lankytojai galės ne tik susipažinti su jo kūrybiniu palikimu, bet ir muziejuje esančioje tautiečių dovanotų knygų bibliotekoje-skaityklioje pasiskaityti ir "TŽ". Savaitraštis "TŽ" įtrauktas į A. Mončio muziejaus bibliotekos rėmėjų sąrašą.

Loreta Turauskaitė,
Fondo valdybos atstovė, Palanga

RAUDONŲJŲ VADŲ STATULOS VILNIUJE

Kai 1940 m. Raudonoji armija okupavo Lietuvą, po mėnesio kito Vilniaus miesto Rotušės aikštėje darbininkai pradėjo kasti duobes, į kurias sustatė gana storas medines kartis 6-8 metrų aukštumo. Jos buvo apvyniotos iš šiaudų nupintomis juostomis. Netrukus pradėjo krėsti cementą. Taip buvo dirbama dienomis ir vakarais. Kai cementas sustingo, buvo gražiai nudailintas ir išėjo dvi statulos – Lenino ir Stalino. Visa tai buvo daroma prieš spalio revoliucijos šventę.

Statulos buvo cementinės spalvos. Prieš šventę buvo pastatyti stiprūs prožektoriai, kurie apšvietė statulas, papuoštas raudono popieriaus juostomis ir vainikais.

Po šventės, kai pradėjo lyti lietus, statulos atrodė kruvinos. Sniegas jas apdengė. Dirbdamas geležinkelio stotyje kasdien praeidavau pro jas. Po šaltos žiemos kovo ar balandžio pradžioje, pradėjo statulos vėl raudonuoti. Cementas nuo šaudinių juostų pradėjo kristi žemyn.

Vieną ankstyvą rytą, skubėdamas į tarnybą, Rotušės aikštėje radau didelį būrį žmonių. Grupė miesto savivaldybės darbininkų užrišo ilgas, storas virves už kaklų Leninui ir Stalinui. Vieni darbininkai traukė virves, kiti kirviais kirto kartis, šaukdami "raz, dva", ir taip nuvertė statulas. Susirinkusi žmonių minia plojo rankomis. Vieni šaukė "ura", kiti dar garsiau "valio!"

B.J., Australija

MAŽ. LIETUVOS LIKIMAS

Baisus likimas ištiko Mažąją Lietuvą. Jis nušlavė visą didžiai reikšmingą tautos dalį nuo žemės paviršiaus. Labai skaudu, kad ši baisi tragedija yra pamirštama ne tik jos priešų, bet ir savos išsilaisvinusios tautos dalies. Rusijos įsitvirtinimas šioje niekada jai nepriklausiusioje teritorijoje sukurs labai grėsmingą padėtį visai lietuvių tautos ateičiai.

Nepaisant, kokia klaiki yra šio krašto šiandieninė būklė, mes neturime moralinės teisės nuo jos nusisukti. Mažosios Lietuvos rezistencinis sąjūdis ryžtasi kelti aikštėn šią didžią visos Lietuvos konfrontaciją su nauju grėsmės likimu ir žadinti šiandieninę Lietuvos vyriausybę ir visuomenę iš gilaus snaudulio šioje srityje.

Algis A. Regis,
MLRS pirmininkas

DOSNI PAGALBA

Nuoširdžiausiai dėkoju Kanados lietuvių katalikių moterų draugijai už suteiktą pagalbą. Esu pensininkė ir vis brendu gilyn į skolas, nesuvedanti galo su galu. Labai pradžiuginote mane. Galėjau padengti bent dalį savo skolų. Šios pagalbos susilaukiau per ger. p. Krinickienę. Tegu gerasis Dievulis atlygina Jums čia ir amžinybėje. Tūkstantį kartų ačiū gerosioms ponioms už didelę meilę, kurią skleidžiate šios žemės sutemose.

Danutė Aniukštienė,
Kaunas

Renginys, kuriame...

(Atkelta iš 6-to psl.)

Juk sugebėti su vaikais nuoširdžiai žaisti vaikų žaidimus — gal tai ir reiškia dirbti vieną iš nedaugelio pačių svarbiausių darbų šioje žemėje?

— Kaip aplamai žiūrit į tolimesnę išeivijos lietuvių ateitį? Kokią ją norėtumėte matyti ir kodėl?

— Tikrai nematau užgožiančių dangų debesų lietuvių išeivijos padangėje, nes susipažinau su labai darbščiais ir puikiais žmonėmis, kurių dienos sukasi tokiu tempu, lyg bėgtų voverė rate. Lenkiuosi prieš juos.

Lankantis Otavoje, buvau Civilizacijos muziejuje. Sužinojau, kad Kanados kultūra sudėtinė-suvestinė, kad buvęs stendas, kuriame visos tautos, atsikėlusios į Kanados žemę, turėjo savo žymeklį. Šalia prancūziškų, angliškų, ukrainietiškų ir kitokių simbolių, buvęs ir lietuviškas Rūpintojėlis. Tikiuosi, o ir neabejoju, kad lankantis Otavoje dar ilgai ilgai visi galės džiaugtis lietuvišku Rūpintojėliu. Juk mūsų kultūra verta šito, ar ne?!

— Ačiū už pareikštas mintis ir viltį. Belieka tikėtis, kad plačiosios visuomenės susidomėjimas Vaikų šventė pralenks rengėjų lūkesčius. **Snk.**

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
20 High Park Blvd., Toronte.
Gydomasis masažas ("Craniosacral Therapy")
Prlima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydomąjį masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: (905) 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) **Tel.: 416 530-1070**

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)
Telefonas **416 763-5677**

Šeimos gydytojas,
dr. Aleksandras Spudas
šiuo metu priima naujus pacientus.
1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)
Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6
Tel. 416 751-0082

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Tel. 416 240-0594
(24 valandas)
FAX 416 248-5922

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674
Atstovybės Lietuvoje naujas adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

BALTIC CONSTRUCTION
Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių
• staliaus darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas • elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • prieplaukos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūsių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • nuosavybių priežiūra. • **18 metų patirtis** • **Nemokamas įkainavimas** • **Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui. Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte.**

SOLD
COLDWELL BANKER
RESIDENTIAL REAL ESTATE
Expect the best.
DAIVA DALINDA,
BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713
Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!
Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

Dr. Gina J. Gincauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674
Atstovybės Lietuvoje naujas adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

AUDRA Travel & CRUISES CORPORATION
Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!
NAUJOVĖS!!!
Bendradarbiaujame su valstybine Lietuvos oro linija LAL. Parduodame bilietus visiems LAL skrydžiams. Kviečiame naudotis LAL ir AUDRA TRAVEL paslaugomis!
Naujas, patogus ir greitas skridimas į Vilnių per Paryžių arba Londoną su **AIR CANADA** ir **LAL** arba **CANADIAN** ir **LAL** kaina **$950** (kan.) + mokesčiai. Vasaros metu – **$1200** (kan.) + mokesčiai. Trys skrydžiai per savaitę, 140 svarų nemokamo svorio.
* * * * * * * * * * * * * * * *
* Mūsų įstaigoje galite įsigyti bilietus skridimams su FINNAIR, LUFTHANSOS, KLM, ČEKOSLOVAKŲ, LOT bei kitų planinių bendrovių lėktuvais
* Parduodame ir neplaninius (charterinius) skridimus, kaina į Vilnių gegužės mėnesį pradedant nuo **$699** (kan.)
* Sutvarkome iškvietimus
* Parūpiname vizas
* Parduodame pramogines keliones į šiltus kraštus ir laivais
Kviečiame naudotis mūsų lietuviško biuro paslaugomis
Telefonas 416 533-8443
FAX 416 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

RE/MAX Above the Crowd!
Juozas (Joseph) NORKUS
#1 KANADOJE
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.
Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį.
Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616 namų 416 532-5893
Nemokamas namų įvertinimas

DRESHER
DRAUDA
Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.
Nekilnojamas turtas
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Nekilnojamo turto įkainojimas
– mortgičių
– mokesčių
– turto ir kt.
Kreiptis į Rick Drešerį
3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

AMBER GLOBUS LTD.
2230 Lakeshore Boulevard West
Etobicoke, Ontario M8V 1A5 *(Humber Bay Plaza)*
Tel: (416) 255-8603 Fax: (416) 255-8220
Darbo laikas:
pirm. - penkt. 9 v.r. - 6 v.v., šešt. 10 v.r. - 4 v.p.p.
Mūsų atstovai:
Hamiltone – Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966
Montrealyje – Žaklina, Maris Kemzane, tel. (514) 637-9495
Siuntiniai laivu:
1 kubinė pėda – $8.00 plius $15 pristatymas
arba
1 kg – $1.50 plius $15 pristatymas
Siuntiniai lėktuvu:
1 kg – $5.50 plius $15 pristatymas
Siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.
Siuntiniai **nemuituojami.**
UŽSAKOME KELIONES Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS: nuo $1050
Pervedame pinigus – JAV arba Kanados $ $: 5% plius $15 pristatymas
Pigiausiomis kainomis persiunčiame automobilius ir kitus stambius krovinius į Baltijos šalis.
Siūlome paruoštus Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų maisto siuntinius.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS*
*GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Rudeninė Kapinių lankymo diena bus spalio 29, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Autoaikštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto Vl. Pūtvio kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos Anapilin į pamaldas įprasta sekmadienio tvarka.

— KLK moterų draugijos narės mūsų šventovėje sekmadieniais 10.30 v.r. praveda Rožinio maldas. Visi kviečiami į tas maldas įsijungti.

— Mišios spalio 8, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą Jasinevičių ir Vytautą Lenauską, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už Kausteklių ir Augaičių mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldų tvarka: visos pamaldos 11.15 v.r.; spalio 15 d. ir spalio 29 d. pamaldas laikys kun. A. Žilinskas.

— Spalio 15 d. Padėkos pietūs Toronto Lietuvių namuose 1 v.p.p. Dar galima gauti bilietų pas A. Langienę tel. 416 233-0511 ir E. Pukienę tel. 416 236-1364. **E. ST.**

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio, spalio 1, popietėje dalyvavo 213 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Olga Pašley iš Kelowna, B.C., Endrius Mačiulis iš St. Petersburg Beach, Florida, Corry Kaminski iš Londono, Ont. ir Ken Amyot iš Richmond Hill. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė Gina Ginčauskaitė.

— LN valdybos posėdis įvyks spalio 5, ketvirtadienį, 7.30 v.v., informacinis susirinkimas bus spalio 15, sekmadienį, 2 v.p.p. Vytauto Didžiojo menėje.

— Spalio 21 d. įvyks pasilinksminimo vakaras (Octoberfest) "Lokyje" ir Vytauto Didžiojo menėje. Karšta vakarienė, muzika. Stalus galima užsisakyti iš anksto. Skambinti V. Drešeriui 233-3334 arba į LN raštinę 532-3311.

— "Lokio" svetainėje muzikinė vakaronė — spalio 27, penktadienį, 9.30 v.v. Programą atliks Vaclovas ir Valdas.

— Aukos Slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondui LN adresu.

Alkaniems Lietuvoj aukojo: $70 — U. Paliulytė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $100 — L. Vainauskienė (a.a. A. Vainausko XX mirties metinių proga); $20 — L. Einikienė (a.a. Janinos Černiauskienės atminimui).

Anapilio keltuvo vajui aukojo: $1,000 — Anapilio moterų būrelis; $500 — J. Rovas (iš a.a. Juozo Prišo palikimo); $300 — J. Bakis; $100 — H. G. Lapai, R. Celejewska, A.A. Kilinskai, dr. A. A. Valadkos, A. Z. Stančikai, dr. J. A. Sungailos, J. D. Ramanauskai, Archyvas-muziejus, J. J. Valiuliai, G. Sprainaitienė, A. Katelienė, U. Paliulytė, T. D. Chornomaz, L. Rutkauskienė, V. Jasinevičienė (a.a. Juozo Jasinevičiaus atminimui), J. Bubulienė (a.a. Stasio Bubulio mirties metinių proga); $75 — J. R. Žiūraičiai; $50 — B. Vaičiūnienė, V. O. Narušiai, G. L. Kurpiai, V. S. Aušrotai, F. V. Mockai, M. E. Kazakevičiai, P. Kalpokas. Dabar iš viso keltuvui yra suaukota $14,738.

A. a. Algirdo Jagėlos šviesiam atminimui pagerbti, užjausdama jo žmoną Adolfiną, dukras Daną ir Laimą bei sesutę Nijolę, tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių namai" Vilniuje Ema Lorencienė aukojo $100. Nuoširdžiai dėkoja mokyklos rėmėjai Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Ateinantis penktadienis, spalio 6, yra mėnesio pirmasis. Šv. Valanda ir Mišios mūsų šventovėje 7 v.v. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus.

— Ateinantis šeštadienis, spalio 7, yra mėnesio pirmasis. Kiekvieną pirmą mėnesio šeštadienį Gyvojo rožinio draugija renkasi 10.30 v.r. rožinio kalbėjimui prieš 11 v.r. Mišias. Po Mišių vyks draugijos narių susirinkimas T. Bernardino kambaryje. Pensininkų namuose Mišios 5.30 v.p.p.

— Šv. Pranciškaus šventės proga, spalio 4 d., Trečiojo ordino mūsų parapijos kongregacijos Mišios ir susirinkimas vyks 10 v.r. Šv. Pranciškaus šventės minėjimas įvyko praeitą sekmadienį. Trečiojo šv. Pranciškaus ordino mūsų parapijos kongregacijos nariai organizuotai dalyvavo 10.15 v. Mišiose, po kurių salėje vaišino visus parapijiečius kava.

— Kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapijos vikaras, praeitą sekmadienį, spalio 1 d., per visas Mišias sakė pamokslus.

— Spalio mėnuo yra skirtas rožinio kalbėjimui. Mūsų šventovėje rožinis yra kalbamas kasdien prieš 8 v. Mišias, sekmadieniais prieš 8.15 ir 11.30 v. Mišias.

— Pakrikštytas Linas-Tomas, Violetos (Mackevičiūtės) ir Gintaro Repečkų sūnus.

— Rugsėjo 27 d. palaidota a.a. Janina Černiauskienė, 65 m.

— Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas, kurį organizuoja parapijos tarybos labdaros sekcija, vyks didžiojoj parapijos salėj, spalio 4 ir 5 d.d. nuo 12 iki 9 val.vakaro.

— Mišios spalio 8, sekmadienį, 8.15 v.r. už a.a. Bronių Levanauską ir šeimą; 9.15 v.r. – už a.a. Skrinskų šeimos mirusius; 10.15 v.r. – už a.a. Antaną Klimą, a.a. Mariją Valiulienę ir a.a. Juozą Pluką; 11.30 v.r. – už gyvus ir mirusius parapijiečius.

A. a. Jono Meškio atminimui KLB Sault Ste. Marie apylinkės valdyba "Tėviškės žiburiams" aukojo $100.

A. a. Algiui Jagėlai mirus, užjausdami jo žmoną Adą, dukras Laimą ir Daną su šeimomis, Stasė ir Benius Yokubynai "Tėviškės žiburiams" aukojo $40.

A. a. Algiui Jagėlai mirus, užjausdami žmoną Adą, dukras su šeimomis, seserį su šeima, Stepas ir Birutė Ignatavičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $40.

A. a. Matildos Dumčienės atminimui Adomas ir Eugenija Butavičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo $30.

A. a. Matildos Dumčienės atminimui "Tėviškės žiburiams" po $30 aukojo: dr. D. St. Naikauskai, Milda Walters, Mėta Sinkus, Arthur ir Frieda Lindschuweit, Algis ir Jolanda Zaparackai.

A. a. Broniaus Keburio mirties sukaktį prisimenant, žmona Elena Keburienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $100.

A. a. Janinos Černauskienės atminimui, užjausdama gimines ir artimuosius, Stasė Bartusevičienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Antanas Masiulis, 85 m. amžiaus, savo gyvenimo saulėlydį praleidęs Toronto "Vilniaus" rūmuose, veiklus lietuviško gyvenimo dalyvis, organizacijų bei spaudos rėmėjas, savo testamentu "Tėviškės žiburiams" paskyrė $500. Velionį leidėjai prisimena maldose. Jis mirė š. m. liepos 26 d., palaidotas liepos 29 d. iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont.

Repeticijos metu besirengiant Kanados lietuvių vaikų šventei: Toronto Maironio mokyklos mokinės – Ramona Kaminskaitė, Viltė Barakauskaitė, Ona Kaminskaitė

Vaikai – mūsų ateitis ir viltis!

Todėl ir rengiama

KANADOS LIETUVIŲ VAIKŲ ŠVENTĖ

1995 m. spalio 14-15 d.d., Anapilyje, Mississaugoje, Ontario

Programa taikoma mokyklinio amžiaus vaikams, nuo 6 iki 16 metų amžiaus.

Spalio 14, šeštadienį: **10 v.r. – registracija,** ieškinys, oficialus šventės atidarymas; **11 v.r.** – atsidaro "Rodom-darom" užsiėmimų stotelės; **1-3 v.p.p.** – veikia virtuvė; **2 v.p.p.** – baigiasi "Rodom-darom" užsiėmimai; **3 v.p.p.** – talentų popietė – pasirodo konkursų laimėtojai, vadovauja folkloro specialistė Raseinių Magdelė (Virginija Našlėnienė); **4.30 v.p.p.** – veikia virtuvė; **6-7.30 val. vak.** – vakaruškos – rateliai, šokiai, žaidimai. Groja Teodoro Pabrėžos vadovaujama kapela; veda – Raseinių Magdelė.

Spalio 15, sekmadienį: **9.30 v.r.** – Mišios Lietuvos kankinių šventovėje; **10.30-12 val.** – uždara repeticija visiems koncerto dalyviams; **2-3.30 v.p.p.** – koncertas ir šventės uždarymas.

Registruotis privaloma iš anksto. Dėl registracijos anketų kreiptis į **KLB raštinę tel. 416 533-3292.**

Visuomenė kviečiama šventėje dalyvauti *ir pasidžiaugti jauniausia mūsų karta. Šventės stebėtojams bilietus bus galima įsigyti prie įėjimo. Bilieto kaina – $5. Stebėtojų bilietai galios šeštadienį ir sekmadienį, įskaitant įėjimą į* ***Vaikų šventės koncertą,*** *kuris įvyks spalio 15, sekmadienį, 2 v.p.p. Anapilio salėje. Koncerte pasirodys – Hamiltono, Londono, Otavos, Montrealio, Toronto bei Klivlando lituanistinių mokyklų choristai kartu su Meškiuku Rudnosiuku.*

Šventės metu bus išstatyti meno konkurso dalyvių darbai. Šeštadienį ir sekmadienį veiks "Rudnosienės svetainė" – bus galima pirkti J. Gurklienės paruoštų lietuviškų patiekalų. Tėveliai ir svečiai galės pasivaišinti vynu ir alučiu svetainėje veikiančiame bufete.

Vaikų šventė yra KLB renginys

Toronto lietuvių pensininkų klubo metiniai pietūs įvyks spalio 12 d. "Vilniaus" rūmuose. Pradžia 12 val. Bus trumpa programa. Bilietai gaunami pas O. Dervinienę tel. 416 767-5518 arba pas O. Juodviršienę tel. 416 762-8944. Bilieto kaina $12.

"Vilniaus Manor" patalpose spalio 2 d., 10 v.r. pradėtas mezgimo sezonas. Kviečiame dalyvauti.

Kapinių lankymo proga spalio 29 d. Anapilio parodų salėje rengiama dailės paroda, kurioje su savo kūriniais dalyvaus šie dailininkai: Valentina Balsienė, Joana Marcinėnienė ir Antanas Supronas. Parodą globoja KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius.

Amerikos lietuvių tarybos (ALTos) 55-tasis metinis suvažiavimas įvyks 1995 m. lapkričio 4 d. Balzeko L.K. muziejaus Gintaro salėje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, Il. **Inf.**

Kanados lietuvių muziejaus ir archyvo išlaikymo vajui aukojo: $100 — T. ir D. Chornomaz, I. ir P. Lukoševičiai; $50 — V. Čiuprinskas; $25 — A. Posk. Labai dėkojame, kad padedate išsaugoti mūsų veiklos istoriją! **Valdyba**

KLB Toronto apylinkės rinkimų rezultatai

Kanados lietuvių bendruomenės XVI-tosios tarybos Toronto apylinkėje rinkimai įvyko praeitą sekmadienį, spalio 1, penkiose rinkiminėse būstinėse. Į tarybą balsų dauguma išrinkti:

A. Vaičiūnas	**338**
A. Pacevičius	**336**
A. Saplys	**314**
G. Paulionienė	**308**
M. Balaišytė	**299**
R. Sakalaitė-Jonaitienė	**298**
dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė	**297**
kun. J. Staškus	**295**
J. Adamonytė	**284**
V. Pečiulis	**266**
dr. J. Uleckas	**237**
T. Stanulis	**230**
I. Ross	**220**
V. Samonis	**211**
V. Zubrickienė	**211**
G. Bijūnienė	**202**
N. Liačienė	**194**
L. Ehlers	**191**

Kandidatais liko:

S. Baršauskas	**162**
A. Pūkas	**158**
L. Januška	**147**
J. Kuliešius	**137**
R. Juodis	**116**

Rinkiminė komisija

ALGIS MEDELIS lapkričio pradžioje važiuoja į Lietuvą. Reikalingi paslaugų kreipkitės telefonu 1-905-436-9903.

MERGINA iš Lietuvos ieško bet kokio darbo. Skambinti tel. 905 274-5423.

"QUALITY ROOFING" dengiame stogus, įrengiame verandas (decks), apkalame namų sienas (siding), atliekame įvairius remontus. Pigiausias ir geriausias darbas, nemokamas įvertinimas bet kurioje apylinkėje. Skambinti Kęstučiui tel. 519 657-1879.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Važiuodama Rudnosių šeima į Kanados lietuvių vaikų šventę, sustojo pažiūrėti, ką veikia Toronto Maironio mokyklos vaikai Nuotr. V. Tamulaičio

Kanados lietuvių vaikų šventės rengėjams būtina iš anksto žinoti dalyvių skaičių, nes vaikams bus dalinamos specialios darbeliams medžiagos. Vaikai **turi būti** užregistruoti iš anksto — tai reiškia, turi būti užpildę ir pristatę registracijos anketą bei registracijos mokestį ($15 šeimai). Vaikai, kurie atvyks į šventę neužsiregistravę, gali netekti darbeliams reikalingų medžiagų bei dovanėlių. Tad norint išvengti nusivylimų, rengėjai ragina tėvelius pasirūpinti vaikų užregistravimu. Anketas galima įsigyti Maironio mokykloje arba KLB raštinėje (1011 College St.).

Šventės dalyviai turėtų atvykti į Anapilį pasiruošę ten praleisti visą šeštadienį, t.y. nuo 10 v.. iki 7.30 v.v. Pietus ir vakarienę bus galima pirkti "Rudnosienės svetainėje". Sekmadienio programa prasidės 9.30 v.r. Mišiomis, baigsis 3.30 p.p. Sekmadienį irgi bus galima pirkti maistą "Rudnosienės svetainėje".

Šventėje bus pardavinėjami suvenyrai — marškinėliai ir sagės su šventės ženklu — moderniuoju Rudnosiuku, kuris puošia ir šventės reklaminius plakatus. Šventės ženklą suprojektavo Vytas Čuplinskas.

Dvi močiutės, kurios tiki, kad "Vaikai — mūsų ateitis ir viltis!" keps "oficialius" šventės sausainius (Rudnosiukus), kuriais vaikai bus vaišinami po "Rodom / darom" užsiėmimų.

Visuomenė kviečiama dalyvauti Vaikų šventėje. Prie durų bus platinami bilietai stebėtojams. Tas pats bilietas galios šeštadienį ir sekmadienį, įskaitant ir įėjimą į koncertą. Tad, dalyvavusieji šeštadienį, turėtų pasilaikyti bilietą sekmadieniui, kad nereikėtų iš naujo pirkti. Šventė vyks spalio 14-15 d.d. Anapilio sodyboje. **Inf.**

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronte.

Kun. Edis Putrimas, ištisą mėnesį vadovavęs jaunimo stovyklai "Kretinga" Wasagoje, kitą mėnesį darbavosi Klaipėdoje, kur jo rūpesčiu yra įsteigtas Dvasinės jaunimo pagalbos centras. Jame darbuojasi kanadietis p. Liškauskas. Jau įveikti įsikūrimo sunkumai, sutvarkyta patalpa. Dabar stengiamasi tą steiginį įtvirtinti, kad jo darbą ir vadovavimą galėtų perimti vietiniai veikėjai, paruošti tam tikslui. Pagrindiniai pavojai tenykščiam jaunimui yra alkoholizmas, narkomanija, AIDS, suirusios šeimos, savižudybės. Ten buvo nuvykęs iš Toronto ir dr. Zabieliauskas — kalbėjo gausioms auditorijoms apie minėtus pavojus ir susilaukė didžiausio dėmesio.

Dijana Stankutė ir Cameron M. Crawford rugsėjo 23 d. susituokė Toronte Šv. Sakramento katalikų šventovėje. Vestuvinė puota vyko Lietuvių namuose. Dijanos tėveliai gyvena Sudburyje, kur ji ir užaugo lietuviškoje tėvelių globoje. Jaunasis vestuvių puotoje lietuvius svečius pasveikino lietuvių kalba. **S.P.**

PADĖKA

Nuoširdžią padėką išreiškiu visoms rengėjoms ir viešnioms, kurios prisidėjo prie gražiai suruoštų ir sklandžiai pravestų mano mergvakarių Otavoje ir Toronte. Esu ypatingai dėkinga visoms už rūpestį ir įdėtą darbą ruošiant man šias popietes, kurių niekad nepamiršių. Tikrai įvertinu Jūsų pastangas ir pašvęstą brangų laiką padėti, paruošti ir išlydėti mane vedybinio gyvenimo keliu.

Didžiulis ačiū visoms už nuoširdžius linkėjimus ir už brangias bei naudingas dovanas. Tikrai buvo nuostabu! **Rūta Jurkutė**

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. tel. 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 905 272-8323.

MONTREAL QUE

Montrealio lituanistinės mokyklos mokiniai, jų tėvai ir mokytojai rugsėjo 23 d. įdomiai iškylavo. Esant gražiam orui, už 30-40 km į pietus nuo Montrealio esančiuose sodų ūkiuose patys skynėsi ir parsivežė šviežių obuolių.

Kun. Stasys Šileika, buvęs Montrealio Šv. Kazimiero parapijos klebonas, dabar klebonauja Rumšiškėse. "Kauno diena" 216 nr. gražiai aprašo ten vykusius rugsėjo 10 d. Marijos Trakinės atlaidus. Mišias atnašavo ir procesijai vadovavo 91-erių metų amžiaus buvęs ilgametis klebonas kun. Jonas Žemaitis ir dabartinis klebonas kun. S. Šileika.

Rūta Žurkevičiūtė ir Boris Dimitrovas rugsėjo 24 d. susituokė St. Nicholas rusų ortodoksų katedroje. Vestuvinės vaišės buvo St. Raphael golfo klube, Ile Bizard, Que.

A.a. Paulius Povilaitis, 68 m. amžiaus, mirė rugsėjo 21 d. Iš Aušros Vartų šventovės rugsėjo 23 d. palaidotas Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, dvi dukterys, sūnus, jų šeimos ir kiti giminės bei artimieji.

A.a. Stanislovas (Steve) Szewczuk, 79 m. amžiaus, mirė rugsėjo 21 d. Po pamaldų Aušros Vartų šventovėje rugsėjo 25 d. kūnas sudegintas. Liūdi žmona Alina Brakauskaitė, brolis, giminės ir artimieji. **B.S.**

40 LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 **FAX 514 722-3546**

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. *DONNA SVRAKA, A.I.B.*

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. **Res. 514 256-5355**

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

Įvairios žinios

JAV Lietuvių bendruomenės tarybos metinė sesija šaukiama spalio 14-15 d.d. St. Petersburge, Fl. Bus diskusijos apie šiandieninę JAV LB paskirtį, Lietuvos seimo ir Bendruomenės komisiją ir PLB seimo paruošiamuosius darbus. Šio suvažiavimo reikalu kreiptis į tarybos prezidiumą adresu: A. Polikaitis, 2612 Aberdeen Ave., Los Angeles, CA 90027, USA, tel. ir faksas 213 663-4998.

Rengiant šį "TŽ" numerį, gautas telefoninis pranešimas, kad Lietuvoje 1995 m. rugsėjo 25 d. mirė prel. Stasys Kiškis. Palaidotas rugsėjo 28 d. Kaišiadorių katedros šventoriuje prie a.a. muziko Teodoro Brazio. Laidotuvių apeigas atliko kardinolas Vincentas Sladkevičius. Velionis mirė sulaukęs 95 m. amžiaus, 15 metų atkalėjęs Sibire. Tai vienas žymiųjų Lietuvos veikėjų, "TŽ" skaitytojas ir proginis bendradarbis, parašęs keletą knygų.

Prel. Juozas Prunskis, buvęs laikraščių ir kelių leidinių redaktorius, dosnus spaudos, kultūrinių bei religinių leidinių ir renginių rėmėjas, "TŽ" bendradarbis ir skaitytojas, ne kartą finansiškai paremęs "TŽ", praėjusią savaitę paaukojo "TŽ" 1000 dolerių, skirtų apmokėti prenumeratoms nepasiturinčių "TŽ" skaitytojų Lietuvoje. Tai jau antroji prelato dovana šiam tikslui. "TŽ" leidėjai, jų darbuotojai ir minėti skaitytojai siunčia jam nuoširdžiausią padėką, linkėdami dar ilgus metus turtinti kultūrinį tautiečių gyvenimą ir melsdami Viešpatį jam geros sveikatos.

Kun. Valdas Valdemaras, atvykęs iš Lietuvos prieš šešerius metus Kanadon, darbavęsis Lietuvos kankinių ir dviejose kanadiečių parapijose klebono padėjėju, nuo 1995 m. spalio 2 d. Detroito arkivyskupo kardinolo Maida paskirtas lietuvių Dievo apvaizdos parapijos klebonu Detroite.

"A.P.P.L.E. vakar, šiandien ir rytoj" – tokiu pavadinimu rugpjūčio 5-9 d.d. Anykščiuose įvyko A.P.P.L.E. (JAV pedagogikos mainų organizacijos) konferencija. Dalyviai aptarė penkerių metų veiklos rezultatus bei įvertino juntamą bendrijos talką Lietuvoje vykstančiai švietimo reformai. Buvo pripažinta šios veiklos reikšmė stiprinant Lietuvos mokytojų pasitikėjimą savo pajėgumu, diegiant demokratinius mokyklos gyvenimo principus, perteikiant naujus ugdymo metodus, ugdant pagarbą vaikui kaip nelygstamai vertybei. Buvo pabrėžta taip pat, kad A.P.P.L.E. darbo sėkmės pagrindas bus Lietuvos pedagogų atvirumas naujovėms bei iniciatyvai.

Konferencijos dalyviai išreiškė įsitikinimą, jog tolesnė A.P.P.L.E. veikla yra neabejotinai reikalinga pozityviai Lietuvos švietimo kaitai. Pripažinta, kad yra būtina tęsti ir plėsti įvairių sričių veiklą, ypač vasaros seminarų rengimą, metodinę paramą švietimo centrams bei jų steigimą, žiemos seminarų organizavimą, labdarą Lietuvos mokykloms, mokytojų tarptautinių profesinių ryšių organizavimą ir jų rėmimą.

Tarp kitų siūlymų A.P.P.L.E. veiklai papildyti buvo ilgalaikių darbo projektų atlikimas bei kursų lankytojų susitikimai tarp vasaros seminarų. Taipgi išvadose buvo siūlyta ruošti A.P.P.L.E. lektorių partnerius bei jų darbo tęsėjus Lietuvoje bei skirti ypatingą dėmesį pilietiškumo ugdymui ir kursų dalyvius supažindinti su specialiosios pedagogikos problemomis, socialinio darbo problemomis. Pabrėžta, kad reikia nuosekliai plėsti A.P.P.L.E. veiklos geografiją Lietuvoje, atsižvelgiant ir į Rytų Lietuvos švietimo problemas.

Konferencijos dalyviai išreiškė padėką rėmėjams: Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijai, Lietuvos pedagogų kvalifikacijos institutui, JAV informacijos agentūrai, Lietuvių fondui, Lietuvių tautos fondui, Atviros Lietuvos fondui, savivaldybių švietimo skyriams bei švietimo centrams už talką įgyvendinant A.P.P.L.E. darbų programą. **Inf.**

LIETUVIŲ šeima iš 3 asmenų, labai tvarkinga, nori išsinuomoti 3 miegamų ir 2 prausyklų namą arba dvibutį (duplex) 3 metams High Parko rajone arba Etobicoke priemiestyje. Prašome skambinti vakarais Joanai tel. 416 769-6791.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

"PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: • sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimo keliukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

REIKALINGA auklė 2 mergaitėm 3,5 ir 8 metų, kuri gyventų kartu ir atliktų namų ruošos darbus. Skambinti tel. 905 771-6632.

VARTOTI DRABUŽIAI

• eksportui į Lietuvą urmu nuo

18 centų (JAV) už svarą

20 ir 40 pėdų talpintuvais arba tonomis

• **mažmeninė kaina**

90 centų (kan.) už svarą, mažiausiai 100 svarų.

Skambinti **Richard**

905 629-8386